

The background of the entire cover is a detailed, low-angle photograph of an Islamic geometric ceiling. The pattern consists of interlocking stars and polygons, creating a complex, symmetrical design. The colors are primarily warm, including gold, brown, and cream. The perspective is looking up, emphasizing the height and grandeur of the architecture.

ŠEVKO OMERBAŠIĆ

ISLAMSKA ČITANKA

ŠEVKO OMERBAŠIĆ

ISLAMSKA ČITANKA

Zagreb 1994.

Izdavač:

Mešihat Islamske zajednice
u Republici Hrvatskoj i Sloveniji

Glavni urednik:

Dževad HODŽIĆ

Ilustrirao, likovno i tehnički uredio:

Mesud BUŽIMKIĆ

Tisak:

T-Tisak, Velika Gorica

CIP - Katalogizacija u publikaciji, NSB, Zagreb
372.829.7(075.2)

ISLAMSKA Čitanka / [priredio] Ševko
Omerbašić ; [ilustracije Mesud
Bužimkić]. - Zagreb : Mešihat Islamske
zajednice Hrvatske i Slovenije, 1994.
- 82 str. : ilustr. ; 30 cm

ISBN 953-6330-00-8

1.Omerbašić, Ševko

940708146

RIJEČ IZDAVAČA

Kako u organiziranju islamskog vjeronauka u našim prilikama, pa tako i u metodološki dosljednom i tematski primjerenom koncipiranju udžbenika, savladati poteškoću koja se sastoji u tome što kod nas još uvijek nije moguće izvršiti funkcionalnu i međusobno usklađenu diferencijaciju obrazovne i starosne strukture polaznika vjeronauka.

Pred dodatnom poteškoćom ali i zadaćom našli smo se kada je, u procesu ukupnih društvenih i političkih promjena koje su se na našim prostorima dogodile u posljednje dvije-tri godine, vjeronauk uključen u naše škole.

"Islamska čitanka" je vjeronaučni udžbenik koji je koncipiran tako da pokuša, bar u određenoj mjeri, nadvladati spomenute poteškoće.

Naravno da će uspjeh "Islamske čitanke" u velikoj mjeri ovisiti o sposobnosti vjeroučitelja da pristup "Islamskoj čitanci", u cijelini, i svakoj priči i nastavnoj jedinici, pojedinačno prilagode konkretnim i specifičnim okolnostima u kojima održavaju islamski vjeronauk. Onaj dio "Islamske čitanke" u kojem se obrađuju namazi, razumije se, zahtijeva praktični vid nastave, a to znači korištenje džamijskih prostora, te veće oslanjanje vjeroučitelja na njihove iskušane pristupe.

Kod transkripcije arapskih tekstova išlo se za tim da se učenicima olakša ispravno čitanje arapskih tekstova a da se pri tome značajno ne odstupi od pravila.

Na kraju, treba istaći da su u početnoj inicijativi i izradi ovog udžbenika učestvovali i dr. Mustafa CERIĆ i Fahira FEJZIĆ, a da su u završnoj pripremi priča i koncipiranju "Pitanja i zadataka" učestvovali Mustafa BEĆIROVIĆ i Aida ABADŽIĆ - HODŽIĆ.

DŽ. H.

ESSELAMU ALEJKUM

ragi đaci, mir vam Božji i Njegov blagoslov želimo.

Ovo je naš prvi sat vjerske pouke. Kroz ovu knjigu mi ćemo stjecati znanja o našoj vjeri - islamu. Čestitamo vam vaš početak i nadamo se da ćemo, uz Božju pomoć, naučiti mnogo o islamu i da ćete ove lijepe i poučne priče s ljubavlju kazivati i svojim prijateljima.

Kao i svaki valjan posao, našu vjersku pouku započet ćemo riječima:

E'ŪZU BILLĀHI MINEŠ-ŠEJTĀNIR-RADŽĪM

(Utječem se Allahu da me sačuva od prokletog šejtana.)

BISMILLĀHIR-RAHMĀNIR-RAHĪM

(U ime Allaha, Sveopćeg Dobročinitelja, Milostivog.)

RABBI JESSIR VE LĀ TU'ASSIR RABBI TEMMIM BIL-HAJR, ĀMĪN!

(Bože, olakšaj, a ne otežaj, Bože, završi s dobrim! Amin!)

ŽURI MIRZA NA POUKU

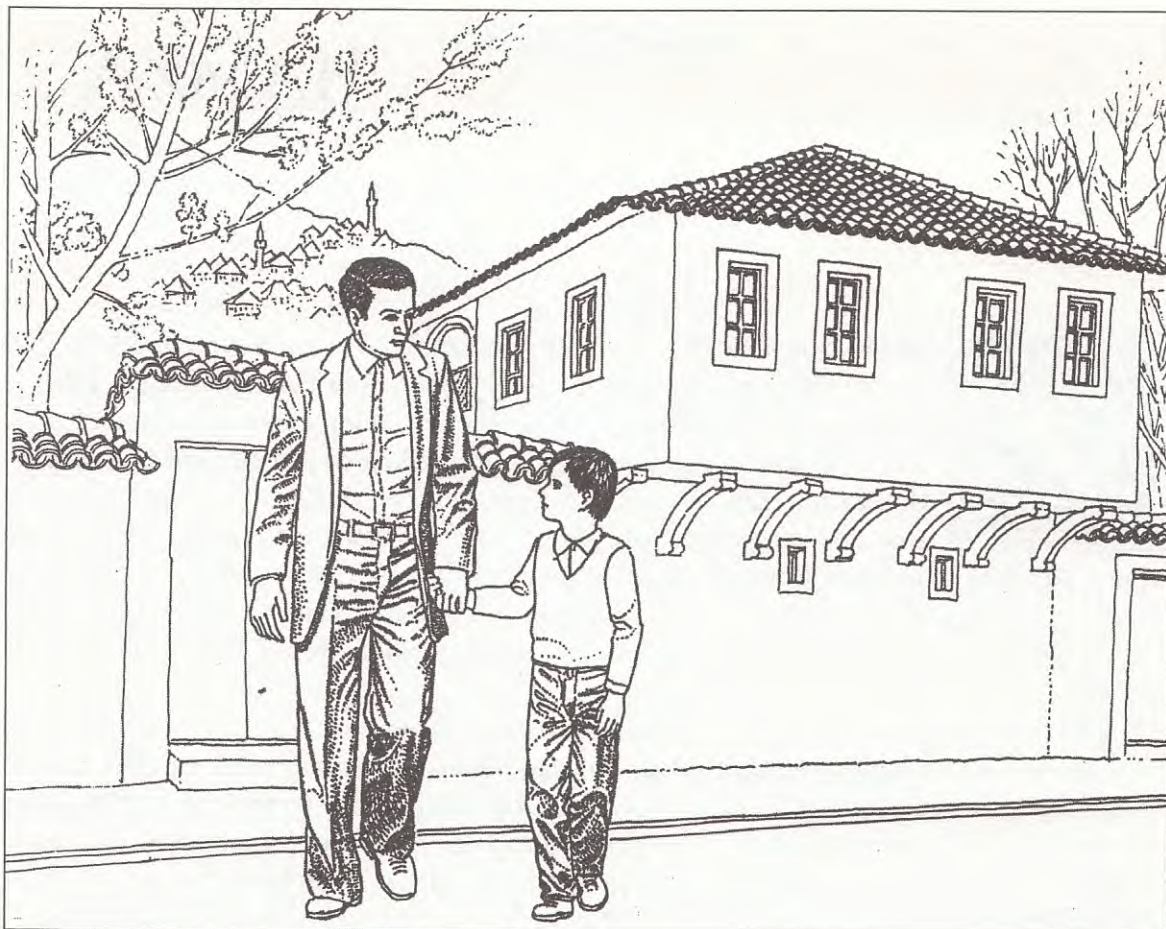
Ranim jutrom prije zore,
Usto Mirza iz postelje,
umio se, obukao
k'o za Bajram dotjerao

Uzbuđen je, ustreptao
ne govori, umukao
Pa sve nešta izviruje
čeka oca, proviruje

Nije čudo takav što je
jučer otac obeć'o je
u džamiju s njime hodit
na pouku Mirzu vodit

Tu će učiti o islamu
o Allahu i Kur'anu
o Božjem miljeniku
Muhammedu Poslaniku.

Rešad Kadić

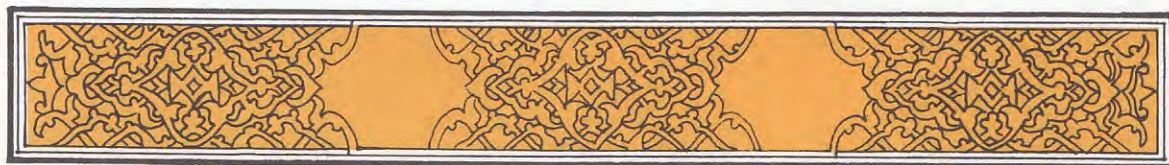

PITANJA I ZADACI

- Islamski pozdrav glasi: "ESSELĀMU 'ALEJKUM", što znači: "Neka je na vas Božji mir i Božji blagoslov."
- Na islamski pozdrav odgovaramo: "VE 'ALEJKUMUS-SELĀM", što znači: "Neka je i na vas Božji mir i blagoslov."
- Muslimani ne smiju nikada činiti loša djela.
- Muslimani moraju nastojati činiti samo dobra djela.
- Svako dobro djelo započinjemo s učenjem BISMILLE.

ZAPAMTIMO

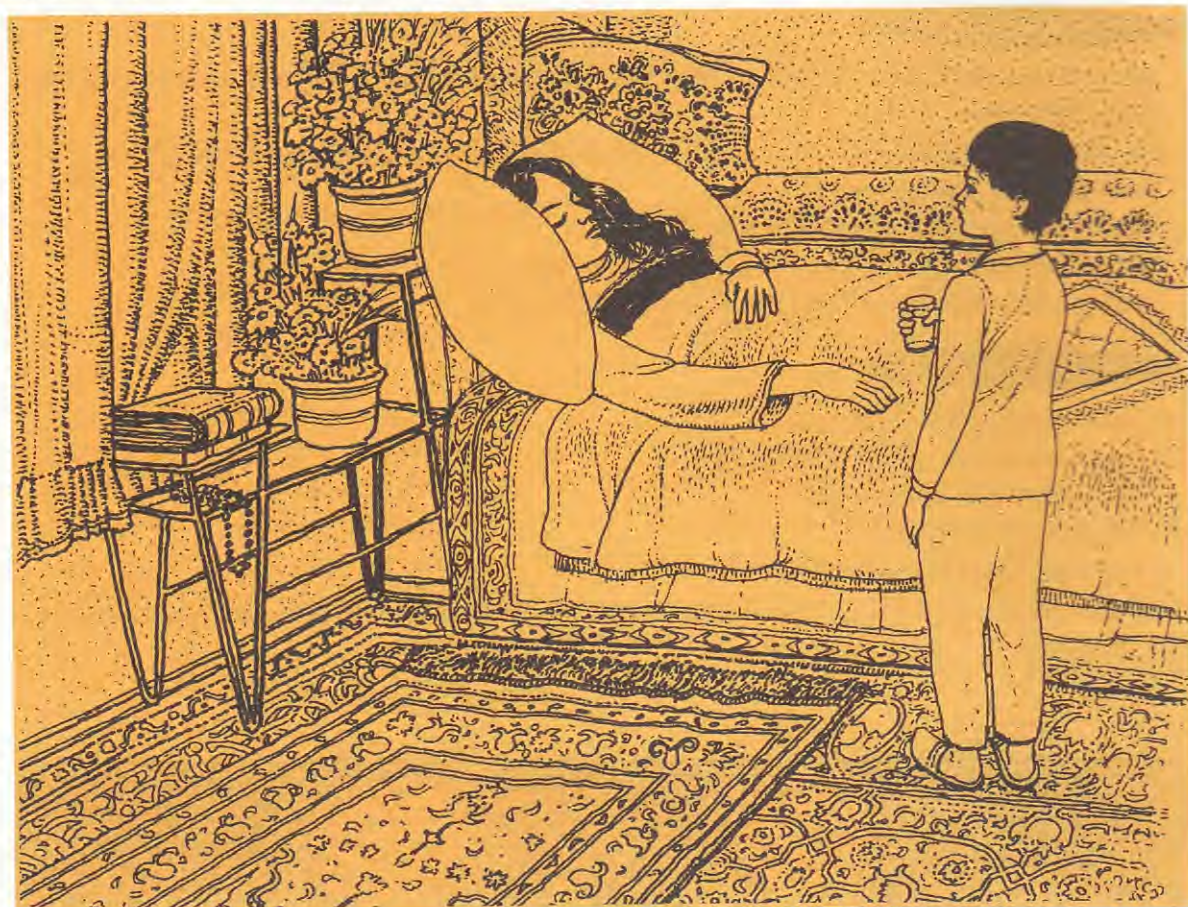
- 1) Kako glasi islamski pozdrav?
- 2) Čime počinjemo svaki dobar posao?
- 3) Kako glasi euzu i bismille?
- 4) Što to znači u prevodu?
- 5) Zašto je Mirza bio tako uzbuđen?
- 6) Djeco, opišite kako ste se vi osjećali kad ste se spremali za svoj prvi dan vjerske pouke.

ivio jednom dječak koji se zvao Hamza. Jako je volio svoje roditelje. Bio je poslušan i pažljiv prema njima. Jedne noći Hamzina majka bila je bolesna. Osjetila je žeđ i zamolila Hamzu da joj donese čašu vode. Kad je Hamza došao do majčinog kreveta primjetio je da je majka već bila zaspala. Hamza nije želio probuditi voljenu majku. Mada je bio mali, Hamza je znao da je njegova majka cijeli dan vrijedno radila. Znao je da joj je potreban odmor. S čašom vode u ruci, Hamza je stajao uz majčin krevet sve dok se majka nije probudila. Kada se majka, nakon nekoliko sati, probudila, ugledala je Hamzu kako stoji uz njen krevet. Nježno ga je zapitala: "Drago moje dijete, zar si stajao ovdje sve vrijeme dok sam ja spavala?"

Majka je bila sretna. Pomilovala je Hamzu po glavi i zamolila Uzvišenog Allaha da učini od njenoga sina velikog čovjeka. Kad je odrastao, Hamza je postao velik i dobar čovjek. Nikada nije prestajao pomagati ljudima. Posebno je bio pažljiv i blag prema starim, nemoćnim i siromašnim. Nikada nije zaboravio ni svoje roditelje ni njihovu brigu prema njemu kad je bio dječak. S puno topline i nježnosti Hamza se brinuo za svoje roditelje kad su ostarili. Zbog njegove ljubavi i dobrote prema ljudima, Allah je zavolio Hamzu i uvijek mu pomagao.

- Draga djeco, uvijek moramo zahvaljivati Allahu za svu nježnost i ljubav koju nam pružaju naši roditelji.
- To ćemo najbolje učiniti ako naučimo suru FATIHA i njeno značenje.

FATIHA

Bismillahir- Rahmanir-Rahim
EL HAMDU LILLĀHI RABBIL 'ĀLEMĪN
(Hvala Allahu Gospodaru Svjetova)

ERRAHMĀNIR-RAHĪM
(Sveopćem Dobročinitelju Milostivom)

MĀLIKI JEUMIDDĪN
(Gospodaru Sudnjeg dana.)

IJJĀKE NA'BUDU VE IJJĀKE NESTE'ĪN
(Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć tražimo.)

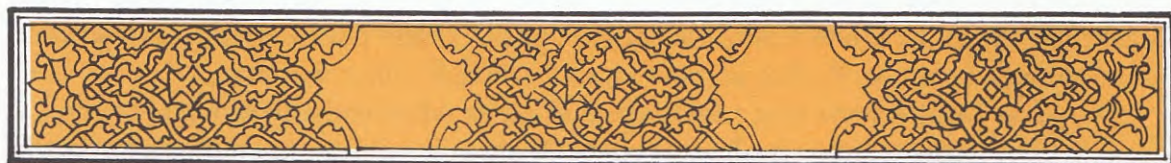
IHDINES-SIRĀTAL MUSTEKĪM
(Uputi nas na pravi put.)

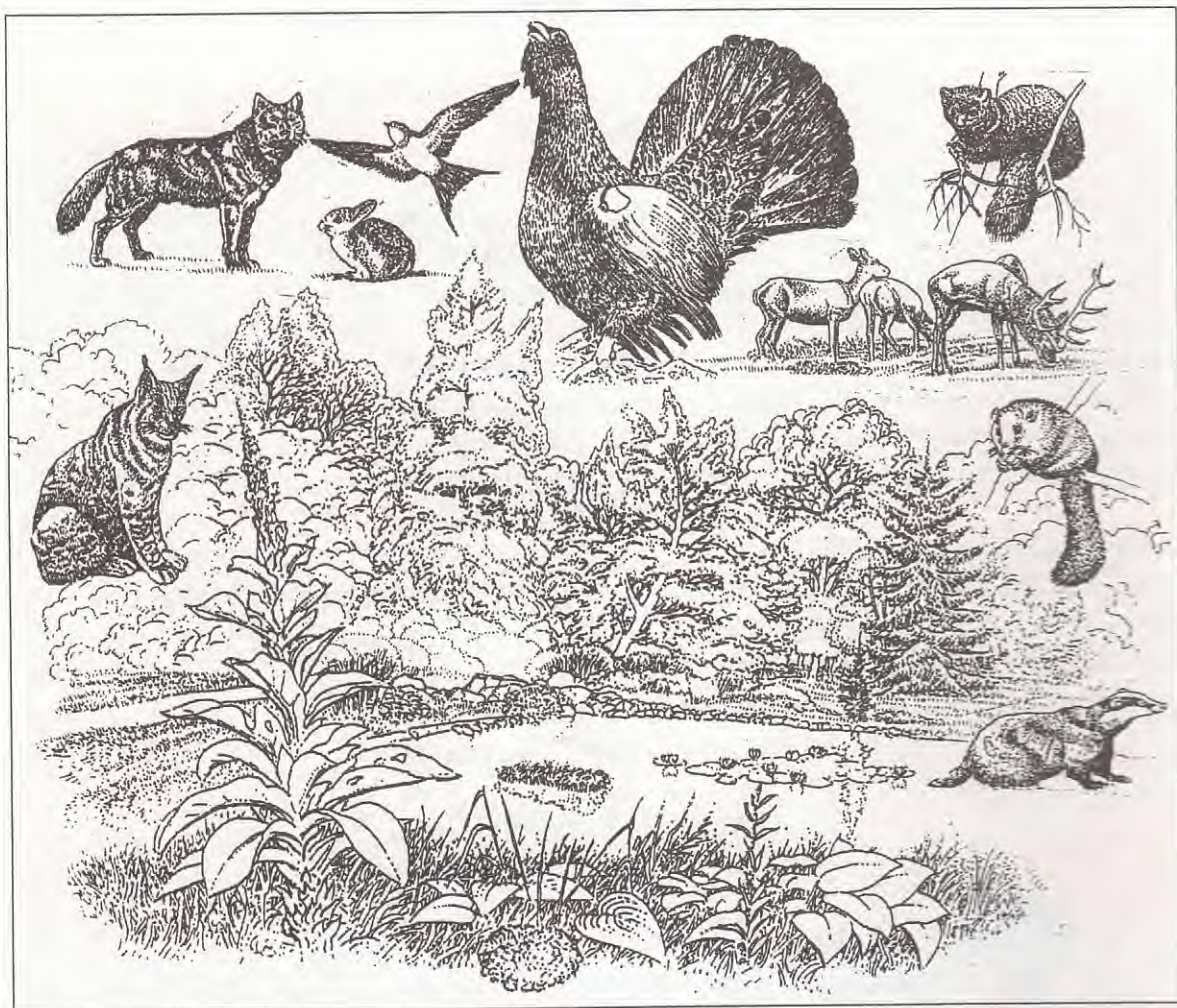
SIRATALLEZĪNE EN'AMTE'ALEJHIM
(Na put onih kojima si dao svoje blagodati.)

GAJRIL MAGDŪBI 'ALEJHIM VE LED-DĀLLĪN
(A ne na put onih na koje si se rasrdio niti na put onih koji su zalutali.)

PITANJA / ZADACI

- 1) Ispričajte, draga djeco, svojoj majci i ocu priču o dječaku Hamzi.
- 2) Sjetite se neke prilike u svom životu kada ste i vi bili posebno nježni i pažljivi prema svojim roditeljima. Napišite o tomu kratku priču.
- 3) Najljepši poklon za vaše roditelje i vjeroučitelje učinit ćete kada naučite Fatihu i njeno značenje.

ilo je vrijeme kad nije bilo ni neba ni Zemlje. Ni sunca ni mjeseca. Ni zvijezda na noćnom nebu. Kako nije bilo zemlje, nije bilo na njoj ni životinja ni biljaka. Nije bilo ni rijeka ni planina. Nisu tada postojala ni mora ni jezera. A kako svega toga nije bilo, ne bijaše na Zemlji ni muškaraca koji bi zemlju obrađivali. Ne bijaše ni dječaka ni djevojčica i njihovih veselih igara. Ni brižnih majki koje bi u toplom domu za njih hranu pripremale. Nije tada, djeco, bilo ni našeg dragog prijatelja Hamze

ni njegove mile majke.

Bijaše samo ALLAH, džellešanuhu, - naš Stvoritelj. On sve čini svojom voljom. Sve stvara. I On, djeco, sve zna.

Jednom Allah, džellešanuhu, odluči stvoriti sve što dotad postojalo nije. I zasja tada rumeno sunce, a nebo se noću ukrasi zvijezdama. Zažuboriše potoci i rijeke, zamirisaše bašte i livade. Zazelenješe šume. Poletješe leptiri, zacvrkutaše ptice. Veselo poskočiše zečiči i vjeverice. Narastoše brda i planine. Razliš se mora i jezera. Oživješe ribice u njima.

I tako nastaje Zemlja, puna bilja i životinja. Prekrila se tako Zemlja rijekama i jezerima. A sve ih je s neba grijalo toplo i razdragano sunce. Noću ih je milovao sjaj mjeseca i zvijezda.

- Allah označava na arpskom jeziku vlastito ime Boga u kojeg vjeruju muslimani.
- Kada se izgovori riječ Allah ili Bog, treba reći: DŽELLE ŠANUHU, što znači Uzvišeni.
- Allah, džellešanuhu, je Stvoritelj svega što postoji.
- Allah, džellešanuhu, je Jedan . On sve čini svojom voljom. On sve stvara i sve zna.
- Allahu, džellešanuhu, trebamo biti zahvalni što nam je podario život i zdravlje, naše roditelje, braću i sestre i sve neizbrojne blagodati kojima smo okruženi.
- Svoju zahvalnost našem Stvoritelju izražavamo i učenjem SUBHANEKE:

SUBHANEKE

SUBHĀNEKE-LLĀHUMME
(Da si slavljen samo Ti, moj Bože.)

VE BIHAMDIKE
(I Tebi hvala.)

VE TEBĀREKESMUKE
(Tvoje je ime blagoslovljeno.)

VE TE'ĀLA DŽEDDUKE
(Tvoje je veličanstvo uzvišeno.)

VE LĀ ILĀHE GAJRUKE
(Nema drugog Boga osim Tebe.)

PITANJA I ZADACI

- 1) Djeco, zamolite svoga vjeroučitelja da vas povede u prirodu. Promatrajte njenu ljepotu i razgovarajte o njoj. Po povratku, nacrtajte što vam se u prirodi najviše svidjelo.
- 2) Zasadite kod kuće, u maloj posudici, neki cvijet. Stavite posudicu pored prozora, brižljivo ga zalijevajte svaki dan. Promatrajte kako biljčica raste. Napišite kratku priču o vašim zapažanjima o životu vašeg cvijeta: iz čega se cvijet razvio, što mu je svaki dan bilo potrebno?
- 3) Tko je stvorio Zemlju, vodu, zrak i hranu pomoću kojih živimo?

PRVI LJUDI NA ZEMLJI

Allah, džellešanuhu, je stvorio još jedan svijet. Najljepši među svim svjetovima. Taj se svijet zove DŽENNET. U tom svijetu, prepunom ljepota, Allah, džellešanuhu je stvorio čovjeka. I nazvao ga ADEM. Prvo je vrijeme Adem živio sam u džennetu. Nakon nekog vremena, u džennetu se pojavila i žena. Iznenaden, Adem je upita:

“Otkud i ti u ovom, najljepšem od svih svjetova?” “Allah me stvorio od tvoje duše”, odgovori žena. “Zašto te je Allah stvorio?”, upita Adem. “Da uz mene nađeš mir i sreću.” “Hvala Allahu na ovoj blagodati!”, uzviknu Adem. Sav sretan što u džennetskim ljepotama više neće uživati sam, Adem nazva ženu imenom HAVA, što znači život.

Djecu, Allah, džellešanuhu, u ovom lijepom svijetu nije stvorio samo Adema i Havu. Stvorio je i nevidljiva bića od svjetlosti koja su dobra i Allahu poslušna. Nazvao ih je MELEKIMA. A stvorio je i druga nevidljiva bića od vatre koja su Allahu nepokorna. Njih je nazvao ŠEJTANIMA.

Živjeli su tako Adem i Hava u džennetu sretno i zadovoljno. Imali su sve što bi poželjeli. No, u džennetu je raslo jedno drvo. Allah je Ademu i Havi rekao da se tom drvetu ne približuju. Jer, ako ga dotaknu, više neće moći živjeti u džennetu.

Neposlušni šejtan nagovori Adema i Havu da se približe tom drvetu. Kad su prišli drvetu, shvatili su da ih je šejtan prevario i da su zaboravili na Allahove riječi.

Allah im zato naredi da izađu iz dženneta, da se na Zemlji nastane i da na njoj žive. Adem i Hava se pokoriše i dođoše na Zemlju, izrodiše djecu, mušku i žensku. Od njihovih su se potomaka počele razvijati obitelji, plemena, narodi. Tako je nastao čitav ljudski rod.

- Prvi ljudi na Zemlji bili su Adem i Hava.
- Od Adema i Have je potekao čitav ljudski rod.
- Allah, džellesanuhu, je stvorio nevidljiva bića od svjetlosti - MELEKE. Oni navode čovjeka na dobra djela.
- Allah, džellešanuhu, je stvorio nevidljiva bića od vatre - ŠEJTANE. Šejtani navode ljude na loša djela.
- U časnome Kur'anu, svetoj knjizi muslimana, ima jedna sura koja veliča našeg Stvoritelja, a koja se zove IHLĀS.

IHLĀS

Bismllahir-Rahmanir-Rahim
 KUL HUVALLĀHU EHAD
 (Reci: On, Allah je Jedan.)
 ALLĀHUS-SAMED
 (Allah je utočište svemu.)
 LEM JELID VE LEM JŪLED
 (Nije rodio i nije rođen.)
 VE LEM JEKULLEHŪ KUFUVEN EHAD
 (I nitko mu ravan nije.)

PITANJA I ZADACI

- 1) Tko je Stvoritelj svega što postoji?
- 2) Tko su bili prvi ljudi na Zemlji?
- 3) Kako se zove svijet u kojem su živjeli prvi ljudi: Adem i Hava?
- 4) Kako se zovu bića od svjetlosti, koja su dobra i Allahu poslušna?
- 5) Kako se zovu bića od vatre, koja su Allahu nepokrna?
- 6) Zašto kažemo da su Adem i Hava otac i majka svih ljudi na Zemlji?
- 7) Djeco, naučite napamet suru Ihlas i njeno značenje.
- 8) Zamolite vašeg vjeroučitelja da zajedno na kazetofonu slušate snimak lijepe vjerske pjesme "Kad procvatu behari". Zapjevajte je zajedno u horu!

U davna vremena, kad su se Adem i Hava nastanili na Zemlji, na njoj nije bilo nikakvih kuća, mostova, puteva. Oni su se nastanili na jednom brdu zvanom AREFAT, nedaleko od današnjeg grada MEKKE.

Kako je vremenom broj Ademovih potomaka rastao, tako su oni gradili prve kuće, uređivali bašte, obrađivali zemlju. Svi su zajedno prikupljali plodove iz prirode i odlazili u lov. Hranu koju bi tako sakupili, međusobno su dijelili. Mnogi su od njih osjećali želju da se zahvale nekome koje je stvorio sve blagodati kojima su bili okruženi.

Među njima je bio jedan koji se najviše divio ljepotama prirode. Bio je to IBRAHIM. On bi jutrom rano izlazio i ushićeno promatrao rađanje sunca, smjenu dana i noći. Noću bi promatrao mjesec i titravi sjaj zvijezda. Pomišljao je da se u njima krije moć stvaranja svjetova. Ali, kad bi sunce zašlo, mjesec i zvijezde isčezle s neba, ljepota prirode i dalje je trajala. Život na Zemlji i dalje je bujao. Tada je Ibrahim predosjećao da moć stvaranja mora biti u nečem što vječno traje. Što ne nestaje iza planine kao sunce, što se ne gasi na nebu kao zvijezde. I dok je Ibrahim u svojim dugim razmišljanjima tražio put do svog Stvoritelja, drugi su se ljudi u neznaju klanjali kipovima. Izrađivali si ih od gline, kamena i drugih predmeta i vjerovali da imaju moć.

Ali, djeco, Ibrahim je uz sebe imao jednog divnog prijatelja s kojim je provodio brojne trenutke u dugim šetnjama i razgovoru. Bio je to njegov sin ISMAIL. Lijep, pametan i iskren dječak. Uvijek kada bi ga posmatrao sjetio bi se Ibrahim dana Ismailovog rođenja u vreloj pustinji, bez hrane i vode. Sjetio bi se i bola i straha njegove majke HADŽERE dok ga je rađala i izvora vode koji je potekao u trenutku Ismailova rođenja na mjestu gdje je ležala malaksala majka Hadžera. I zapita se Ibrahim: "Kome da zahvalim za ovaj izvor vode koji je spasio život mom sinu Ismailu kojeg sam tako dugo čekao?" "Allahu, Stvoritelju. Onom koji život daje i oduzima", začu se šapat meleka. Nakon ovog božanskog glasa otac i sin počеше graditi četverokutnu građevinu - KABU. I dok su gradili, molili su: "Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti uistinu sve čuješ i sve znaš. Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim. I porod naš neka bude Tebi odan. I pokaži nam obrede naše i oprosti nam, jer Ti primaš pokajanja i samilostan si."

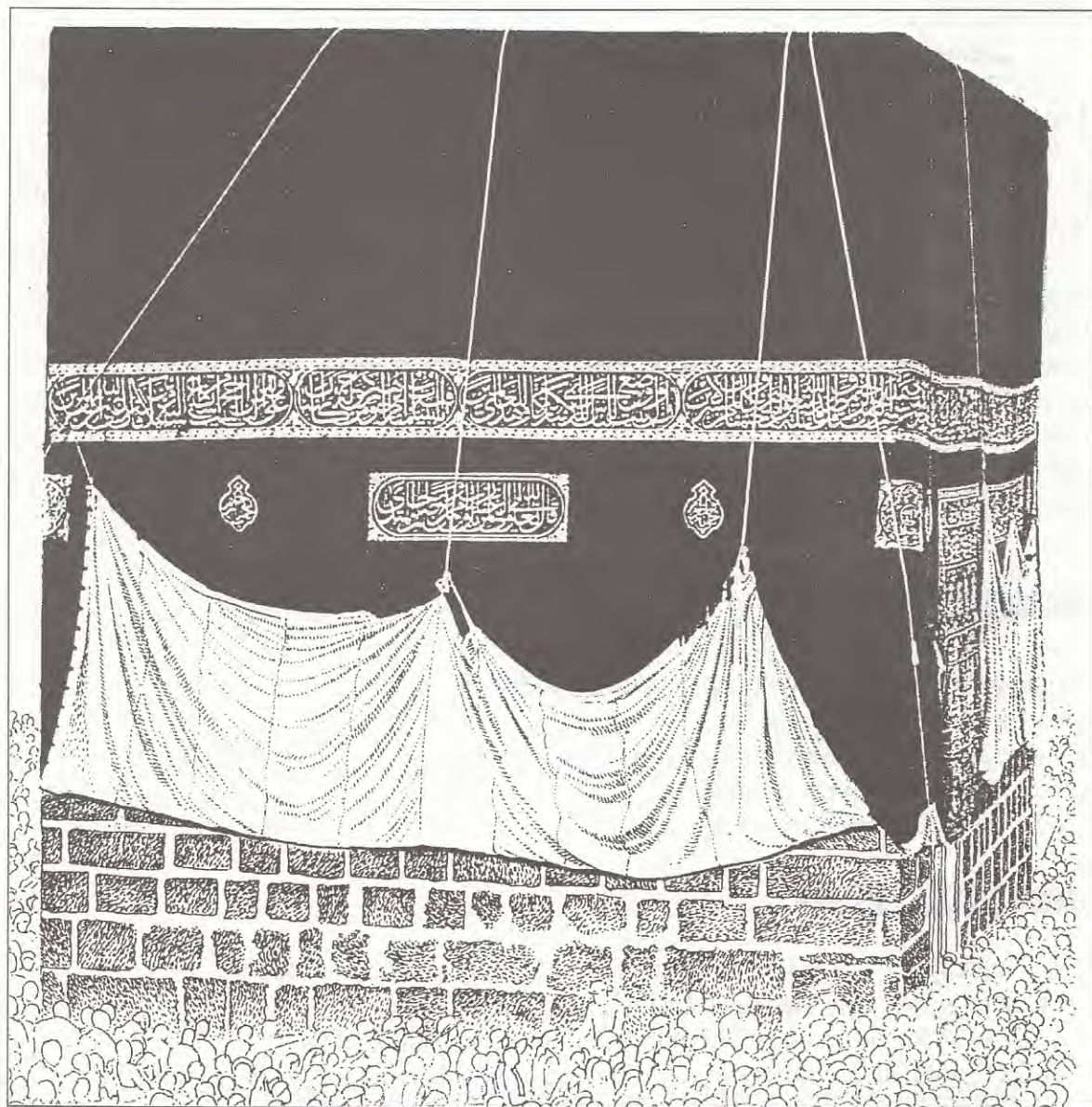
ZAPAMTIMO

- Ibrahim i njegov sin Ismail sagradili su Kabu.
- Kaba je četverokutna građevina koja se nalazi u gradu Mekki, u Arabiji
- Ibrahim i Ismail su Kabu sagradili s namjerom da bude mjesto gdje će se ljudi klanjati Jednom i Jedinom Bogu, Allahu, džellešanu.

- Oni koji vjeruju u Jednog i Jedinog Boga i koji se u molitvama okreću prema Kabi su muslimani. Njihova se vjera zove Islam, a to znači pokornost Allahu, džellešanuhu.

PITANJA I ZADACI

- 1) Kako su živjeli prvi potomci Adema i Have na Zemlji?
- 2) Tko se među njima razlikovao i zašto?
- 3) Od čega su ljudi izrađivali kipove?
- 4) Da li je neka kamena figura mogla stvarno pomoći ljudima koji su je obožvali?
- 5) Na mjestu Ismailova rođenja potekao je izvor vode Zem-zem. Ta je voda u pustinji spasila njegov život. Što mislite, djeco, da li su mrtvi kipovi mogli učiniti takvo čudo?
- 6) Djeco, zamolite svoga vjeroučitelja da vam pokaže videosnimak Kabe u Meki. Opišite njen izgled.

ako je vrijeme prolazilo, ljudi su zaboravljali vjeru Ibrahimovu u Jednog Boga. Čak je, djeco, zamislite, i Ibrahimova Kaba bila ispunjena mnoštvom kipova! Ljudi su vremenom, vjerujući u kipove, postajali okrutni i zli. Postali su toliko opaki u svom nevjerstvu da su ubijali jedni druge. Ubijali su slabe i nemoćne. Možete li zamisliti, draga djeco, neki od njih ubijali su i svoju rođenu djecu, svoje nejake djevojčice!

Na Arapskom poluotoku, u gradu Mekki, gdje se nalazi Kaba, živjela je jedna obitelj u kojoj su sva djeca bila djevojčice. Njihov je otac bio veliki pijanica. Kako je pio alkohol, njegovo je zdravlje oslabilo, tijelo obolijevalo, a srce postalo osoro i grubo.

Jednoga dana upao je u kuću potpuno pijan. Zgrabio je iz majčinog krila male sestre blizanke tek tri godine stare, i poveo ih u pustinju da ih žive zakopa u vreli pijesak. Jedna od njih, djevojčica Sumejja, ostala je ipak živa i pričala:

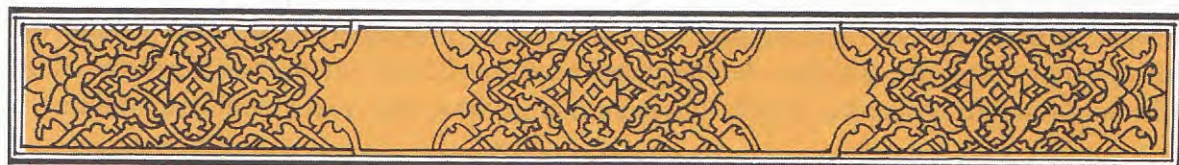
”Babo je prvo iskopao veliku jamu. I sestra i ja smo plakale. Babo je onda povezao sestrine oči. Zatim je pokrio i moje oči. Sestra je vrištala. Ali, ona je bila tako nemoćna i slaba da se nije mogla izvući iz pijeska. Uskoro je više nisam čula. Onda je babo bacio i mene u jamu. Ali, ja sam se otimala. I kad bih pokušala iskočiti iz jame, otac bi me ponovo u nju bacio. U jednom sam se trenutku uhvatila za rub njegove odjeće i nisam ga puštala. Imala sam još malo snage. Kada je babo vidio moju silnu želju za životom, moje suze, kada je čuo moj plač i moje molbe da me ne ostavi pod zemljom, njegovo se srce iznenada sažalilo. Zaplakao je izvadio me iz jame i čvrsto zagrlio. Potom me poveo kući”.

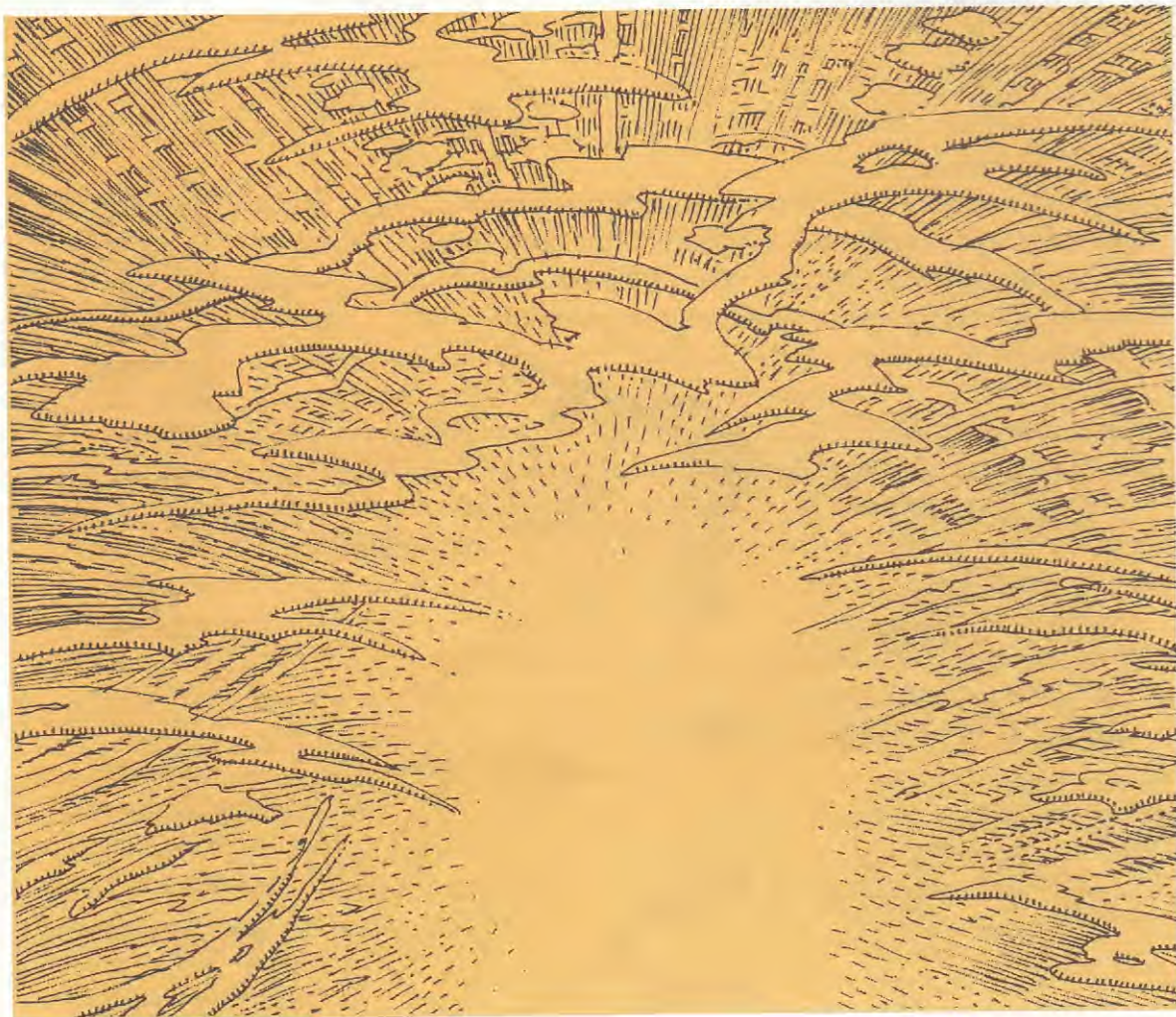
ZAPAMTIMO

- Samo je Allah, džellešānuhu, Gospodar naših života i smrti.
- Smrt je rastanak duše s tijelom.
- Poslije smrti duša nastavlja svoj život u drugom svijetu koji se zove AHIRET.
- Duše vjernika borave u džennetu.
- Duše nevjernika borave u džehennemu.

PITANJA I ZADACI

- 1) Dragi djeco, ispričajte priču o djevojčici Sumejji svojim roditeljima.
- 2) Zašto je Sumejjin otac bio tako grub i zao čovjek?
- 3) Zašto se Sumejjin otac ipak smilovao i Sumejju vratio kući?
- 4) Da li se vi, djeco, sjećate nekog događaja u svome životu, kada ste spasili život ili pomogli nekom živom biću. Napišite o tome priču.

Djeco, kada smo vam pričali o prvom čovjeku na Zemlji, Ademu, nismo vam rekli da je on bio i prvi Allahov poslanik. Sjećate se da je šejtan u džennetu nagovorio Adema da se približi zabranjenom drvetu i da je Adem tada, ne znajući da šejtan navodi ljude na zlo, učinio grijeh. Zbog tog je grijeha Adem morao napustiti džennet i nastaniti se na Zemlji. Ali, Allah, džellešanihu, nije zaboravio Adema. Njega je Allah zavolio kada se Adem iskreno pokajao. Obećao je Ademu i Havi da će njima i njihovim potomcima na Zemlji upućivati svoje upute. Pa tko se tih uputa bude držao i slijedio ih u svom životu, bit će sretan na ovome svijetu i ponovno će se vratiti u džennet, najljepši od svih svjetova. Ljudi preko kojih je Allah slao svoje upute zovu se Božji poslanici. Oni su djeco, bili ljudi kao i mi. Živjeli su na Zemlji sa svojim narodima. Od drugih su se izdvajali svojom dobrotom, pravednošću, iskrenošću, ustrajnošću, moralom i bogobožnošću. Zadatak Božjih poslanika bio je da po Božjim uputama pozivaju ljude da vjeruju u Jednog Boga i da žive u skladu s Božjom voljom. Učili su ljude da se međusobno potpomažu, da se vole i poštuju, da budu poslušni svojim roditeljima, da štite slabe i nemoćne. Poslije Adema bilo je kroz povijest još mnogo Božjih poslanika. Živjeli su u raznim krajevima svijeta i u raznim vremenima.

- Kada spominjemo imena Božjih poslanika kažemo ALEJHIS-SELAM, što znači : Neka je Božji mir i blagoslov na njega. Tako , na primjer, kažemo : Adem, alejhis-selam.
- Adem, alejhis-selam, bio je prvi Božji poslanik.
- Nakon Adema, alejhis-selam, bilo je još mnogo Božjih poslanika.
- Božji poslanici bili su odabrani ljudi kojima je Allah, džellešānuhu, preko meleka Džebraila dostavljao svoje objave - kitabe.
- Te su objave poslanici prenosili ljudima, kako bi im služile kao upute u njihovu životu.
- Najpoznatije objave bile su:
TEVRAT (objavljen Musa-u, alejhis-selam), ZEBUR (objavljen Davud-u, alejhis-selam), INDŽIL (objavljen Isa-u alejhis-selam), i KUR'AN (objavljen Muhammedu, alejhis-selam)
- Božji poslanici imali su određena svojstva po kojima su se razlikovali od ostalih ljudi, a ona su:

SIDK	- uvijek su istinu govorili;
EMANET	- bili su povjerljivi, pouzdani i poštteni;
TEBLIG	- tačno su i potpuno dostavljali i objašnjavali ljudima Božje objave.
'ISMET	- bili su čisti od grijeha
FETANET	- bili su pametni i oštroumni.

PITANJA I ZADACI

- 1) Da li je Ademu, Allah, džellešānuhu, oprostio za ono što je učinio u džennetu? Zašto?
- 2) Allah, džellešānuhu, obećao je Ademu da će njemu i njegovim potomcima na Zemlji pomoći. Što je obećao da će im slati? Kako se zovu ti posebno odabrani ljudi?
- 3) Pronađi u priči one dijelove koji opisuju kakvi su bili Božji poslanici. Ispiši njihova svojstva u bilježnicu!
- 4) Naučite napamet svojstva Božjih poslanika i slijedite u životu njihove vrline.

ROĐENJE MUHAMMEDA (A.S)

a Arapskom poluotoku, u srcu velike pustinje leži grad o kojem smo već ranije pričali. To je grad Mekka. Grad u kojem se nalazi Kaba. Slavni grad koji su posjećivali trgovci iz raznih krajeva svijeta. U grad Mekku oduvijek je dolazio i velik broj ljudi hodočasnika. Bilo je vremena, djeco, kada su ljudi koji nisu vjerovali u Jednog Boga, u Kabu unosili kipove i prinosili im žrtve. U ta davna vremena, prije hiljadu i četiri stotine godina, odnosno 571.godine nakon Isa-a, alejhis-selam, nad uspavanom Mekkom nadvila se topla, ljetna noć. Grad Mekka utonuo je u san. Njeni se stanovnici odmaraju od dnevne vreline. U slatkom snu osjećaju blagi povjetarac. Poneki žurni korak se čuje. U prozoru kuće u blizini Kabe, treperio je odsjaj noćne svjetiljke. Jedna je žena pomalo uznemireno hodala po kući. U svom strahu i nadi, strepnji i radosti prilazila bi prozoru. Zagledala je u zvjezdano nebo nad Mekkom. Činilo joj se kao da cijeli svijet gori u nekom čudesnom svijetlu. Nježna poput svake majke, s ljubavlju i boli čekala je rođenje svog djeteta. Njeno je tijelo podrhtavalo. Neko čudno svjetlo iznenada se pojavilo nekoliko puta. Majci se učini da iz utrobe čuje riječi: Veličina Tebi Bože, pripada. Nekoliko trenutaka kasnije majka AMINA osjeti bolove. Pogleda oko sebe. Bila je sama u kući. Pomišljala je da nekoga pozove. Ipak, odlučila je da to ne čini. A onda je osjetila nepoznati, opojni miris. Više nije mogla prepoznavati ni predmete u sobi, ispunjenoj blještavim svjetlom. Amina za trenutak izgubi svijest i utonu u blagi san. Nedugo zatim osjeti olakšanje. Otvori oči. I gle! Svu bol potisnu osjećanje ozarenosti i sreće. Topli osmeh prekri blijedo majčino lice. Njene oči orosiše suze radosti. Dušu ispuni blažena ljepota. Amina je privila svoga sina svojim grudima. Te noći rodio se posljednji Allahov poslanik, Muhammed, alejhis-selam.

ROĐENJE

*Proljetno veče na zemlju pade,
Po nebu zvijezde blistati stade, Između
zvijezda Mjesec se šeće,
i bljeskom svojim posipa cvijeće.
Nebesa trepte u moru sjaja,
Zemlja izlaže sliku od raja.*

*U Arabiji, nasred Hidžaza
imade jedna mala oaza,
Koja se zove Batha-u-Mekke,
U toj oazi u kući sreće,
Jedna lijepa i mlada žena,
Lagahno hoda, ko da je sjena.*

*Dok se na jednom otvore vrata,
Na ruci držeć čašu od zlata,
Hurija jedna dođe i stade,
I sretnoj majci čašu dodade.
To vam je čaša šerbeta bila,
Sa rajskog vrela Selsebila.*

*Kad popi čašu blažena mati
Iz njene kuće započe sjati,
Svjetlo poput božanskog nura,
Kako no sjaše na Sina Tura.*

*U tom času hazreti Amina
Rodi ko zlatnu jabuku sina.
Prišapče mu - kako će ga mati
i s vremenom cijeli svijet zvati.*

*Svi su čuli pobožnog djeda
Kako triput ime Muhammeda
Glasom punim radosti spomenu
I lijepo mu ime nadjenu
Kojim su ga zvale još i prije
Kod poroda, džennetske hurije.*

Safvet-beg Bašagić

- Posljednji Božji poslanik, Muhammed, alejhis-selam, rođen je 571. godine poslije Isa-a, alejhis - selam, u gradu Mekki.
- Njemu je Allah, džellešanuhu, objavio posljednju knjigu - KUR'AN.
- Nakon Muhammeda, alejhis-selam, neće više biti nijednog Božjeg poslanika niti će poslije Kur'ana biti Božjih objava.
- Islam je vjera koju je Allah, džellešanuhu, objavljivao svim Božjim poslanicima i njihovim narodima, a preko Muhammeda, alejhis-selam, cijelom čovječanstvu i svim generacijama.
- Naš Bog je ALLAH, naša sveta knjiga je KUR'AN, naša vjera je ISLAM, a mi smo MUSLIMANI.
- Da bi smo potvrdili svoju pripadnost Islamu moramo to učiniti izgovarajući riječi KELIMEIŠEHADETA.

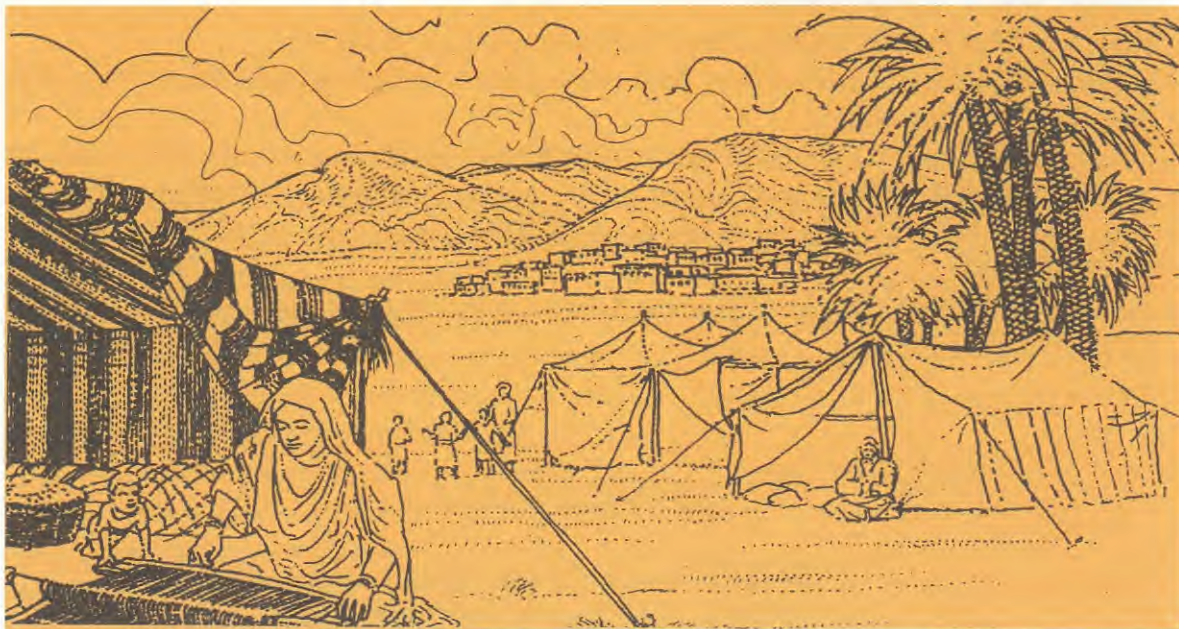
KELIMEIŠEHADET

EŠHEDU EN LĀ ILĀHE ILLALLĀH
(Svjedočim da nema drugog Boga osim Allaha)
VE EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN ABDUHŪ VE RESŪLUHŪ
(I svjedočim da je Muhammed Božji rob i Božji poslanik)

PITANJA I ZADACI

- 1) Kako se zove posljednji Božji poslanik?
- 2) Kada je rođen Muhammed, alejhis-selam?
- 3) U kojem gradu je rođen Muhammed, alejhis-selam ?
- 4) Kako se zvala majka posljednjeg Allahovog poslanika?
- 5) Na koji način potvrđujemo svoju pripadnost Islamu?

DJETINJSTVO MUHAMMEDA (A.S.)

ričalo se dugo u Mekki o čudesnoj noći u kojoj je Muhammed alejhis-selam rođen. Prolazili su dani, a Muhammed (a.s.) je rastao okružen toplinom majčine ljubavi. Kad je malo porastao, majka mu objasni da je njegov otac ABDULLAH umro malo prije njegova rođenja. Dječak je polahko shvaćao zašto se o njemu, uz majku, brine i jedan muškarac - djed ABDUL MUTALIB. On mu je i nadio ime MUHAMMED. A to ime u arapskom jeziku ima lijepo značenje: hvaljen.

Nedugo poslije Muhammedova, alejhis-selam, rođenja, u Mekki su zbog velikih vrućina zavladaile opasne bolesti. Da bi zaštitili dječaka, majka i djed odlučili su Muhammeda, alejhis-selam, poslati na selo, gdje je mogao udisati čist zrak, jesti zdravu hranu i rasti u igri s ostalom djecom. U tom je periodu o Muhammedu, alejhis-selam, vodila brigu jedna dobra žena HALIMA. Kasnije, Muhammed, alejhis-selam, nikad neće zaboraviti nježnost i toplinu kojom ga je Halima obasipala poput majke.

Jednog dana Amina zamoli djeda da joj dopusti posjetiti svoju rodbinu u gradu Jesribu. Zamolila je da povede sa sobom i svoga sina Muhammeda, alejhis-selam, kojem je tada bilo šest godina. Željela je da tom prilikom posjete i mezar dječakova oca Abdullaha. Dobri djed dugo ju je odgovarao, jer nije mogao podnijeti pomisao da će dugo vremena biti bez blizine svoga unuka. Ali, majčina je želja bila jača. Što je mogao blagi djed Mutalib nego da im poželi sretan put i što brži povratak. Sam im je pripremao hranu i odjeću za putovanje, a našao je jednu ženu da ih prati i da im pomaže na tom putu.

U to vrijeme nije bilo brzih vlakova ni automobila. Putovalo se dugo i naporno na lijenim, ali izdržljivim devama. Djed je dugo gledao za karavanom čiji su se obrisi gubili u daljini. Za karavanom koja ga je rastavljala od njegovog voljenog unuka.

Dani su prolazili. Vrijeme je odmicalo. Nakon mjesec dana boravka kod rođaka, Amina se sa sinom počela spremati za povratak u Mekku. Znali su da djed sa nestrpljenjem očekuje njihov dolazak. U povratku, majka predloži dječaku da mu pokaže očev mezar koji se nalazio u jednom selu na putu prema Mekki. Na mezaru mu je majka pripovijedala o ocu Abdulahu,

o tome kako je bio vrlo lijep, kako je imao blagu narav i kako je bio pun pažnje prema njoj. Pričala mu je kako je djetinjstvo njegova oca bilo teško. Muhammed, alejhis- selam, je pažljivo slušao. Želio je biti još neko vrijeme na tom mjestu i slušati majčinu priču o svom ocu. Zamolio je zato majku da prenoće u tom selu. Amina se osmjehnula i pristala. Ali, kakve li nesreće! Tu noć majci iznenada pozli, dobi jaku groznicu od koje je drhtala sve do zore. U prvo svitanje njena duša izdahnu i preseli se na drugi svijet. Muhammed, alejhis- selam, je sada ostao sam, i bez oca i bez majke. Od tuge za majkom, Muhammed, alejhis- selam, nije mogao zaustaviti suze. Pred njegovim očima bili su neki nepoznati ljudi. Neka nejasna jama i tabut koji se spuštao u nju. Vijest o Amininoj smrti brzo je stigla do Mutaliba. Djed je izašao iz grada, obliven suzama, da zagrlj svoje malo siroče. Od tada pa do kraja svoga života Mutalib više nije nigdje puštao od sebe svoga unuka.

Jedog je dana Abdul Mutalib predsjedavao sastankom poglavara Mekke. Dok je djed pričao, unuk mu je mrsio i čupao bradu. Abdul Mutalibov sin, a dječakov amidža Ebu Džehl, blago udari dijete kako bi ga umirio. Djed se zbog toga toliko naljutio da je snažno ošamario vlastitog sina i zaprijetio mu: "Da se više nikada nisi usudio udariti Muhammeda!"

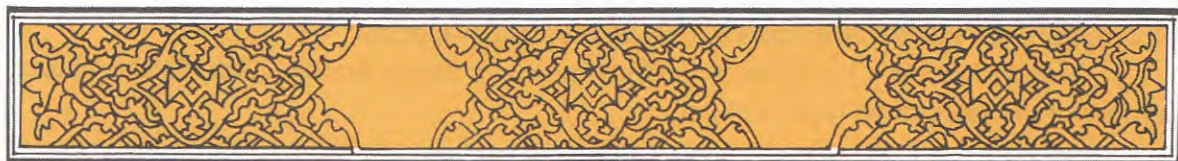
U Mekki su svi znali o djedovoj ljubavi prema unuku.

ZAPAMTIMO

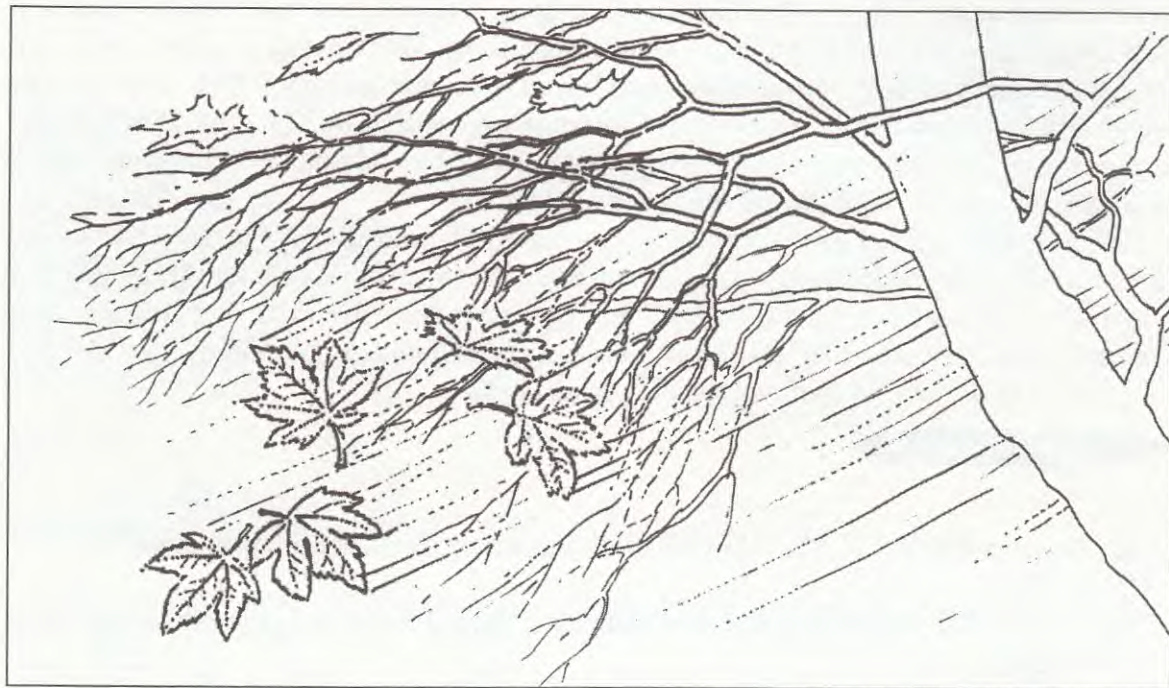
- Ime našeg poslanika je MUHAMMED, alejhis-selam. To ime u arapskom jeziku znači HVALJEN.
- Ocu Muhammeda (a.s.) bilo je ime Abdullah. On je umro dva mjeseca prije Muhammedovog (a.s.) rođenja.
- Majka Muhammeda (a.s.) zvala se Amina. Ona je umrla kada je Muhammedu (a.s.) bilo šest godina.
- Prije majčine smrti, Muhammed (a.s.) je jedno vrijeme boravio na selu kod žene koja se zvala Halima.
- Majka po mlijeku je kao rođena majka, a djeca majke po mlijeku su nam braća i sestre.

PITANJA I ZADACI

- 1) Kako je bilo ime ocu Muhammeda (a.s.)?
- 2) Da li je Muhammed (a.s.) upamtio svoga oca?
- 3) Tko je dječaku nadio ime. Što ono znači na arapskom?
- 4) Kako se zvala nježna žena koja je brinula o Muhammedu (a.s.) poput rođene majke?
- 5) Kada je Muhammed (a.s.) prvi put posjetio očev mezar i šta mu je majka tada pričala?
- 6) Zašto je Muhammedov (a. s.) put u Medinu s njegovom majkom bio na kraju tako tužan?
- 7) Tko će od tada voditi brigu o malehnom dječaku?

NA MEZARU VOLJENOG DJEDA

Poslije majčine smrti, dječaka Muhammeda (a.s.) u svoju kuću uzeo je djed Abdul Mutalib. Prolazilo je vrijeme. Djed i unuk živjeli su kao dva stara dobra prijatelja. Nikada se nisu razdvajali. Kada bi Abdul Mutalib, kao najugledniji građanin Mekke, zauzeo svoje mjesto u Gradskom vijeću, mali bi mu unuk sjedio u krilu.

Ali, kako je djed sve više stario, počeo je pobolijevati. Sve duže je ostajao u postelji. Dječak se nije odvajao od djedove postelje. Prinosiso mu je hranu, donosio hladnu vodu s izvora Zem zem. U jedno predvečerje, okružen sinovima i rodbinom, Abdul Mutalib je ispustio svoju plemenitu dušu. U gradu je zavládala velika žalost. Svi su oplakivali njegovu smrt. Ali, Abdul Mutaliba najviše je žalio njegov unuk Muhammed (a.s.). Jer, rastao se s velikim prijateljem koji mu je mnogo značio darivavši mu svu svoju ljubav i dobrotu. Dženaza se žurno pripremala. Ljudi su pristizali iz svih krajeva Arapskog poluotoka. Građani Mekke bili su u dubokoj boli zbog odlaska čovjeka s kojim su obnovili Kabu i obranili svoj grad od " SLONOVE VOJSKE". Dženaza je krenula ispred Kabe od izvora Zem zem. Svijet se tiskao oko tabuta. Svi su ga željeli bar nekoliko koraka ponijeti na svojim ramenima. Muhammedu (a.s.) je pripalo počasno mjesto u toj koloni. Cijelim putom do mezarâ dječak je plakao. Nakon djedove dženaze dječaku Muhammedu (a.s.) prišao je amidža EBU TALIB: " Nemoj plakati, ti znaš da ja nisam bogat, ali volim darovati drugima. Pođi sa mnom. Što budu imala moja djeca, i ti ćeš imati. Ti znaš da sam jako volio tvoga oca. Neizmjerio sam cijenio tvoju majku. Pođi sa mnom u moj dom."

Muhammed (a.s.) svojim dječaćkim ručicama zagrlí amidžu Ebu Taliba obuzet pomiješanim osjećanjima tuge i radosti.

ZAPAMTIMO

- Poslije majčine smrti brigu o Muhammedu (a.s.) preuzeo je njegov djed ABDUL MUTALIB.
- Abdul Mutalib je umro kada je Muhammed (a. s.) imao osam godina.
- Poslije djedove smrti, brigu o Muhammedu (a.s.) preuzeo je amidža EBU TALIB.
- Djeco, zamolite vjeroučitelja da vam ispriča priču o “ Slonovoj vojsci”. Priču još jednom pročitajte u knjizi “ TALIMUL - ISLAM” (stranica 195).
- O tom nam događaju govori i kur’anska sura koja se zove “ EL - FĪL”.

EL - FĪL

ELEM TERE KEJFE FE ‘ ALE RABBUKE BI ASHĀBIL FĪL
(Zar nisi vidio kako je tvoj Gospodar postupio s vojskom slonova.)

ELEM JEDŽ’AL KEJDEHUM FĪ TADLĪL
(Zar nije njihovu namjeru osujetio.)

VE ERSELE ‘ALEJHIM TAJREN EBĀBĪL
(I poslao na njih jata ptica.)

TERMĪHIM BI HIDŽĀRETIN MIN SIDŽDŽĪL
(Koje su ih gađale kamenjem od stvrdnute zemlje.)

FE DŽE’ALEHUM KE ‘ASFIN ME’KŪL.
(I učinio ih kao pojedeno klasje.)

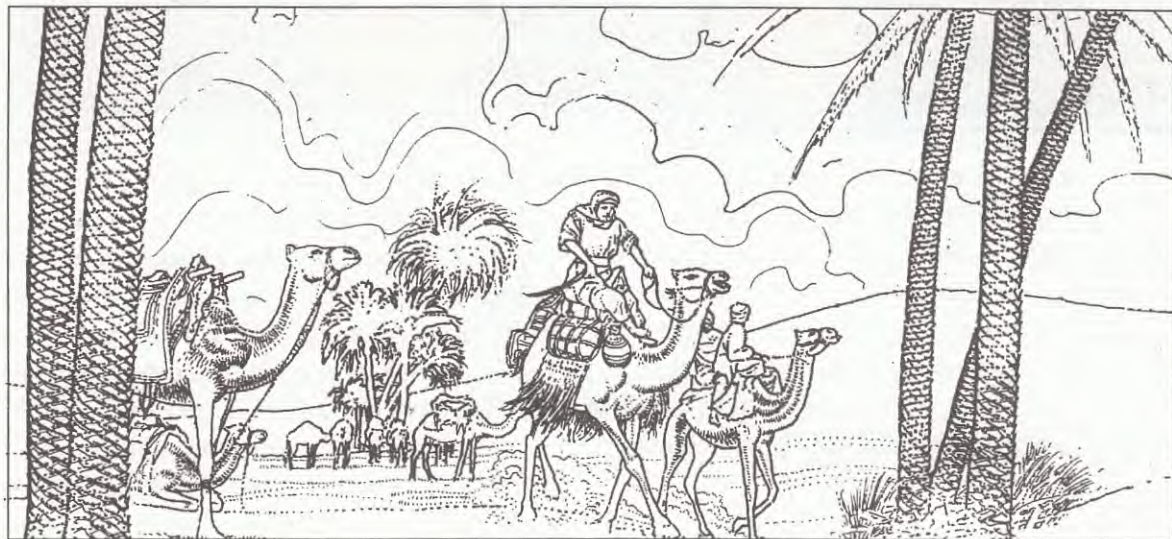
PITANJA I ZADACI

- 1) Tko je poslije majčine smrti postao Muhammedov (a.s.) najveći prijatelj?
- 2) Kako se osjećao Muhammed (a.s.) nakon djedove smrti?
- 3) Tko je nakon djedove smrti brinuo o Muhammedu (a.s.)?

ednoga dana amidža Ebu Talib odluči Muhammeda (a.s.) povesti sa sobom na dugo trgovačko putovanje u slavu zemlju Palestinu. Muhammed (a.s.) je u velikoj radosti pomagao u pripremanju karavane. Nakon izvršenih priprema, jednog je dana karavana krenula. Putovanje pustinjom bilo je vrlo teško i za ljude i za deve, pa se karavana morala često zaustavljati. Sunce je pržilo cijeli dan. Pijesak je bio užaren, a vode nije bilo na svakom mjestu. Trebalo je zbog toga često odmarati karavanu kako bi ljudi prilegli, a životinje se napojile i nahranile. Dok su se jednom tako odmarali, ležeći ispred svojih šatora, iznenada je njihov razgovor prekinula pojava starog, sijedog muškarca bijele brade. Bio je to BEHIRA, pobožni kršćanin. "Dragi prijatelji" pozdravi ih Behira. "Sigurno ste umorni od napornog puta. Možda vam nedostaje i hrane. Želio bih da budete gosti u mom samostanu." I sutradan svi se urediše. Očistiše svoje haljine od prašine koja se uvukla u toku dugog puta pustinjom. Kad su stigli, Behira ih upita: "Jeste li svi došli?" "Svi, osim dječaka. On je ostao da pripazi na stvari i životinje." Ali Behira tada izvede Ebu Taliba iz samostana i reče mu: "Zbog njega sam vas i pozvao. Dovedi ga!" Tada se Behira raspitivao kako se dječak zove, tko mu je otac, kada je rođen? -, želeći tako saznati od Ebu Taliba što više o mladiću. Kada je stigao dječak, Behira je osjetio da se razlikuje od svih mladića koje je do tada upoznao. Vidio je na njemu neka obilježja prijašnjih Božjih poslanika. Na kraju je Behira savjetovao Ebu Taliba: "Ne vodi više dječaka na ovako daleke i opasne puteve. Bojim se za njegovu budućnost. Osjećam da će biti veliki čovjek!"

Vidjeli smo, draga djeco, kako je Behira predosjetio da će Muhammed (a.s.), kad odraste postati velikim čovjekom. Da će primiti posljednju Božju objavu - Kur'an. I kao da su tada, nepreglednom pustinjom, već odzvanjali daleki glasi EZANA - poziva na molitvu Jednom Jedinom Bogu.

EZAN

ALLĀHU EKBER, ALLĀHU EKBER
(Allah je najveći)

EŠHEDU EN LĀ ILĀHE ILLALLĀH
(Svjedočim da nema drugog Boga osim Allaha)

EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN RESŪLULLĀH
(Svjedočim da je Muhammed (a.s.) Božji poslanik)

HAJJE'ALESSALĀH
(Dođi na namaz!)

HAJJE'ALELFELĀH
(Dođi na spas!)

ALLĀHU EKBER, ALLĀHU EKBER
(Allah je najveći!)

LĀ ILAHE ILLALLĀH
(Nema drugog Boga osim Allaha!)

ZAPAMTIMO

- Prije Muhammeda (a.s.) bilo je Božjih poslanika koji su dostavljali ljudima Allahovu objavu.
- Jedan od prethodnika Muhammeda (a.s.) bio je Isa (a.s.) kojem je objavljen INDŽIL.
- BEHIRA je bio stari, pobožni kršćanin. On je slijedio upute svete knjige-Indžila. Tako je znao da su u njoj zapisane riječi Isa(a. s) koje najavljuju posljednjeg Božjeg poslanika svim ljudima.
- Kada je ugledao Muhammeda (a.s.) , Behira je u njemu prepoznao posljednjeg Božjeg poslanika.

PITANJA I ZADACI

- 1) Gdje je Muhammed(a.s.), kad je porastao, putovao sa amidžom Ebu Talibom?
- 2) Zašto se radovao tom putovanju?
- 3) Kako se u ta davna vremena putovalo? Da li je čovjek mogao biti siguran ako bi sam krenuo na put?
- 4) Kako je bilo ime neobičnom čovjeku koji je pozvao ljude iz karavane da se kod njega odmore?
- 5) Što je on primjetio na Muhammedu (a. s.)? Što je savjetovao njegovom amidži?

MUHAMMEDOVA(a.s.) MLADOST

arod među kojim je živio Muhammed (a.s.) bili su ARAPI. U vrijeme njegova života, Arapi su bili podijeljeni u brojna plemena. Članovi

jednog plemena međusobno su se pomagali. Ali, među tim brojnim plemenima vladali su česti sukobi, krađe, ubojstva. Ako bi bio ubijen član jednog plemena, svi njegovi prijatelji nastojali su osvetiti njegovu smrt. Zato je krvna osveta bila sveti zakon Arapa. Čak su i pjesnici veličali hrabrost osvetnika, a ismijavali one koji su bili poraženi. Arapi su međusobno bili razdvojeni i vjerom. Neki su bili Židovi, a neki kršćani. No najveći broj Arapa bili su idolopoklonici - pagani, koji su se klanjali suncu, mjesecu i zvijezdama. Klanjali su se idolima koje su pravili od kamena, gline, zemlje. Tako je u njihovo vrijeme Kaba, mjesto gdje se klanja Jednom Bogu, postalo mjesto obožavanja idola. U određenim mjesecima, ljudi iz svih dijelova Arabije dolazili su da posjete ove idole i da im prinesu žrtvu. No najviše su uživali u razvratnim igrama i zabavama koje su trajale sedmicama. Za takve su zabave trošili mnogo novaca koji je za njih predstavljao najveće bogatstvo. Jedan takav život doveo je do toga da su ljudi izgubili milost i sažaljenje za patnje drugih. Neprijatelje su mučili i spaljivali na lomačama. Posebno su okrutni bili prema ženama. Žene su smatrali imovinom muža. Mogli su ih kupovati i prodavati za novac. A bilo je i slučajeva zakopavanja žive ženske djece, poput naše male Sumejje.

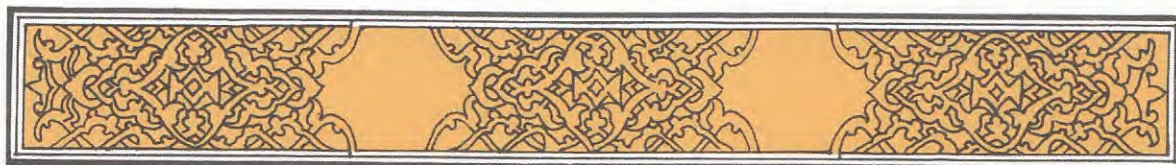
Muhammed (a.s.) je kao mladić promatrao ove nevaljale običaje svog naroda i nikako se s njima nije mogao pomiriti. Želio je spriječiti sva ova zla i okrutnosti. Zaustaviti daljnja prolijevanja nedužne krvi. Ispričat ćemo vam kako je Muhammed (a.s.) jednom spriječio sukob među plemenima. Vođe tih plemena odlučile su obnoviti Kabu. Održavali su brojne sastanke i dogovore oko uređenja Kabe, no jedino se nisu mogli nikako dogovoriti oko jednog pitanja. U Kabi je, naime, postojao jedan crni kamen - meteor za koji se vjerovalo da ga je melek Džebrail donio i dao poslaniku Ibrahimu (a. s.) da ga ugradi u Kabu. Svako pleme željelo je dobiti pravo na tu osobitu čast prenošenja crnog kamena. Prepirka o tome koje će pleme prenjeti kamen trajala je nekoliko dana. Kako se rješenje nije moglo pronaći, plemena su se približavala oštrom sukobu. U jednom trenutku njihove svađe, slučajno se pojavio Muhammed (a.s.). Kad su ga ugledali, svi su radosno povikali: To je EL-EMIN-pouzdati. Možda će nam on znati riješiti problem. Muhammed (a.s.) ih je sve pažljivo saslušao. Nakon što je neko vrijeme razmišljao, rekao je; “Donesite mi velik komad platna!”. Potom je Muhammed (a.s.) stavio crni kamen na sredinu platna i pozvao vođe plemena da zajedno podignu platno i tako prenesu kamen. Svako je pleme bilo zadovoljno njegovim rješenjem. Ljudi su već ranije znali za sve plemenite osobine i mudrost Muhammeda (a.s.). Osjećali su da je najodabraniji među njima i njihovom djecom. Nitko tada nije slutio da će u bliskoj budućnosti ovaj isti mladić biti Božji poslanik. Da će Kabu očistiti od njenih idola i ponovo je učiniti mjestom veličanja Jednog Boga.

ZAPAMTIMO

- Prije objave Kur'ana, najveći broj Arapa slijedio je idolopokloničku vjeru.
- Prije objave Kur'ana, Arapi su bili podijeljeni u plemena među kojima je vladala krvna osveta.
- Muhammed (a.s.) je od svoje rane mladosti bio poznat po poštenju, pravičnosti i dobroti.
- Zbog toga su ga građani Mekke prozvali časnim imenom EL-EMIN, što znači pouzdani.
- Muhammed (a.s.) je bio čist od grijeha. Nije se nikada klanjao kipovima.
- U dvadesetpetoj godini života Muhammed (a.s.) se oženio s čestitom Hatidžom koja mu je zbog njegove plemenitosti ponudila brak.
- Muhammed (a.s.) je jako volio i cijenio svoju suprugu Hatidžu koja mu je izrodila djecu.
- Muhammed (a.s.) je jako volio svoju kćerku Fatimu. Ostala njegova djeca su umrla još za vrijeme njegova života.

PITANJA I ZADACI

- 1) Koji su loši običaji vladali među Arapima prije Muhammeda (a.s.) i za vrijeme njegove mladosti?
- 2) Da li možete u današnje vrijeme prepoznati neka nevaljala djela slična onima koja su činili predislamski Arapi?

odine 611., računajući vrijeme po rođenju Božjeg poslanika Isa (a.s.), Muhammed (a.s.) je imao četrdeset godina i šest mjeseci. Tih je godina Muhammed (a.s.) osjećao potrebu da se osamljuje, da bar neko vrijeme provede odvojen od svakodnevnih događaja. Odlazio bi u pećinu HIRA nedaleko od Mekke. Tamo je znao ostati i ponekoliko dana. Razmišljao je o životu i svijetu, o ljudima, o nebu, tajnama života i smrti. I jednog dana, te davne 611. godine, sklonio se Muhammed (a.s.) u tišinu pećine

Hira. Iznenada zapuše silovit vjetar. Bio je toliko snažan da se činilo kako nosi kamenje i pomjera stjenje. Kao da se čitava pustinja pretvorila u nemirno more, a pećina Hira poput broda počela tonuti među njenim visokim, pješčanim valovima. Zanijet u duboke misli Muhammedu (a.s.) se učini da je zadrijemao. Kroz sklopljene očne kapke iznenada ga trgnu jak bljesak svjetlosti kao kad sunce tek grane. Začuden, Muhammed (a.s.) otvori oči. Začu se žestok prasak. Uplašeno se osvrtao lijevo i desno. Pogleda u stijenje pred sobom i iznad sebe. Ali, sve je bilo mirno. Ništa se nije micalo. Odakle su, onda, dolazili ti tutnji i bljesci maločas? Sta se to dešavalo? Pitao se Muhammed (a.s.). Pogleda k nebu. I gore, u dubokom plavetnilu, ugleda pojavu kojoj nije mogao odrediti lik. Zastade mu dah. Tad začu glas, snažan i prodoran:

"Čitaj u ime Gospodara tvoga koji stvara,
stvara čovjeka od ugruška!
Čitaj, plemenit je Gospodar tvoj,
koji poučava peru,
koji čovjeka poučava onome što ne zna."

I taj glas naglo isčeznu. Muhammed (a.s.) osta sam. Pomalo preplašen i začuden. Odluči što prije vratiti se kući. Ugledati nekog od svojih. Prije svih, svoju suprugu Hatidžu. Ona će mu povjerovati i utješiti ga. "Što ti se dogodilo? Što ti se dogodilo?" - pitala je Hatidža, vidjevši strah na ozarenom licu svoga muža. I sama je bila zbunjena i uplašena. Što se to desilo Muhammedu (a.s.)? Požurila je potražiti savjet svog mudrog rođaka, sijedog starca VEREKA IBN NUFEILA. On ju je pažljivo saslušao i rekao: "Draga Hatidžo, nemoj se plašiti. Taj glas je glas meleka DŽEBRAILA koji je i prethodnim Božjim poslanicima prenosio Božju objavu. Kamo sreće da dočekam dan kada budu Muhammeda (a.s.) progonili, pa da ga branim od neprijatelja i njihovih napada." Bila je to prva poruka Tvorca svjetova, Allaha džellešānuhu, Muhammedu (a.s.). Bio je to početak objavljivanja Kur'ana posljednjem Allahovom poslaniku Muhammedu (a.s.). Bio je to Poslanikov susret sa svojom teškom i odgovornom zadaćom poslaničke misije. To se desilo 27. noći mjeseca ramazana. Bilo je to u noći koja se zove LEJLETUL-KADR, što znači "noć moći".

ZAPAMTIMO

- Muhammed (a.s.) je primio prvu objavu kada mu je bilo četrdeset godina.
- To se dogodilo u pećini Hira nedaleko od Mekke.
- Prve riječi objave glasile su: "IKRE' Bismi RabbiKE" (Uči u ime Gospodara tvog!)
- To se zbilo u noći koju nazivamo "LEJLETUL-KADR", u mjesecu RAMAZANU.
- Od te noći, Muhammed (a.s.) je postupno primao objavu u narednih 23 godine svoga života.
- Vjerovanje u Jednog Boga i učenje i stjecanje znanja je osobna dužnost svakog muslimana i muslimanke.
- Vjerovanje u Jednog Boga dužni smo potvrđivati kroz dobra djela i međusobno potpoomaganje u istini i strpljivosti. O tome govori kratka kur'anska sura koja se zove 'ASR.

'ASR

Bismillahir-Rahmnair-Rahim

VEL-'ASR

(Tako mi vremena)

INNEL-INSĀNE LE FĪ HUSR

(Zaista su ljudi na gubitku.)

ILLELLEZĪNE ĀMENŪ

(Osim onih koji vjeruju,)

VE AMILUS-SĀLIHĀTI

(rade dobra djela,)

VE TEVĀSAU BIL- HAKKI

(jedni drugima preporučuju istinu,)

VE TEVĀSAU BIS- SABR.

(i jedni drugima preporučuju strpljivost.)

PITANJA I ZADACI

- 1) Kada je Muhammed (a.s.) primio prvu objavu?
- 2) Gdje se to zbilo?
- 3) Koje su bile prve riječi objave?
- 4) Kako se zove noć u kojoj je započela objava?
- 5) Koliko je godina trajala objava?
- 6) Koje su dvije svete dužnosti svakog muslimana?

ada su se, draga djeco, Muhammed (a.s.) i njegova vjerna supruga Hatidža vratili kući, nakon razgovora s Verekom, Hatidža je već osjećala u svom srcu radost. Jer, Vereka je s poštovanjem poljubio Muhammedovo (a.s.) čelo i rekao mu da je na njega pao sveti blagoslov da bude Božji poslanik kao što je to i bilo najavljeno u prethodnim svetim knjigama Tevratu i Indžilu. Zato je Hatidža prva povjerovala u riječi Allahova poslanika Muhammeda (a.s.): **NEMA DRUGOG BOGA OSIM ALLAHA I MUHAMMED JE BOŽJI POSLANIK!** Među prvim ljudima koji su primili Islam bili su i Zejjid Ibn Haris, Muhammedov (a.s.) sluga i Ebu Bekr, Muhammedov (a.s.) prijatelj i bogati mekkanski trgovac.

A sada ćemo vam, djeco, ispričati kako je jedan mladić, sa nepunih dvanaest godina, postao MUSLIMAN. Bilo mu je ime ALIJA. Alija je bio sin Ebu Talibov, u čijem je domu Muhammed (a.s.) bio poslije smrti svog voljenog djeda Abdul Mutaliba. Jednog dana mladi je Alija ušao neočekivano u Muhammedovu (a.s.) sobu i zatekao Muhammeda (a.s.) i Hatidžu kako se sa žinju i izgovaraju nepoznate, skladne riječi. Iznenađen, upitao ih je: "Šta to radite? Pred kim se to klanjate?"

"Pred Bogom", odgovorio je Muhammed (a.s.). "Pred Bogom čiji sam ja Poslanik i koji mi je darovao svoju milost da pozivam ljude da Ga vjeruju. O, sine moga amidže, želio bih da se i ti klanjaš Jednom Bogu".

"Volio bih, Muhammede, jer sam privučen ljepotom riječi koje sam čuo da ti i Hatidža izgovarate. No morat ću prvo pitati oca", odgovorio je Alija. Muhammedu (a.s.) se nije dopao ovaj razgovor i zato je zamolio Aliju da s velikom oprežnošću razgovara sa ocem. Poslije ovog razgovora Alija je proveo veoma burnu noć. Ljepota kur'anskih riječi koje je čuo očarala ga je. Želio ih je čuti još jedanput, no one su mu istovremeno ulijevale strah. Prevrtao se u postelji. Dugo nije mogao usnuti od silnog razmišljanja. Na kraju je donio odluku: "Bog me je stvorio bez razgovora s Ebu Talibom. Zašto bih ja onda morao pitati njega da li ću vjerovati u Jednog Boga?"

ZAPAMTIMO

- KIJAMETSKI DAN je posljednji dan, dan kada će ovaj svijet propasti i svi ljudi i sva živa bića pomrijeti.
- SUDNJI DAN je dan kada će Allah, džellešānuhu, nakon naše smrti i propasti ovoga svijeta, svo mrtvo proživjeti i pozvati ljude da im se sudi za njihova djela. Da bismo bili pravi muslimani, poput prvih vjernika iz ove priče, moramo čvrsto vjerovati u šest temeljnih istina vjere koje se zovu "IMANSKI ŠARTI" i moramo izvršavati dužnosti koje se zovu "ISLAMSKI ŠARTI".

IMANSKI ŠARTI

1. AMENTU BILLĀHI
(Vjerujem u Jednog Boga)
2. VEMELĀIKETIHĪ
(Vjerujem u Božje meleke)
3. VEKUTUBIHĪ
(Vjerujem u Božje knjige)
4. VERUSULIHĪ
(Vjerujem u Božje poslanike)
5. VEL-JEUMIL-ĀHIRI
(Vjerujem u Sudnji dan)
6. VEBIL-KADERI HAJRIHĪ
(Vjerujem da sve što se zbiva, biva Božjom voljom
VE ŠERRIHĪ MINALLĀHI TEĀLĀ
(i Božjim određenjem)

ISLAMSKI ŠARTI

1. KELIMEI ŠHADET IZGOVARATI
2. PROPISANE NAMAZE KLANJATI
3. RAMAZAN MJESEC POSTITI
4. ZEKJAT DAVATI
5. HADŽ OBAVITI

PITANJA I ZADACI

- 1) Tko je prvi pristao uz Muhammeda (a.s.) i prihvatio riječi Objave?
- 2) Kako je Alija prihvatio istinu Objave?
- 3) Kako nazivamo šest temeljnih istina islamske vjere?
- 4) Kako se zove posljednji dan ovoga svijeta i što će se tada zbiti?
- 5) Kako se zove dan u kojem ćemo svi biti pozvani da odgovaramo pred Allahom, džellešanuhu, za djela počinjena na ovome svijetu?
- 6) Kojih smo pet dužnosti obavezni izvršavati i kako te dužnosti nazivamo?

PROGONI PRVIH MUSLIMANA

Prvih se dana islam širio kroz velike žrtve i odricanja prvih Muhammedovih (a.s.) sljedbenika. Kako je njihov broj rastao, tako su proganjanja i pritisci idolopoklonika postajali sve jači. Zato je Muhammed (a.s.) pokušao prvo pronaći utočište u TAIFU, mjestu nedaleko Mekke. No, i tamo su doživjeli samo grubosti i odbijanja. Čak je grupa djece bacala kamenje na Poslanika, a on je, mada sav u krvi od udaraca, molio Uzvišenog Allaha da mu da snage da ustraje u svom teškom i odgovornom zadatku i da uputi stanovnike ovog grada na pravi put. Nakon ovog pokušaja, Muhammed (a.s.) će grupu svojih sljedbenika zaputiti u daleku, prekomorsku zemlju Abesiniju u kojoj je vladao pravedni kralj-kršćanin NEGUS. Bilo je to davne 615. godine. Bilo je teško stanovnicima Mekke napustiti svoje rodne domove, ali su u Abesiniji po prvi puta osjetili stvarnu slobodu. Čak i kad su se nakon nekoliko godina vratili u Mekku, stanovništvo Mekke i dalje je bilo neprijateljski raspoloženo prema prvim muslimanima. Živio je tako Muhammed (a.s.) sa svojom grupom vjernih sljedbenika pune tri godine u potpunoj izolaciji, na brdu izvan Mekke. Pune su tri godine oni bili bez hrane i osnovnih sredstava za život, jeli su lišće i travu i nitko ih nije smio posjećivati. Ti su teški uvjeti života ostavili traga na zdravlju Muhammedovih (a.s.) najbližih. Iscrpljeni i umorni, u istoj su godini, 618., život izgubili Poslanikova žena HATIDŽA i njegov amidža EBU TALIB. Tu je godinu Poslanik nazvao "godinom tuge". Vidimo, draga djeco, kolika je bila snaga vjere i odanosti prvih muslimana! Kolika je bila njihova ustrajnost. Zadivljen tolikom odanošću čak je i ugledni stanovnik Mekke, nekoć ljuti protivnik islama, OMER IBN HATTAB primio islam i kasnije će upravo on postati jedan od najvećih boraca i zaštitnika islama.

ZAPAMTIMO

- Islam je vjera LJUBAVI prema Allahu, džellešanu, i Poslaniku.
- Snagu naše vjere dokazujemo ODRICANJEM, ŽRTVOM I STRPLJENJEM.
- Allahova istina i pravda mora nam biti draža od svega na ovome svijetu.
- I Hatidža i Ebu Talib dali su svoje živote jer su voljeli ustrajati na Allahovom putu, pa makar i bez hrane i vode, nego da žive u neznanju i nevjerstvu. Snagu u toj žrtvi davalo im je uvjerenje da će za to biti nagrađeni džennetom.

ZAŠTO SUZA U MOM OKU

Zašto suza u mom
oku pitaš, brate moj,
Poslušaj me pa ispitaj
i ti život svoj (2x)

Jesmo l' brate, baš onakvi
Ko' što treba bit'
Allah nam je višnji Sudac,
džaba nam je krit.

Slijedimo li Kur'an časni
u životu svom,
il' je samo na jeziku
i mome i tvom.

Jesmo l' ljudi, jesmo l' braća
sa ljudima svim,
il' nas ružne misli vode
putevima zlim.

Volimo li, dragi brate,
nauku i rad,
jer bez toga život bit će
gorčina i jad.

Jesmo l' djeci svojoj dali
islamski ahlak
jer će za to biti pitan,
dragi brate, svak.

Jel' nam srce od kamena
ko šejtanski dom,
il' smo spremni pomoć drugom
i komšiji svom.

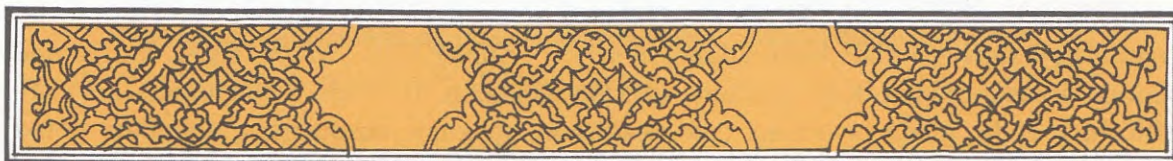
Kad čujemo s minareta
mujezinov glas,
šapne l' srce; Allah-ekber
u Njemu je spas.

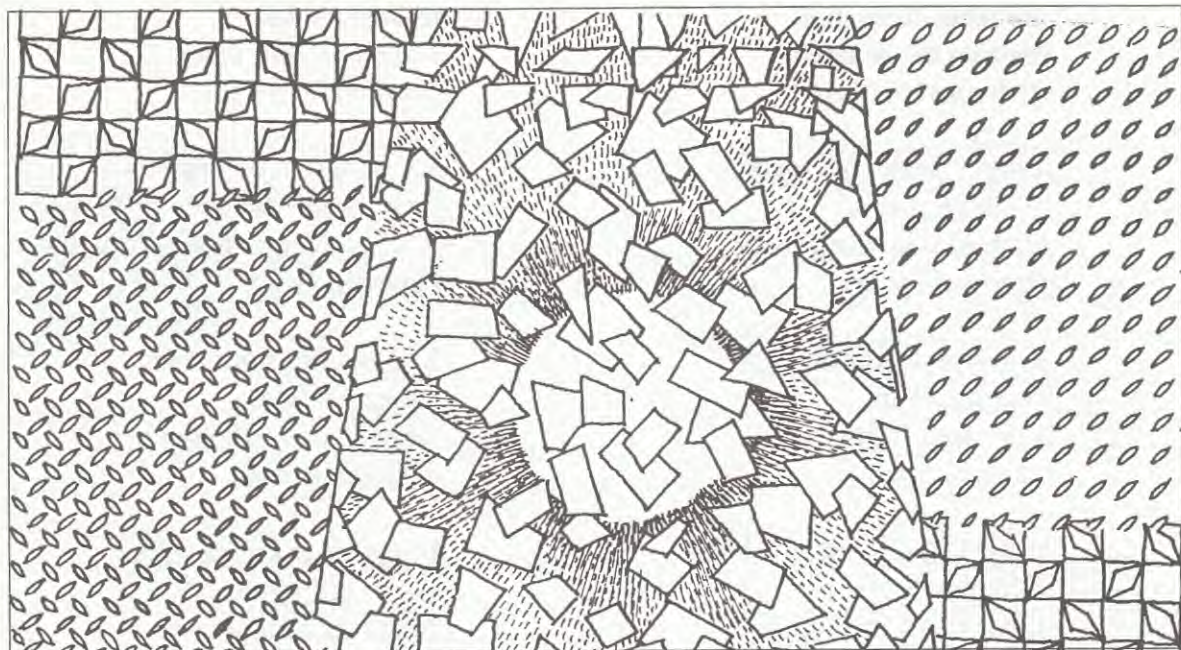
Dunjaluk je kratka vijeka
sve će bit' i proć,
Azrail će, dragi brate
jedne zore doć'.

Zato suza, mili brate,
u oku je mom.
Neka mi se Bog smiluje
meni - robu Svom.

PITANJA I ZADACI

- 1) Na koji se način islam širio u svojim počecima?
- 2) Zašto je Muhammed (a.s.) pokušao pronaći utočište u Taifu i Abesiniji?
- 3) Na koga su se Muhammed (a.s.) i prvi muslimani oslanjali u najtežim trenucima i u koga su vjerovali?
- 4) Kako se zove pravedni kralj Abesinije koji je pružio utočište muslimanima?
- 5) Zašto je Muhammed (a.s.) proglasio "godinu tuge"?
- 6) Tko je u toj godini primio islam?
- 7) Pažljivo pročitajte priču i ispišite u bilježnice koje osobine moramo imati da bismo izdržali i najteže trenutke i iskušenja u našem životu.

Deveta je godina kako je Božji poslanik primio prvu oobjavu. Deveta je godina kako izvršava svoju veličanstvenu zadaću: poučava ljude islamu. U tih je devet godina mnogo puta Muhammed (a.s.) bio izložen nemilosti, neprijateljstvu i mržnji, bio je progonjen od strane nevjernika. Mučenje i progoni bili su naročito veliki kad su u pitanju bile sluge i robovi koji su sve više pristajali uz Muhammeda (a.s.) jer su oni u islamu vidjeli svoju zaštitu i oslobođenje od ponižavajućeg ropstva. Takav je bio slučaj i sa

BILALOM HABEŠIJEM koji se ni u jednom trenutku nije pokolebao i odrekao svoje vjere iako su ga idolopoklonici vukli po užarenom pustinjskom pijesku, pritiskali teškim kamenom njegove okrvavljene grudi, ne bi li se Bilal tako odrekao svoje iskrene vjere u Jednog Boga. Njegov odgovor bio je: "Samo je Jedan Bog, a Muhammed je Njegov poslanik".

Izmjenjivali su se tako dani patnje prvih vjernika s danima u kojima su postajali jači za svakog novog brata i sestru.

Jedne je noći Muhammed (a.s.) u svojoj rodnoj Mekki, u tihoj osami svoje sobe, dok su svi spavali, upućivao svoje molitve Stvoritelju. Njegovo je srce bilo uzvišeno, a duša ispunjena milošću. Osjećao je da će se nešto važno dogoditi te noći. Bila je to uzvišena noć! I, gle, šta se dogodi! Uzvišeni Allah, džellešanuhu, se obrati Muhammedu (a.s.), svom miljeniku. Poziva ga sebi preko vjernog meleka Džebraila. Džebrail vodi Muhammeda (a.s.), i to u samo jednom trenutku noći iz Mekke u MESDŽIDUL-AKSA u Jeruzalemu, sagrađen još u vrijeme SULEJMANA (a.s.) A odatle melek Džebrail vodi Muhammeda (a.s.) kroz nebeske sfere i svemirska prostranstva. Na svakom se nebu, a njih je sedam, Muhammed (a.s.) susreće sa prijašnjim Božjim poslanicima i naziva im SELAM. Oni mu, znajući da je najodabraniji među njima jer objavljuje KUR'AN svim ljudima, selam uzvraćaju. I dolazi tako Poslanik do granice koja razdvaja materijalni i duhovni svijet - SIDRETUL - MUNTEHA. Eto, tu nije boravio dotada nijedan Božji poslanik, nijedno Allahovo stvorenje. Muhammed (a.s.) sav ishićen, u čudu, gleda neviđeno, čuje neslušano, spoznaje nespoznato, dokučuje dotad

nedokučivo, shvaća nepojmljivo. Pred sobom vidi slike dženneta i njegovih ljepota.

Uživa u prizorima tog svijeta stvorenog za vjernike, svijeta u kojem će biti nagrađeni za svoje vjerovanje na zemlji. Vidi i sliku džehennema - njegovu vatru i patnje onih koji ispaštaju za svoje počinjene grijehe. Muhammed (a.s.) nikada ranije nije toliko osjećao blizinu Allaha džellešanuhu. Iz njega se tako otrgnuše riječi:

“ETTEHIJJATU LILLAHI VESSELAVATU, VETTAJJIBAT!”

Allah mu odgovori:”ESSELAMU ALLEJKE EJJU HENEBIJU VERAHEMTULLAHI VEBEREKATUH!”

A Muhammed (a.s.), pun ljubavi prema svom UMMETU, izgovori:“ESSELAMU ALEJNA VE ALA IBADILLAHIS-SALLIHIN”,a prisutni meleki, ushićeno prozboriše: “ EŠHEDU EN LA ILLAHE ILLALAH, VE EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN ABDUHU VE RESULLUH”.

A onda ,Allah, džellešanuhu, poučava Muhammeda (a.s.), svog miljenika, kako će klanjati NAMAZ . I tada je Muhammed (a.s.) klanjao svoj prvi namaz. Tim je namazom Muhammed (a.s.) završio NOĆ MIRADŽA, tu čudesnu noć u kojoj je, kao nikada dotada, osjećao svu veličanstvenu moć Stvoritelja. Muhammed (a.s.) se vratio u usnulu Mekku prije osvita zore. Vratio se obogaćen za nešto veličanstvo i najljepše što je dato ljudskom rodu. Potom, prvi rujni odbljesci zore padoše i na Muhammedovo (a.s.) lice. On se zagleda u nebo. Kako se samo osjećao ispunjen radošću! Vjetar je vitlao prašinu i donosio spokoj. Svitalo je. Tog je jutra Muhammed (a.s.) bio najsretniji čovjek. Primio je Muhammed (a.s.) na Miradžu najljepši dar od Boga: PET DNEVNIH NAMAZA. Od tada ih je redovito klanjao. A njegov primjer slijede svi pravi muslimani i muslimanke.

ZAPAMTIMO

ETTEHIJJATU

ETTEHIJJĀTU LILLĀHI VESSALAVĀTU, VETTAJJIBĀTU
ESSELĀMU ‘ALEJKE EJJU HENNE BIJU
VE RAHMETULLĀHI VE - BEREKĀTUHU,
ESSELĀMU ‘ALEJNĀ VE‘ALĀ IBĀDILLĀ HIS SĀLIHĪN.
EŠHEDU EN - LĀ - ILĀHE ILLELLĀH,
VE EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN ‘ABDUHŪ VE RESULUHŪ.

(Naša poštovanja, sve počasti, naši namazi i sva dobra djela pripadaju samo Allahu!

Neka su Božja milost i blagoslov Tebi, o Božji vjesniče!

Neka je Božji mir i spas nama i svim Alahovim dobrim robovima!

Vjerujem i izjavljujem da ima samo jedan Bog - Allah i da je Muhammed Božji rob i Božji poslanik.)

SALAVATI

ALLĀHUMME SALLI 'ALĀ MUHAMMEDIN VE'ALĀ ĀLI MUHAMMED,
KEMĀ SALLEJTE 'ALĀ IBRĀHĪME VE 'ALĀ ĀLI IBRAHIME, INNEKE
HAMĪDUN MEDŽĪD.

ALLĀHUMME BĀRIK 'ALĀ MUHAMMEDIN VE'ALĀ ĀLI MUHAMMED,
KEMĀ BĀREKTE ALĀ IBRĀHĪME VE'ALĀ ĀLI IBRĀHĪME INNEKE
HAMIDUN MEDŽID.

(Bože, ukaži svoju milost Muhammedu i rodu Muhammedovu, kao što
si je ukazao Ibrahimu i rodu Ibrahimovu.

Zaista si Ti hvaljen i slavljen.

Bože, podijeli Svoj blagoslov Muhammedu i rodu Muhammedovu
kao što si podijelio blagoslov Ibrahimu i rodu Ibrahimovu.

Zaista si Ti hvaljen i slavljen!)

DOVA

ALLĀHUMME RABBENĀ ĀTINĀ FIDDUNJĀ HASENETEN VE FIL - ĀHIRETI
HASENETEN VE KINA'AZABEN-NAR
RABBENAG FIR LĪ VE- LIVALIDEJJE VE LIL - MU'MINĒNE VEL - MU'MINĀTI
JEUME JEKUMŪL - HISĀB.

(Gospodaru naš, daj nam dobro na ovom i na drugom svijetu i
spasi nas od džehenemske vatre.

Gospodaru naš, oprosti meni, mojim roditeljima i svim
muslimanima i muslimankama na Sudnjem sanu.)

PITANJA I ZADACI

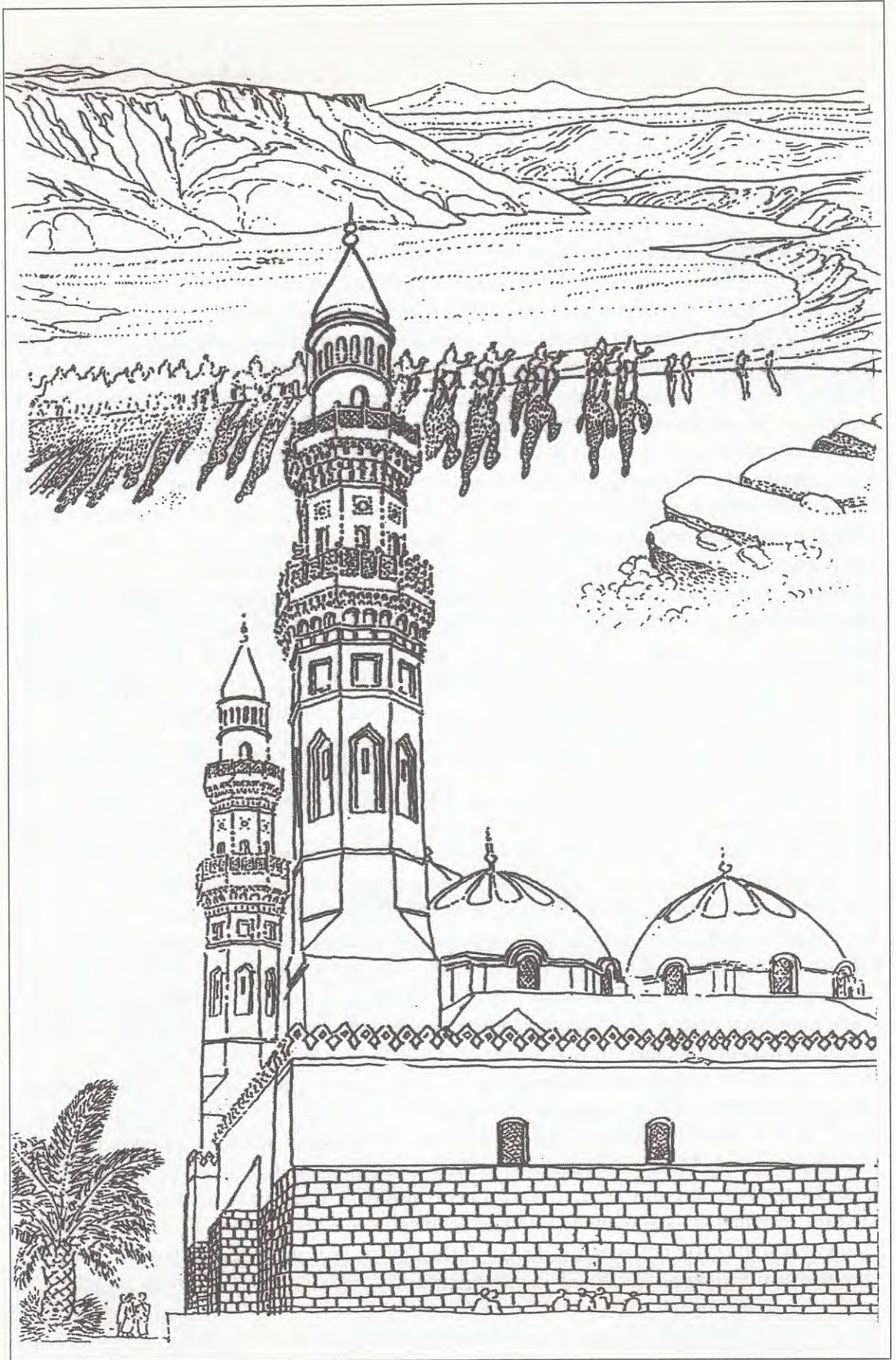
- 1) Opišite sudbinu Bilal Habešije! Koje su bile njegove osobine?
- 2) Sjetite se još nekih likova iz ranijih priča koji su pokazivali ista svojstva!
- 3) Što se iznenadno desilo jedne noći devete godine Objave? Kako se zove ta noć?
- 4) Što je Muhammed (a.s.) sve doživio i vidio u toj noći?
- 5) Što je propisano u toku te noći?
- 6) Kako se naziva džamija koju je sagradio Sulejman (a.s.)?
- 7) Da biste uskoro u potpunosti naučili obavljati namaz, naučite napamet ETTEHIJJATU I SALAVATE!
- 8) Kada budete učili Ettehijjatu, sjetite se da su to bile riječi razgovora Allaha, džellešanuhui Poslanika!

udesna i prelijepa noć MIRADŽA i istine koje je u toku te noći doživio, potvrdile su Muhammedu (a.s.) i njegovim ASHABIMA ispravnost njihove odluke da prihvate islam i opravdanost njihove žrtve. Kada su nevjernici vidjeli kolika je snaga tih prvih muslimana i da je izolacija još više učvrstila njihovo vjerovanje u Jednog Boga, odlučili su da na podmukli način potkupe Muhammeda (a.s.), misleći da je njemu stalo do ugleda, novca i bogatstva. No, od Poslanika je stizao samo jedan odgovor: :

"Da mi stavite sunce u desnu ruku, a mjesec u lijevu ne bih odustao od svoje misije!" Kako nisu uspjeli ni na ovaj način odvratiti Muhammeda (a.s.) od pozivanja ljudi u islam, odlučili su ubiti Poslanika vjerujući da je to jedini način da zaustave širenje islama. No, nisu nevjernici u Mekki znali da je Muhammed (a.s.), osjećajući njihovu mržnju prema muslimanima, počeo već postepeno širiti islam i van Mekke - u gradu MEDINI. Zato je Poslanik savjetovao svojim ashabima da napuste Mekku i potraže utočište kod svojih prijatelja u Medini. Tako su Muhammedovi (a.s.) sljedbenici polahko napustali Mekku. U tom su gradu još jedino ostali Muhammed (a.s.) i njegovi vjerni prijatelji EBU BEKR i mladi ALIJA. Kako protivnicima Muhammeda (a.s.), nije uspio njihov pokušaj da ubiju Poslanika, koji se na vrijeme sklonio u kući Ebu Bekra, za njim je raspisana potjera i obećana vrlo velika nagrada od 100 deva za onog tko ga nađe. I u jednom trenutku, kad su nevjernici željni obećane nagrade, već bili vrlo blizu Muhammeda (a.s.) i Ebu Bekru koji su se sakrili u pećinu Sevr, Svevišnji Allah zaštitio je njihove živote! Na ulazu u pećinu pauk je ispleo čvrstu mrežu, a golub savio svoje gnijezdo. Vidjevši to na ulazu u pećinu, nevjernici povjerovali su da u nju nitko nije dugo ulazio jer bi u protivnom mrežabila rastrgana. Tako su Muhammedu (a.s.) i Ebu Bekr proveli u ovoj pećini tri dana i tri noći. Njihovi su se odani prijatelji u Medini već zabrinuli za njihovu sudbinu jer nisu imali o njima nikakva glasa. Izlazili su neprestano na puteve koji vode do njihova grada nadajući se da će ih ubrzo ugledati na vidiku. I, gle! Kakav radostan događaj za njihove umorne oči. Na domak KUBE, malog sela udaljenog nekoliko kilometara od Medine, ukazala se mala karavana. Kada je do Medine stigao glas da dolazi Poslanik, zavladao je u gradu neopisivo veselje. Svi izadoše na ulice, potrčase mu ususret, učeći TEKBIRE. Mada ga nikada do tada nisu vidjeli, njegovi su prijatelji u Medini osjećali neopisivu radost i toplinu u svojim srcima i uzbuđenje što Poslanik dolazi upravo u njihov grad. Četrnaest je dana Poslanik, prije svog dolaska u Medinu, boravio u Kubi, gradeći tamo prvu DŽAMIJU i čekajući dolazak svog vjernog Alije. Petnaesti je dan stigao Alija: sav umoran, prašnjav, krvavih nogu. Jer, čitav je put između Mekke i Kube prešao pješice. Poslanik mu je, kao majka djetetu, s ljubavlju i sažaljenjem oprao i previo izranjavana i krvava stopala. Kada su se oporavili, krenuli su u Medinu. Razdragano stanovništvo Medine nadmetalo se u čijoj će kući Poslanik prenoćiti. I ovaj je put, kao i svojoj mladosti, pokazao Poslanik svu svoju mudrost i razboritost. Ne želeći nikoga uvrijediti, rekao je: "Noćit ću u onoj kući pred kojom se zaustavi moja kamila." Ona je prošla kroz brojne ulice i zaustavila se u blizini kuće EJUBA ENSARIJE. Tu su Muhammed (a.s.), i njegovi sljedbenici sagradili prvu džamiju. Mnogi su tražili da Poslanik ne radi, da se

ne zamara. No, on je radio kao i svi ostali dokazujući tako da je sasvim običan covjek i da je svaki pošten rad častan. U blizini džamije sagradio je kuću za sebe i svoju familiju i konačište za siromašne muslimane. Kada su sagradili džamiju iskrsnuo je novi problem: svi muslimani koji su došli sa Poslanikom bili su siromašni, osim Osmana i Ebu Bekra.

Odlučeno je da svaki musliman iz Medine pokloni polovinu svoga imanja muslimanima koji su došli iz Mekke. Tako su se muslimani iz Medine nazivali ENSARIJAMA (pomagačima), a muslimani iz Mekke MUHADŽIRIMA (izbjeglicama). Kako bi ih još povezo u ljubavi, Muhammed (a.s.), je pobratio po jednog muhadžira sa po jednim ensarijom. Draga djeco, ovo preseljenje Poslanika i muslimana iz Mekke u Medinu zbilo se 622. godine i naziva se HIDŽRA. To se smatra najvažnijim događajem u historiji islama. Ovaj događaj izabran je za početak ISLAMSKOG KALENDARA.

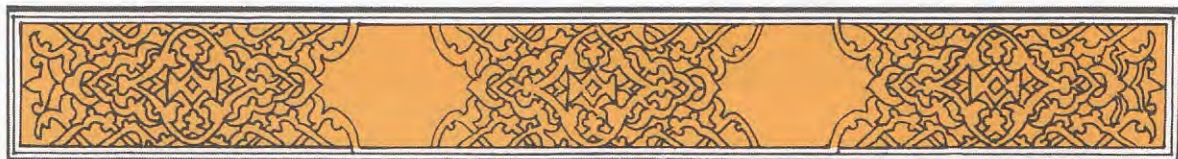
Ovaj je događaj u islamskoj istoriji od velikog značenja jer su tada muslimani pokazali svoju povezanost i spremnost da pomažu jedni drugima kao prava braća u islamu. Tada muslimani počinju graditi i svoje prve džamije i svoju zajednicu. Tako povezani, muslimani više neće biti proganjani kao nekoć, već će pružati zajednički otpor u borbama na Allahovom putu, o kojima će kasnije učiti.

ZAPAMTIMO

- Hidžra je preseljenje Poslanika i ostalih muslimana iz Mekke u Medinu.
- Taj se događaj zbilo 622. godine i to je jedan od najvećih događaja u povijesti islama.
- Taj je događaj izabran za početak islamskog kalendara.
- Hidžra nije bila bijeg prvih muslimana iz Mekke. Naprotiv, iskrenost vjere dala je muslimanima snagu da napuste vlastite domove i potraže utočište u Medini.
- Muslimani koji su napustili svoje domove nazivaju se MUHADŽIRI (izbjeglice).
- Muslimani koji su ih prihvatili nazivaju se ENSARIJE (pomagači).
- Prvu džamiju Poslanik je sagradio u Kubi, nedaleko od Medine, a drugu po dolasku u Medinu.
- Danas se u toj džamiji u Medini nalazi mezar poslanika.

PITANJA I ZADACI

- 1) Koji je najznačajniji događaj u historiji islama? Kako se on naziva?
- 2) Što se od tog vremena počinje računati?
- 3) Da li je Hidžra bio bijeg prvih muslimana?
- 4) Da li se sjećate kada su ranije u historiji muslimani trebali napustiti svoje domove i potražiti utočište u nekoj drugoj zemlji?
- 5) Tko su MUHADŽIRI, a tko ENSARIJE?
- 6) Kako se zove mjesto u kojem je Muhammed (a.s.) sagradio prvu džamiju?
- 7) Da li ste se susreli s nekim od vaših vršnjaka koji je bio primoran napustiti svoj dom? Napišite priču o sudbini tog svog novog prijatelja.

raga djeco, vidjeli smo s kolikom je ljubavlju naš poslanik obavljao molitvu Jednom Jedinom Bogu, džellešanuhu, u trenucima kad je bilo vrlo malo stanovnika Mekke koji su prihvatili prvu objavu islama. Osjećao je tada kako se njegova duša približava Milostivom i Samilosnom. Kako je njegova snaga jača nakon svake od molitvi koje je redovito obavljao. Izgrađivao je tada Poslanik, kao i svaki dobar musliman i muslimanka danas, svoju vjeru koju je nosio u srcu. Jer, naše pripadanje islamu potvrđuje naše pripadanje

Bogu, džellešanuhu. Na taj način priznajemo da sve što nam se događa, u konačnom obliku, ovisi o volji našeg Gospodara.

U islamu nema posrednika između čovjeka i Boga. Čovjek se sam u molitvi, namazu, izravno obraća Uzvišenom, a ne preko svećenika koji prenosi njegove misli i želje Bogu. A svi mi imamo u svojoj duši toliko skrivenih osjećanja i misli koje ne bismo nikome rekli. Imamo skrivenih tajni koje ponekad teško mogu razumjeti i naši najbliži, čak i naši roditelji, brat ili sestra. Tada se obraćamo Bogu, džellešanuhu. Tražimo Njegovu podršku, savjet, uputu, pomoć, pa čak i opomenu. U brojnim smo prilikama i sami uvidjeli svoje greške i jednostavno nismo znali kako bismo postupili. Kome da se onda obratimo?

Jedinome, koji sve stvara i koji sve zna. Bilo je trenutaka kad nam nitko nije mogao pomoći. Kad su svi koje poznajemo bili nemoćni. Trebao nam je tada neko ko bi nam olakšao našu tugu i brige, neko ko bi nam milošću ispunio srce. A musliman i muslimanka dobro znaju da

Bog, džellešanuhu, odobrava i potiče takvo obraćanje i traženje.” Kad te moje sluge za mene budu pitali, Ja sam blizu, odgovaram na molitve molioca, pa nek i oni meni odgovore, u mene neka vjeruju, možda će biti upućeni.” Tako se i Božji poslanik redovito obraćao Bogu, džellešanuhu ,u različitim prilikama, u teškim i sretnim trenucima. Obraćao se kroz NAMAZ. Obraćao se DOVOM. Allah, džellešanuhu ,osobito voli kada Mu se obraćamo zbog nekog grijeha koji smo počinili. Na to nas je uputio i naš Poslanik, Muhammed (a.s.):” Onaj koji se kaje pred Bogom, bit će čist od grijeha.” I sami, djeco, znamo da nam je mnogo puta žao kada zgriješimo prema svojim roditeljima, kada smo prema njima bezrazložno grubi. Poželimo tada da nam roditelji što prije oprost. I tada se kajemo zbog svojih riječi i upućujemo molitvu Bogu, džellešanuhu. Molimo ga kroz svoju molitvu da nam da snage i ustrajnosti da tu grešku više nikada prema roditeljima ne ponovimo. Kad god osjetimo olakšanje nakon neke tegobe, znajte da je to jedan od Allahovih odgovora. No, kad zgriješimo, ne tražeći oprost od Allaha, džellešanuhu, gorko patimo. Tada je patnja - odgovor.

- To vršimo tjelesnim pokretima: dizanjem ruku, stajanjem, poklonom i sedždom (stavljanjem lica na tle).
- Uz tjelesne pokrete, srcem i jezikom veličamo Uzvišenog Allaha.
- Allah, džellešānuhu, je propisao namaze za svakog muslimana i učinio ih strogom dužnošću (fard).
- Dnevni namazi su: SABAH - jutarnji namaz
 PODNE - podnevni namaz
 IKINDIJA - poslijepodnevni namaz
 AKŠAM - večernji namaz
 JACIJA - noćni namaz
- Svaki namaz se sastoji iz dva dijela: dio koji nam je Allah, džellešānuhu, naredio da obavljamo (FARZ) i dio koji nam je Poslanik preporučio da obavljamo (SUNNET).

- 1) Što je namaz?
- 2) Što njime iskazujemo?
- 3) Na koji način obavljamo namaz?
- 4) Kome je Allah, džellešānuhu, propisao namaz?
- 5) Nabroj pet dnevnih namaza !
- 6) Zamolite svog vjeroučitelja da vas povede u džamiju da sudjelujete u jednom od namaza.
Opišite nakon toga svoje osjećaje koji su vas obuzimali dok ste bili u džamiji.

MUHAMMED (A. S.) O NAMAZU

aš poslanik Muhammed (a.s.), je najviše volio klanjati, a najviše je volio i one koji klanjaju. Svaki je namaz klanjao na vrijeme, okrećući se prema KIBLI (Kabi). Često je govorio svojim drugovima, ASHABIMA: "Allahu su najdraža djela: klanjanje namaza na vrijeme, pokornost roditeljima i borba na Allahovom putu." Ili bi govorio: "Namaz je stub vjere!"

Namaz je ključ svakog dobra, namaz je svjetlo vjernikovo." Njegovi su ga ashabi pomno slušali, nastojeći slijediti Poslanikov primjer. Ali Muhammed (a.s.) nikada nije govorio o namazu, a da na prvom mjestu nije naglašavao važnost čistoće duše i tijela. Čistoća duše postiže se kroz klanjanje namaza, a čistoća tijela kroz svakodnevno pranje i čišćenje tijela, odjeće i kuće svakog vjernika. Želeći da njegovi sljedbenici postignu savršenstvo u čistoći duše i tijela, Muhammed (a.s.) jednom je rekao: "Tko klanja pet vakata namaza sličan je onome ispred čijih vrata teče rijeka u kojoj se on kupa pet puta dnevno, poslije čega na njemu ne ostaje ni traga prljavštine." Potom je Poslanik podučio svoje ashabe kako trebaju očistiti svoje tijelo prije svakog stupanja u namaz i obraćanja svome Stvoritelju. Naučio ih je slijedeće:

- 1) da prije svakog stupanja u namaz moraju biti čisti i njihovo TIJELO, ODJEĆA I MJESTO na kojem će namaz vršiti,
- 2) da moraju abdest uzeti, ako je potrebno, okupati se, a ako ne ima vode, učiniti TEJEMMUM, simbolično čišćenje zemljom,
- 3) da moraju biti propisno odjeveni,
- 4) da moraju na vrijeme klanjati,
- 5) da moraju prema Kibli (Kabi) se okrenuti,
- 6) nijet (odluku) učiniti

Uz to, Poslanik ih je podučio ABDESTU. Zapamtite da bez abdesta nikada ne možete stupiti na namaz! Abdest se uzima ovako:

- proučimo euzu i bismille;
- operemo ruke do iza članaka tri puta;
- desnom rukom izapiremo usta tri puta;
- desnom rukom izapiremo nos tri puta;
- umivamo lice tri puta - otkud je kosa nikla do ispod brade;
- peremo prvo desnu, a potom lijevu ruku do iza lakata tri puta;
- vlažnom rukom potiremo kosu (mesh);
- potiremo vlažnom rukom vrat i uši;
- opremo desnu, potom lijevu nogu do iznad članaka.

Kada je Poslanik podučio svoje ashabe kako se priprema tijelo za stupanje u namaz, naglasio im je i važnost abdesta za održavanje redovite higijene tijela, a tako i zdravlja. Uzimajući abdest, mi redovito čistimo upravo one dijelove tijela koji su najviše izloženi prljavštini i tako sprječavamo unošenje nečistoće u naš organizam i njegujemo naše zdravlje. Abdest ujedno i poboljšava cirkulaciju krvi u našem tijelu i mi tako postajemo svježiji, odmorniji i

veseli tokom cijelog dana, jer abdest uzimamo pet puta dnevno, prije svakog stupanja u namaz. Draga djeco, Poslanik je znao često govoriti: "Čistoća je pola vjere!" Zna i sami da danas, kada je toliko zagađena priroda u kojoj živimo, zrak koji udišemo, rijeke i jezera ispunjene otrovnim plinovima koje u njih izlijevaju tvornice, moramo posebno misliti na svoje zdravlje. Zato, uvijek, djeco, čuvajte čistim svoje tijelo, odjeću i mjesto u kojem živite, učite i provodite trenutke u igri! Tako ćete na najbolji način slijediti primjer našeg Poslanika Muhammeda (a.s.) i biti dragi Allahu, džellešanuhu.

ZAPAMTIMO

- Abdest kvvari:

- obavljanje nužde;
- poticanje krvi, gnoja i sl.;
- san ili nesvjestica;
- povraćanje punim ustima;
- glasan smijeh u namazu.

- TEJEMMUM je uzimanje abdesta zemljom, u slučaju kada nemamo vode ili je ne možemo upotrebljavati. Kada uzimamo tejemmum, trebamo:

- dotaknuti se dlanovima čiste, suhe zemlje i jednom potrati lice,
- dotaknuti se dlanovima čiste, suhe zemlje i potrati lijevom desnu, a desnom rukom lijevu do iza lakata.

Zato nam mogu poslužiti predmeti od zemlje (kamen, cigla, crijep, zid.).

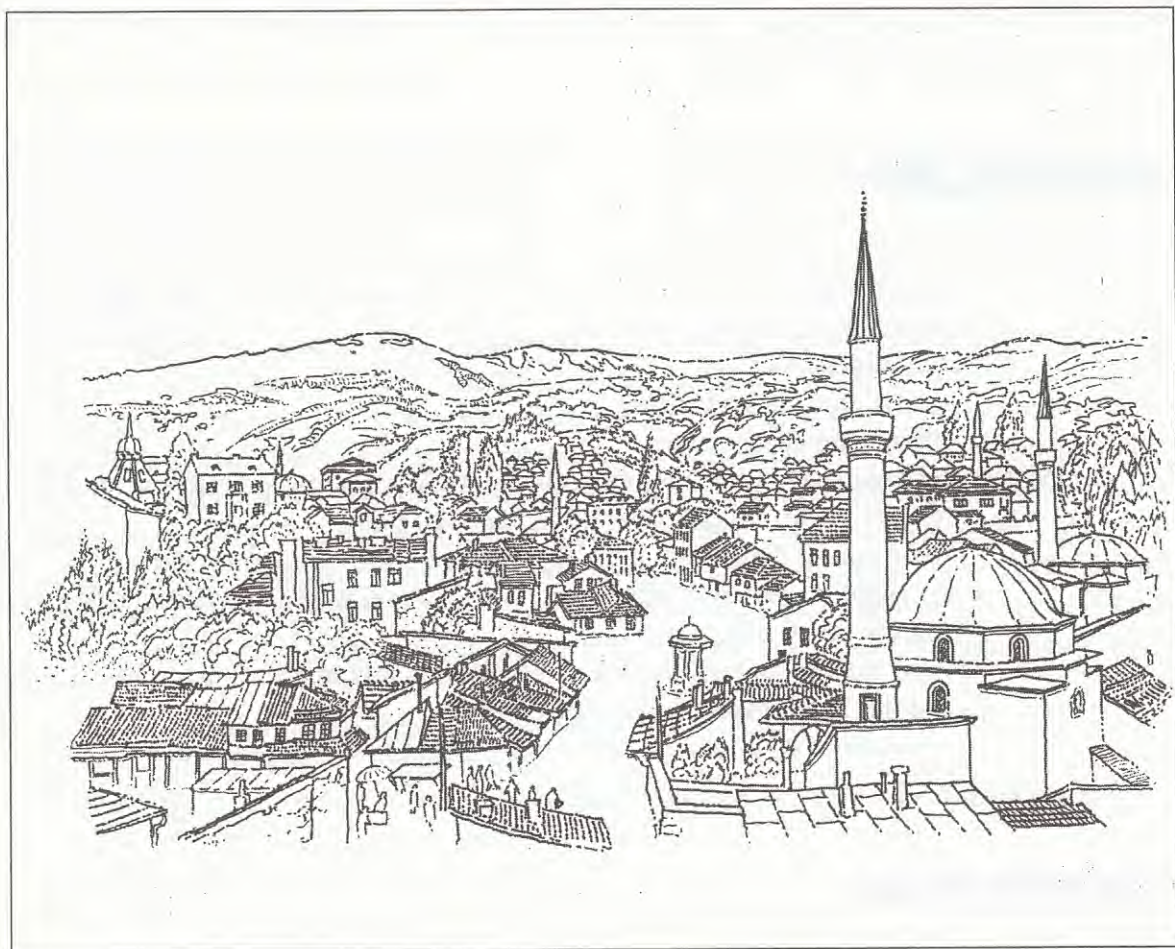
- Sve što kvari abdest, kvari i tejemmum.
- Mogućnost da upotrijebimo vodu za abdest kvari tejemmum.

PITANJA I ZADACI

- 1) Koji su osnovni uvjeti koje moramo ispuniti prije stupanja u namaz?
- 2) Na koji sve način možemo očistiti svoje tijelo prije stupanja u namaz?
- 3) Što činimo u slučaju da nismo u mogućnosti uzeti abdest ili obaviti gusul? Kada to smijemo učiniti?
- 4) Pokažite svojim prijateljima i vjeroučitelju kako se pravilno uzima abdest!
- 5) Što će nam pokvariti abdest?
- 6) Kako trebaju biti odjevene muslimanke prilikom stupanja u namaz?
- 7) Razmislite o značenju poslanikova hadisa: "Namaz je stub vjere!" Sjetite se koja je uloga stuba u građevinama. Što bi se dogodilo za građevinu kad bi stubove uklonili? A sa snagom i ustrajnošću svakog vjernika kada ne bi redovito namaz obavljao?

SABAH NAMAZ

ora je. Majka nas budi i zove da ustanemo. Uskoro će MUJEZIN glasom punim pobožnosti pozvati usnule vjernike. Proučit će EZAN i oglašiti vrijeme za prvi dnevni namaz - SABAH. Njegov ugodni glas razgrće tamu i širi se s prvim zrakama svjetlosti. Sve se budi. Ptice pjevaju. Vjetrić se poigrava s granama. Čuju se koraci ranoranilaca. Počinje novi dan. Treba se umiti. Razbuditi svoje oči i svoje tijelo. Uzimanje abdesta osvježit će naše usnule oči. Voda abdesta probuditi našu glavu, naše ruke, noge, čitavo tijelo. Učeći euzu i bismille sjećamo se Boga. Dok se oblačimo, dok prostiremo SERDŽADU ili idemo u džamiju s babom, misli su nam usmjerene prema Bogu. Zahvaljujemo Bogu što smo živi i zdravi dočekali novi dan. Hvala Bogu što smo se probudili, što možemo i danas poći u školu, poigrati se sa svojom braćom i sestrama, zagrliti majku. Hvala Bogu za osmijeh, za radost, za ljepotu života! Hvala mu za svaki novi dan u kojem možemo nešto novo naučiti i nekome tko je u nevolji pomoći. Najveća mu hvala što mogu klanjati svoj prvi namaz - sabah i tako biti dio mnoštva ljudi koji u istom ovom trenutku u svojim kućama ili džamijama upućuju svoje molitve našem Stvoritelju. Da bi klanjali, draga djeco, sabah namaz onako kako je to činio Muhammed (a.s.), tada moramo klanjati ČETIRI REKATA: DVA REKATA SUNNETA i DVA REKATA FARZA. Nakon što smo uzeli abdest i okrenuli se prema Kibli

trebamo nijjet učiniti, a to znači odlučiti klanjati određeni namaz.

Prvo ćemo posebno zaniijjetiti sunnete sabah-namaza:

“NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE’ ĀLĀ SALĀTE SUNNETIL - FEDŽRI, ALLĀHU EKBER”

(Odlučih da klanjam sunete sabah namaza u ime Allaha).

Dižući ruke i okrećući dlanove prema Kibli, izgovarajući “Allahu ekber!”, započinjemo prvi rekat sunneta.

Na prvom rekatu, stojeći (u kijamu) učimo:

SUBHĀNEKE, EUZU, BISMILLE, FATIHU I JEDNO SURE.

Nakon što smo proučili sure, pregibamo se (vršimo ruku') učeći tri puta:

SUBHĀNE RABBIJEL ‘AZĪM

(Slavljen je najmoćniji Stvoritelj, Gospodar).

Ponovo se uspravljamo izgovarajući:

ALLĀHU EKBER, SEMI 'ALLĀHU LIMEN HAMIDEH RABBENĀ LEKEL HAMD

(Allah čuje onoga ko mu se zahvaljuje, Gospodaru, Stvoritelju naš, Tebi hvala).

Ponovo izgovaramo: Allahu Ekber! i polako svoje lice na tle spuštamo (činimo sedždu).

U tom položaju, na sedždi, izgovaramo tri puta:

SUBHĀNE RABBIJEL - E'ĀLĀ

(Slavljen je najmoćniji Stvoritelj, Gospodar).

Potom sjedemo na koljena i izgovaramo: Allahu Ekber! Ponovo izgovarajući Allahu ekber, spuštamo lice na tle i ponovimo tri puta Subhane Rabbijel E'ala.

Time smo završili prvi rekat suneta. Nakon ove sedžde, vraćamo se na drugi rekat i učimo: bismille, fatihu i jedno sure.

Nakon obavljene sedžde, sjednemo i, stavivši ruke na koljena, učimo:

ETTEHIJATU, SALAVATE I DOVU.

Kada to proučimo, okrenemo glavu na desno rame i izgovorimo:

ESSELĀMU 'ALEJKUM VE

RAHMETULLĀH

(Allahov mir, spas i milost na vas).

Isto ćemo uraditi okrećući glavu na lijevu stranu. Tako smo završili sunnete sabaha. Ostala su nam još dva rekata sabahskih FARZA. Njih ćemo klanjati isto kao sabahske sunnete samo što ćemo učiniti nijjet na drugačiji način:

“NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE’ĀLĀ FARDIL - FEDŽRI, ALLĀHU EKBER”

(Odlučih klanjati farze sabah namaza u ime Allaha!)

Za rani sabah koji ste danas rano ujutro klanjali primite naše iskrene čestitke! Prvo vam čestitamo što ste naučili klanjati sabah, a zatim i što ste se jutros probudili s vašom obitelji, Allah će vas nagraditi. Jer,

on sve vidi, sve čuje, sve zna. Tako, djeco, Allahu postajete dragi jer vam nije bilo teško napustiti tople postelje, prekinuti lijep san i ustati na Allahov poziv. Allahova nagrada nakon sabaha već je stigla! Zar nemate sad dovoljno vremena da se pripremite za školu, da se poigrate s braćom i sestrama, da pomognete majci ili da uživate u buđenju prirode? To je uistinu sreća! Koliko je samo ljepote u ranom ustajanju ! Koliko više vremena imate od svojih drugova koji prekasno ustaju i tako nervozni i na brzinu trče u školu. Ljenost je loša navika protiv koje se borimo ustajanjem na sabah namaz. A sigurno je , draga djeco, da svakom onome kome nije teško ustati na ovaj rani namaz, nije mu teško ni izvršavati sve ostale dužnosti i obaveze koje mnogo puta od nas traže žrtvu i odricanje.

ZAPAMTIMO

- Da bismo pravilno izvršavali svaki namaz, moramo naučiti njegove sastavne dijelove.
- Svaki se namaz sastoji od šest glavnih dijelova koji se zajedničkim imenom nazivaju

NAMASKI RUKNI:

- 1) IFTITĀHI - TEKBĪR (početni tekbir (Allahu ekber) s kojim stupamo u namaz)
- 2) KIĀM (mirno stajanje u namazu)
- 3) KIRĀET (učenje u namazu dok stojimo)
- 4) RUKU' (pregibanje u namazu)
- 5) SEDŽDE (dodirivanje tla čelom pred Božjom veličinom)
- 6) KA'DEL - EHIRE (posljednje sjedenje na kraju namaza na kome se predaje selam)

- Da bi nam namaz bio ispravan, ne smijemo zaboraviti niti jedan od ovih dijelova namaza.

PITANJA I ZADACI

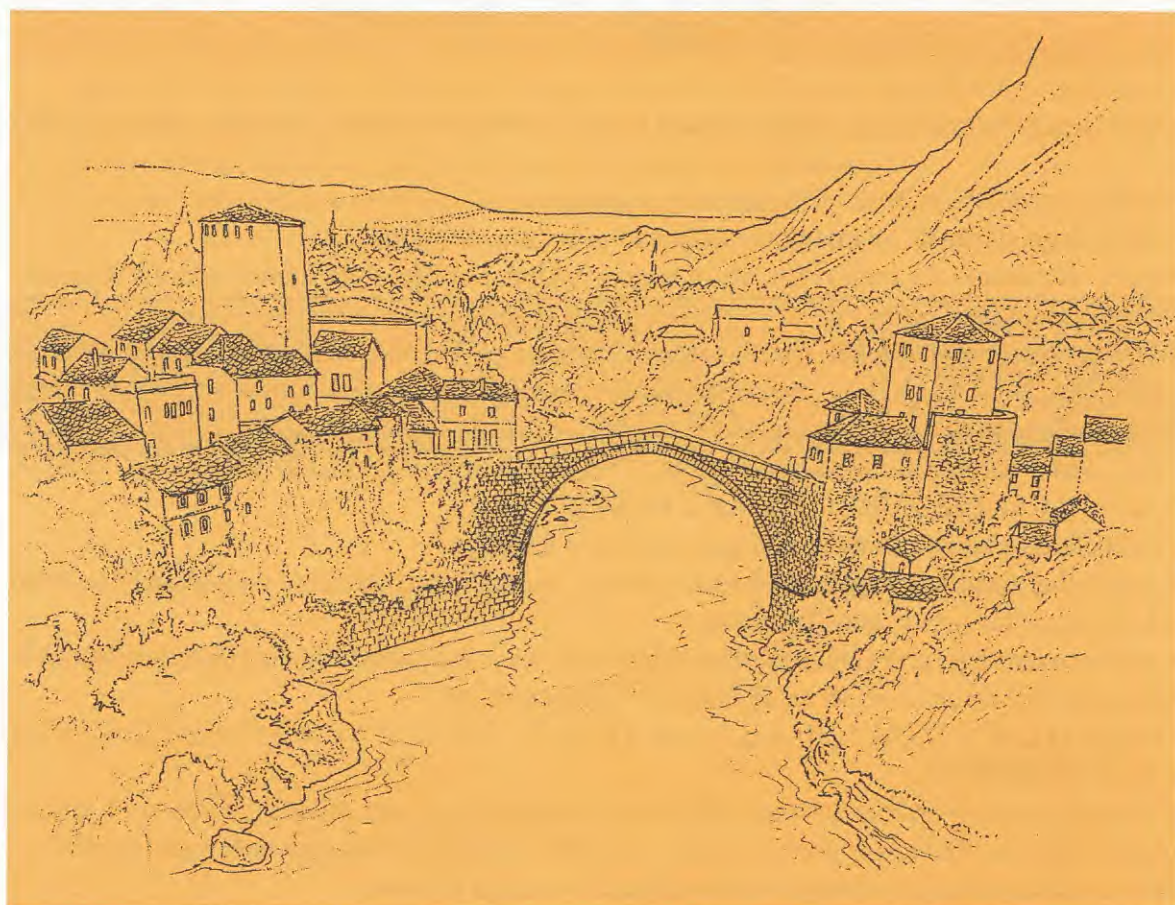
- 1) U koje doba dana se klanja SABAH - NAMAZ?
- 2) Koliko sabah-namaz ima rekata?
- 3) Kako se NIJETE sabahski SUNNETI, a kako sabahski FARZI?
- 4) Što u stvari znači nijet?
- 5) Ako sabahski sunneti i sabahski farzi imaju jednak broj rekata i ta se oba rekata klanjaju na jednak način, koja je onda, djeco, jedina razlika među njima?
- 6) Od koliko se sastavnih dijelova sastoji svaki namaz? Što bi bilo ako bismo bilo koji od tih dijelova izostavili?
- 7) Nabrojite namaske rukne!
- 8) Ako na ruku-u (pregibajući se) učimo tri puta "SUBHANE RABBIJEL'AZIM", što tri puta učimo čineći sedždu?
- 9) Napišite kratku priču o svom buđenju na prvi sabah! Opišite rađanje prirode i prve osvite zore. Kako ste se tada osjećali? Da li ste bili ponosni na sebe, znajući da velik broj vaših prijatelja nije prekinuo san kako bi u novom danu odao počast našem Stvoritelju?

PODNE NAMAZ

rošlo je pola dana. Vratili smo se iz škole ili se tek spremamo za nju. Čitavo smo jutro bili zaposleni. Vrijeme je za malo odmora. Ili za ručak. Hvala Bogu na tom daru! A znamo već da je najljepši način na koji možemo iskazati svoju zahvalnost Stvoritelju upravo namaz. Jer, poći na namaz znači odlučiti zahvaliti Bogu. Vrijeme je podne namaza. Djeco, svaki se namaz klanja u točno određeno vrijeme, u pet perioda dana. Mi smo naučili da sabah klanjamo od zore do izlaska sunca. Ne smijemo klanjati kad sunce izlazi. A tako podne klanjamo kada je sunce stiglo na polovinu neba do vremena ikindije namaza. Kada smo se okupali (GUSUL) i uzeli abdest, prikladno se odjenuli (muslimanke moraju biti pokrivene tako da im se vide samo lice i šake), i na čistom mjestu okrenuli se prema Kibli, tada sa dolaskom namaskog vremena možemo stupiti u namaz. Podne namaz sastoji se od deset rekata i to su: četiri rekata sunneta, četiri rekata farza te dva rekata sunsunneta. Sunnete podne namaza zaniijetit ćemo na slijedeći način: “ NEVEJTU EN USALLLIJE LILLĀHI TE’ĀLĀ SALĀTE SUNNETIZ-ZUHRI, ALLĀHU EKBER”, (Odlučih da klanjam sunnete podne namaza u ime Allaha).

Na prvom rekatu sunneta podne namaza učimo: subhaneke, euzu, bismille, fatihu i jedno sure.

Na drugom rekatu učimo: bismille, fatihu i jedno sure.

Nakon drugog rekata, sjednemo na koljena i proučimo ettehijjatu.

Potom ustanemo na treći rekat, izgovarajući "Allahu ekber" i na njemu učimo: bismille, fatihu i jedno sure.

Kada završimo četvrti rekat, nakon sedžde, sjedemo na koljena, učimo: ettehijjatu, salavate i dovu i predamo selam na desnu i potom na lijevu stranu. Po završetku sunneta podne namaza, pristupamo, djeco, klanjanju farza koji se također sastoji od četiri rekata.

Farze ćemo zaniijetiti na slijedeći način: "NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE'ĀLĀ SALĀTE FARDIZ-ZUHRI, ALLĀHU EKBER".

(Odlučih da klanjam farze podne namaza u ime Allaha).

Farzi podne namaza klanjaju se isto kao i suneti. Jedina je razlika što se na trećem i četvrtom rekatu farza uči samo: bismille i fatiha.

Kada smo završili farze podne namaza, klanjamo dva rekata sun-sunneta. Njih klanjamo isto kao sabahske sunnete, ali ih zaniijetimo na slijedeći način:

"NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE'ĀLĀ SALĀTE SUN-SUNNETIZ-ZUHRI ALLĀHU EKBER".

(Odlučih da klanjam dva rekata podnevskih sun-sunneta u ime Allaha). Time smo, djeco, naučili kako se klanja još jedan namaz - PODNE NAMAZ. Polovina našeg dana prošla je tako u znaku odanosti Allahu, džellešanuhu, Stvoritelju svjetova.

ZAPAMTIMO

- Pored pet dnevnih namaza svaki punoljetan, zdrav i slobodan musliman dužan je klanjati džumu namaz.
- Džuma namaz klanja se petkom u podne (vrijeme podne namaza). Zbog toga je petak odabrani muslimanski dan.
- Džuma namaz sastoji se od: a) hutbe - vjerskog govora, koji drži hatib
b) dva rekata farza džuma namaza.
- Džuma namaz se zanijeti: NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE'ĀLĀ SALĀTEL-DŽUMUATI IKTE DEJTU BIHĀZEL-IMĀMI ALLĀHU EKBER.
- Džuma namaz mora se obaviti zajednički, u džematu.
- I svaki drugi namaz treba obaviti zajednički u džematu, ako za to postoje uvjeti.
- Petkom, kada obavimo džumu namaz, ne trebamo klanjati podne namaz.
- Ponekad odrasli muslimani i muslimanke moraju izvršiti vjersko kupanje koje se naziva GUSUL. Ono se vrši u slijedećim slučajevima: -poslije spolnog odnosa;
- poslije izlivanja sjemena (polucije);
- ženske osobe po prestanku HAJZA (mjesečnog krvarenja) i NIFASA (čišćenja porođilja).

PITANJA I ZADACI

- 1) U koje doba klanjamo drugi dnevni namaz, podne-namaz?
- 2) Od koliko se rekata sastoji podne namaz i koji su to rekati?
- 3) Vidjeli smo, djeco, da se i sunneti i farzi podne namaza sastoje od četiri rekata i dva sjedenja (nakon drugog i četvrtog rekata). Osim što postoji mala razlika u nijjetu između sunneta i farza, na trećem i četvrtom rekatu farza, na trećem i četvrtom rekatu farza podne namaza javlja se još jedna razlika. U čemu se ona sastoji?
- 4) Koja još dva rekata klanjamo nakon farza podne namaza?

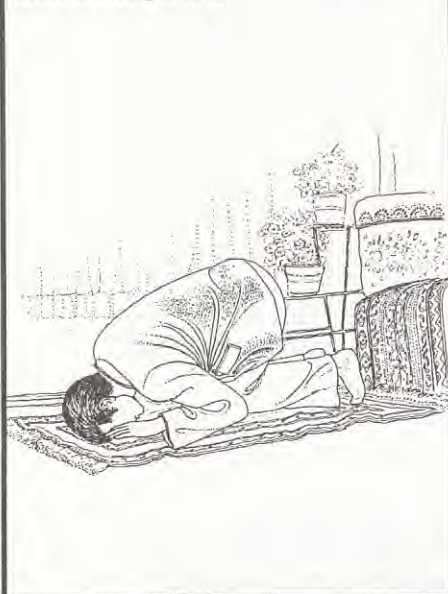

Izgovarajući "Allahu ekber", "iftitahi tekbir" dižemo (muškarci) ruke do visine ušiju, dodirujući mehki dio uha.

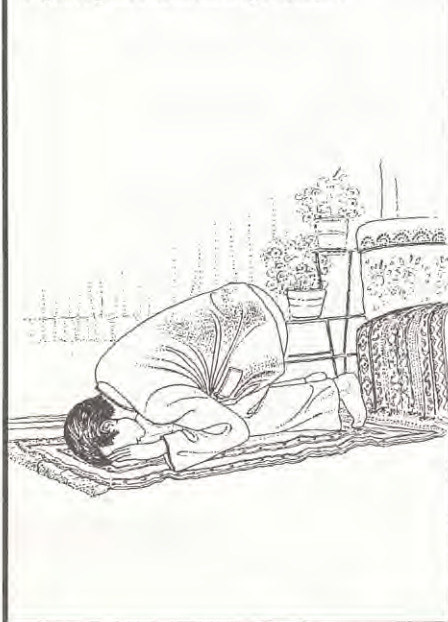
7

Potom idemo na drugu "sedždu". Muškarci na "sedždi" laktove drže odvojene od tla.

13

Iz sjedećeg stava idemo na drugu "sedždu".

Nakon početnog tekbira većemo ruke (muškarci) na pojas i to desnu preko lijeve. Stojeći ("kijam") učimo faihu i sure ("kiraet").

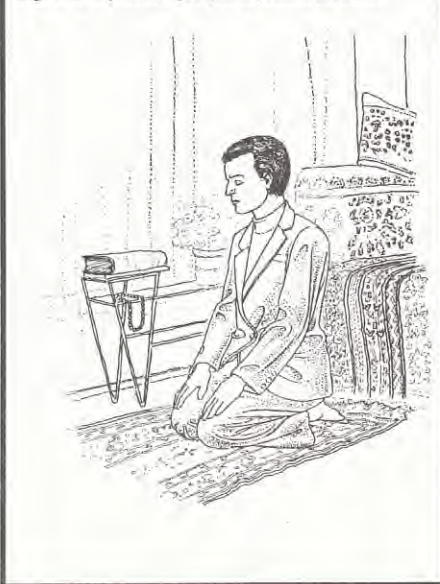
8

Nakon druge "sedžde" dižemo se u stojeći stav, na drugi rekat.

14

Nakon druge "sedžde" uspravljamo se u sjedeći stav. Muškarci se oslanjaju na lijevu nogu, a stopalo desne noge drže uspravno s povijenim prstima naprijed.

Nakon stajanja ("kijam") i učenja ("kiraet") pregnemo naprijed, gledajući u nožne prste. Ovaj sastavni dio naziva se "ruku".

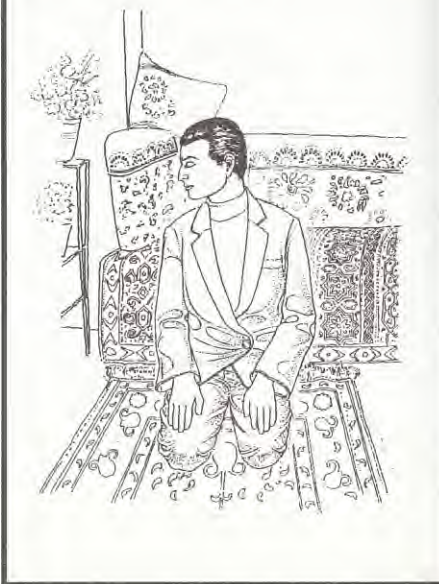
9

Nakon drugog stajanja činimo drugo pregibanje u namazu.

15

Kad završimo "ettehijatu" i "salavate" predajemo "selam", okrećući lice prvo na desnu stranu.

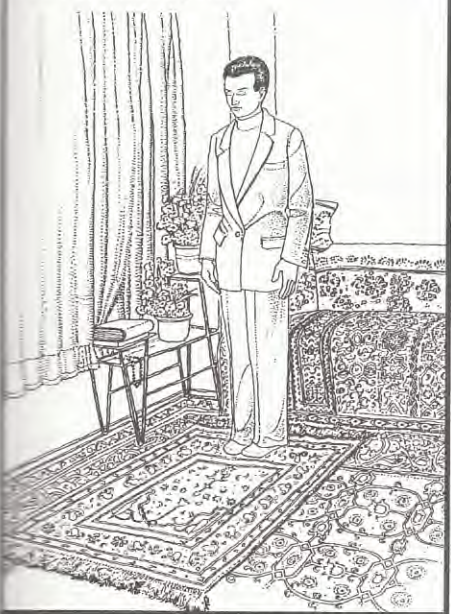

Iz prethodnog položaja ponovo se uspravimo izgovarajući predviđene riječi.

10

Polom se ponovno uspravimo.

16

Polom lice okrenemo na lijevu stranu.

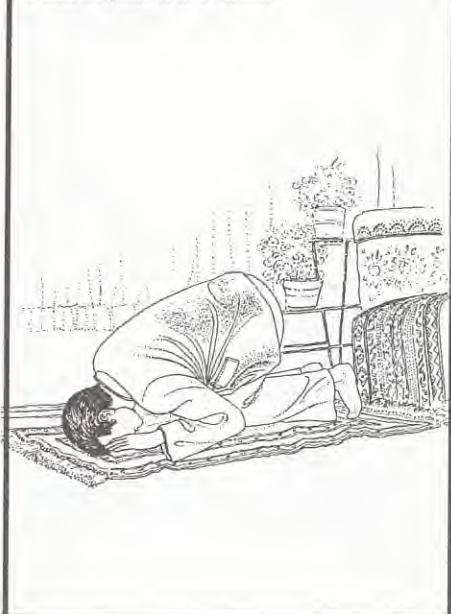

Iz uspravnog položaja idemo u položaj "sedžde" koja također spada u osnovne sastavne dijelove namaza. Na "sedždu" se spuštamo tiho, s rukama na koljenima. Na tle prvo spuštamo koljena, a zatim i ispružene dlanove između kojih spuštamo na tle čelo i nos. Dok smo na "sedždi", nožni nam prsti moraju biti na tlu i povijeni naprijed prema kibli.

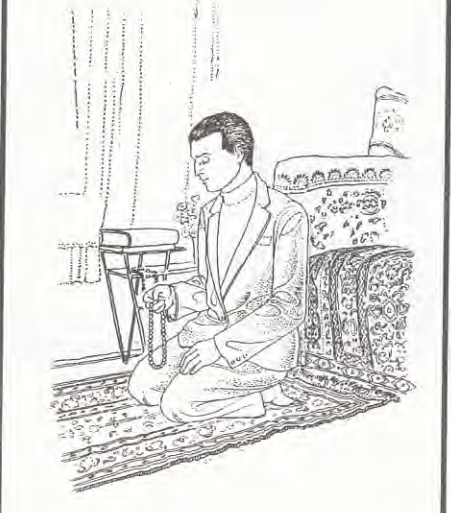
11

A onda se spuštamo na s"sedždu".

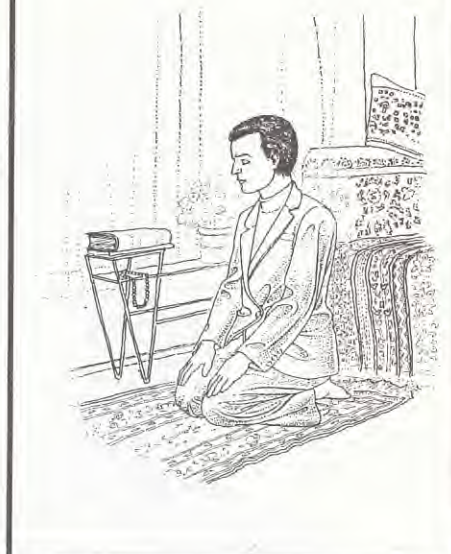

17

Poslije "sclama" lijepo je, ako imamo vremena, učiti "zikr" i "tebish".

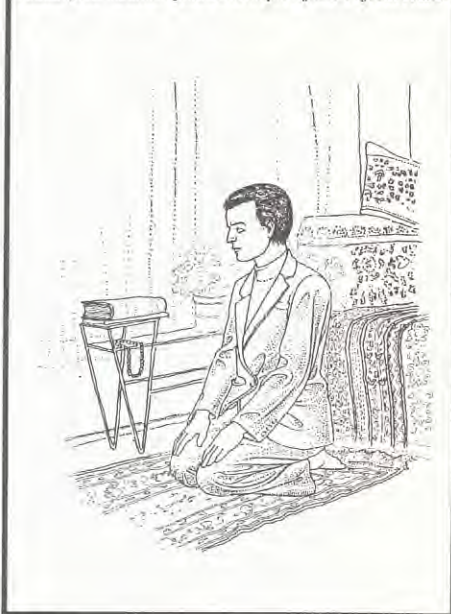

S prve "sedžde" uspravljamo se u sjedeći položaj s rukama na natkoljenicama.

12

Nakon prve "sedžde" ponovo se uspravljamo u sjedeći stav.

18

Na kraju učimo "dovu".

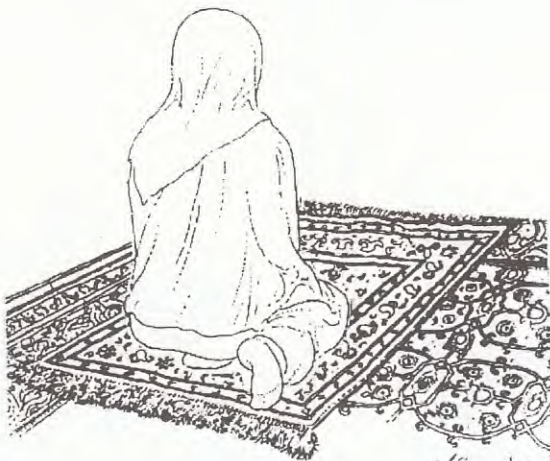

1. Kada stupaju u namaz, žene dižu ruke u visinu ramena.

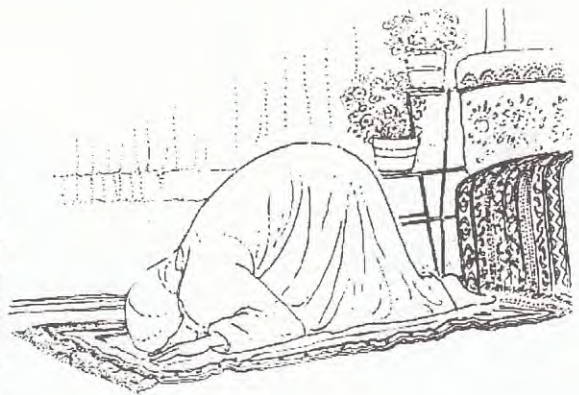

2. Na "kijamu" žene drže ruke, desnu preko, lijeve na prsima.

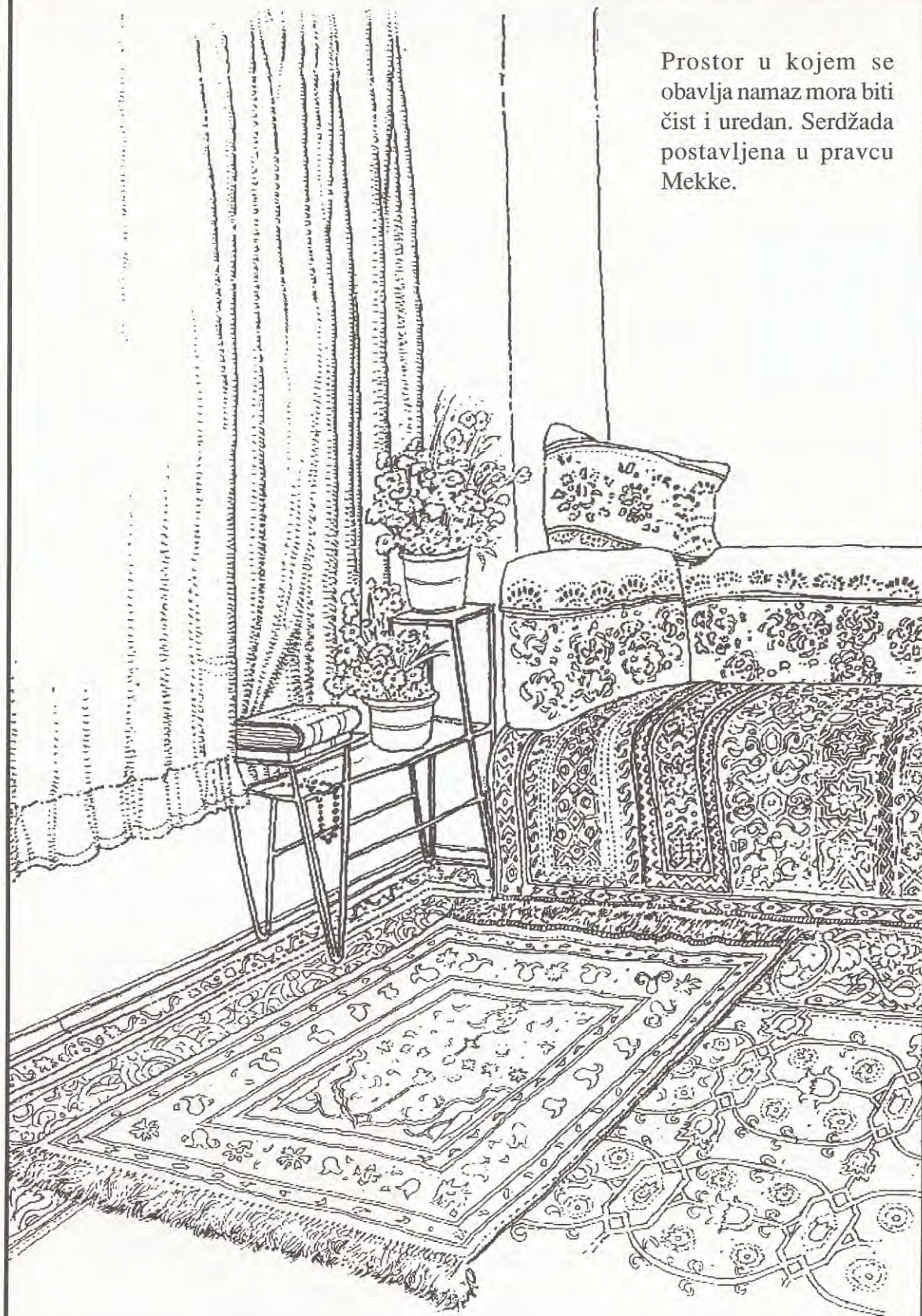
3. Na sjedenje žene se također naslone na lijevu nogu, ali ne podvijaju prste desne noge.

4. Na "sedždi" žene drže laktove spuštene na tle.

Prostor u kojem se obavlja namaz mora biti čist i uredan. Serdžada postavljena u pravcu Mekke.

DRUGARSTVO I PRIJATELJSTVO

ovjek nikad nije sam. Rađa se po Allahovoj odredbi i dolazi na svijet posredstvom ljudi. U društvu ljudi odrasta, uči, radi i stječe iskustva. Ukratko, od rođenja pa do smrti živimo s ljudima i ovisni smo jedni od drugih. Zato se za čovjeka i kaže da je društveno biće.

Od čovjeka se ne traži samo njegova snaga, znanje i sposobnost. Puno više se od njega očekuje da ima lijepu dušu i toplo srce. Kada u ljudskoj zajednici prevladaju iskrenost, srdačnost i ljubav, ljudi međusobno razvijaju odnose drugarstva i prijateljstva.

S ljudima se družimo iz potrebe za zajedničkim radom. Na primjer, zajedno stanujemo u istoj zgradi ili dvorištu, idemo skupa u istu školu ili radimo u istoj tvornici ili uredu, klanjamo u džamiji (džemat). Pri tome se međusobno ispomažemo u radu, učenju i življenju na istom prostoru. Osim toga, za druženjem žudi i naša duša. Jer čovjek ne može živjeti sam, izdvojen i osamljen. On osjeća potrebu za društvom drugih. Najprije se ostvaruju široke drugarske veze. Iz bogatstva tih veza vremenom se razvija prijateljstvo. Prijateljske su veze jače od drugarskih. Čovjek u životu ne može steći mnogo prijatelja, jer u prijateljsku vezu moramo uložiti mnogo vremena. Dok se drugarstvo brzo i lahko ostvaruje, prijateljstvo se izgrađuje i jača godinama. Zato čovjeka i cijene, kako prema broju prijatelja, tako i po karakteru onih koji su mu prijatelji. "S kim si, onakav si!" - kaže naša narodna izreka. Kako steći prijatelja? To je pitanje na koje svaki čovjek želi znati odgovor. Zato pođimo od samog početka. Od obitelji. Sve velike stvari započinju u krugu obitelji. Ali, i svi propusti i životne pogreške otuda potječu. Obiteljsko gnijezdo je prva i najživlja kovačnica budućeg čovjekovog karaktera.

Roditelji su puni životnog iskustva. Uz njega, imaju i dva nepogrešiva vodiča: Allahovu riječ - Kur'an i Muhammedovu (a.s.) riječ i životno djelo HADIS, iz kojih stalno crpe mudrost, pouku i savjet.

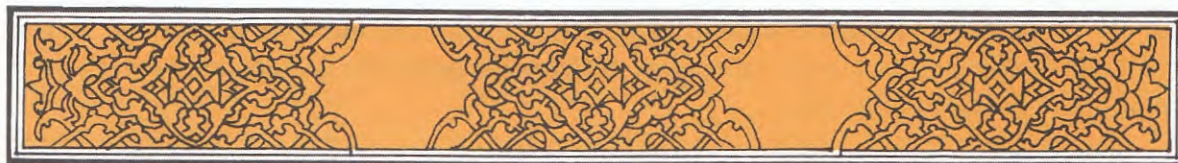
Prijateljstvo se najprije izgrađuje prema svojim najbližim, a to su roditelji, braća i sestre. Oni koji su nam najbliži, najlakše opraštaju greške i najiskrenije nas poučavaju. Potom se prijateljstvo izgrađuje u krugu rodbine, susjeda, školskih ili radnih drugova. Samo onaj tko je najiskreniji prijatelj svojoj majci, ocu, bratu i sestri, može biti iskren prijatelj i onome tko mu nije bliski rod. Sve naučeno bit će kroz život provjereno, dalje razvijano i nagrađeno. A najveća nagrada na ovom svijetu čovjeku jeste čovjek - iskren i odan prijatelj.

- Izbor naših prijatelja mora biti zasnovan na ŠERIJATU.
- ŠERIJAT je skup islamskih pravila i propisa koji određuju ponašanje svih muslimana i muslimanki.
- Te propise nazivamo EF ALI - MUKELLEFIN, a to su:
 - FARD - ono što je Allah (dž. š.) strogo naredio da se radi. U to spada pet islamskih šarta i nijedan nas prijatelj ne smije odvrćati da ih izvršavamo.
 - VADŽIB - manje strožija dužnost od farza, kao: klanjati bajram namaz, zaklati kurban.
 - SUNNET - ono što je Muhammed (a.s) rekao, radio i preporučivao da se radi, kao: klanjati namaz u džematu, redovno prati zube, prije jela proučiti bismille, a na kraju elhamdulillah, islamski pozdrav.
 - MUSTEHAB - djela koja je lijepo raditi.
 - MUBAH - djela koja nisu ni naređena ni zabranjena (npr. šetati, spavati, sjediti...)
 - HARAM - djela koja je Allah (dž.š.) strogo zabranio . Njih ni u kojoj situaciji ne smijemo činiti.
 - MEKRUH - djela koja je pokuđeno raditi.

PITANJA I ZADACI

- 1) Nakon što ste pročitali priču, s posebnom pažnjom pročitajte i ono što je nakon priče napisano pod naslovom "Zapamtimo"!
- 2) Naučite zajedno koje su osnovne Allahove odredbe prema kojima trebamo usmjeriti naše ponašanje i odabir naših prijatelja!
- 3) Nabrojite svoje najbolje prijatelje, prema stupnju vaše bliskosti.
- 4) Pokušajte sada razmisliti zašto ste se upravo s tim prijateljima zbližili. Što vas je kod njih privuklo? Koje su njihove osobine koje najviše cijenite?
- 5) Napišite priču o nekom događaju u kojem se sjećate da ste stekli novog prijatelja. Kako se to dogodilo?
- 6) Na osnovu priča koje ste do sada pročitali u ovoj knjizi, odaberite vašeg najdražeg junaka kojeg bi rado imali za prijatelja. Tih junaka može biti i više. Napišite njihova imena i ispričajte zašto ste baš njih odabrali. Što vas je kod njih privuklo?
- 7) Da li ste iz njihovih primjera nešto naučili i poželjeli promijeniti kod sebe neku osobinu?
- 8) Ako je to tako, tada ste djeco uistinu shvatili da prijatelje ne bismo prema njihovu izgledu, boji kože ili njihovom bogatstvu, već prema njihovim dobrim osobinama!

unce je poprilično odmaklo od onog mjesta na nebu kada je označavalo polovicu dana. Sada je negdje na polovici između podnevnog mjesta i mjesta na kojem zalazi. Dan se bliži kraju. U kasno popodne vrijeme je IKINDIJI NAMAZU. Oni koji su bili u školi, vratili su se kućama. I roditelji su se vratili s posla. Djeca se igraju. Neki pišu zadaću. Neko se priprema za učenje. Prije toga sjetimo se Allaha (dž. š.). Valja mu se zahvaliti.

Zamolimo ga da nam olakša i pomogne u našim poslovima. Allah (dž. š.) u Kur'anu kaže: "Redovno namaz obavljajte, naročito onaj krajem dana i pred Allahom ponizno stojte". Taj namaz "krajem dana" je ikindija namaz. Zašto je taj namaz toliko važan? To nam je objasnio sam Muhammed (a.s.), riječima: "Vas stalno prate meleki, meleki noći i meleki dana. Oni se smjenjuju. I jedni i drugi se u vašoj blizini sastanu u vrijeme sabah namaza i ikindije namaza. Potom se oni koji su kod vas prenoćili, dižu i Bog ih pita: "Što su radili moji robovi kad ste ih napuštali? Ostavili smo ih, kazati će meleki, a oni klanjaju namaz, a kad smo im došli oni opet klanjaju." (Sahihul Buhari).

Blago nama što ćemo klanjati ikindiju! Mnogo će nas meleka gledati i s nama klanjati. Svi će nam pomoći. Pohvalit će nas Bogu. I Bog će nam dati svako dobro. Naučimo klanjati ikindiju namaz! Ako ste bili vrijedni i naučili klanjati podne namaz, onda će vam učenje ikindije namaza biti sasvim lahko. Ikindija namaz sastoji se od osam rekata: četiri rekata sunneta i četiri rekata farza. Prvo se klanjaju sunneti i zanijete se ovako: "NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE'ĀLĀ SALĀTE SUNNETIL-ASRI, ALLĀHU EKBER". (Odlučih da klanjam sunnete ikindije namaza u ime Allaha). Sunneti ikindije namaza klanjaju se na isti način kao i sunneti podne namaza, ali na prvom sjedenju se uz ettehijatu uče i salavati, a na trećem rekatu se, za razliku od podne namaza, gdje se uče samo bismille, fatiha i sure, uči prije toga i subhaneke i euza. Farze ikindije namaza zanijetit ćemo na slijedeći način:

NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE'ĀLĀ SALĀTE FARDIL-ASRI, ALLĀHU EKBER. (Odlučih da klanjam farze ikindije namaza u ime Allaha.)

Farzi ikindije namaza klanjaju se isto kao i farzi podne namaza.

Ponovimo zajedno:

prvi rekat: SUBHANEKE, EUZA, BISMILLE, FATIHA I JEDNO SURE;

drugi rekat: BISMILLE, FATIHA I JEDNO SURE;

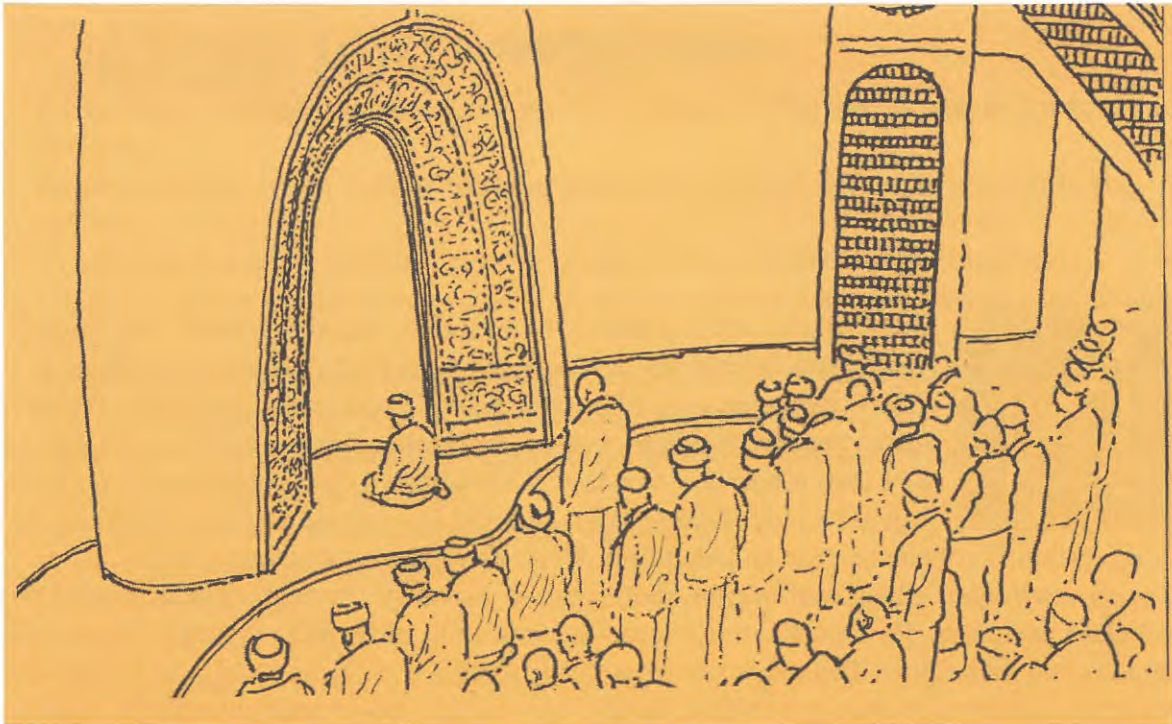
prvo sjedenje: samo ETTEHIJATU;

treći rekat : BISMILLE, FATIHA;

četvrti rekat: BISMILLE FATIHA;

drugo sjedenje: ETTEHIJATU, SALAVATI, DOVA, SELAM.

Sada smo i mi ,draga djeco, naučili klanjati i ikindiju namaz i tako smo savladali već najveći dio dnevnih namaza koje ćemo uskoro moći sve redovito obavljati! Jer, nemojte zaboraviti da je namaz propisan na Miradžu kao milost i dar Božji pripadnicima islama. I nemojte zaboraviti da je tada Poslanik vidio džennet koji je stvoren za one koji su redovno namaz obavljali, a odmah potom činili dobra djela. S ljubavlju, požurimo da naučimo namaz kojim ćemo završiti naš uspješan dan!

ZAPAMTIMO

- Ako u toku namaza napravimo neku grešku možemo je ispraviti vršeći SEHVI - SEDŽDU.
- Sehvi-sedžda se sastoji od dvije sedžde koje trebamo izvršiti na kraju namaza, poslije predaje selama na desnu stranu.
- Nakon te dvije sedžde ponovo sjednemo i proučimo ettehijatu , salavate, dovu i predamo selam.
- Sehvi sedždu vršimo ako smo u namazu izostavili nešto proučiti ili proučili više nego što je na nekom rekatu propisano.

PITANJA I ZADACI

- 1) Kada nastupa vrijeme u kojem klanjamo ikindiju namaz?
- 2) Kod ikindije namaza prvo klanjamo četiri rekata sunneta, kao i kod podne namaza. Ali između sunneta, podne i ikndije namaza postoji nekoliko razlika. Koje su to razlike, posebno na trećem rekatu?
- 3) Farzi ikndije namaza klanjaju se poput farza podne namaza. Postoji samo jedna razlika. Koja je to razlika?
- 4) Prilikom obavljanja namaza, može nam se dogoditi da nešto zaboravimo proučiti, ili pak da proučimo nešto što nismo na određenom rekatu trebali proučiti. Kako te pogreške možemo ispraviti?
- 5) Kako obavljam sehvī-sedždu?
- 6) Navedi nekoliko primjera kada moramo izvršiti sehvi-sedždu!

akon Allaha, džellešanuhu, i Poslanika, najodgovorniji smo svojim roditeljima. Njima smo dužni trajno iskazivati poslušnost, poštovanje i ljubav. Pomagati im cijelog svog života. Pomaganje, poštovanje i ljubav širimo prema svima koji su vezani rodbinskim vezama s našim roditeljima. Bog nam u Kur'anu naređuje: "Dobročinstvo činite rođacima!" Ima ljudi koji to ne rade. To svakako nisu dobri ljudi, pa njima Gospodar svjetova ovako prijeti: "I rodbinske veze ne kidajte! Jer Allah, zaista, stalno nad vama bdije."

Prema uzvišenom islamskom učenju, rodbinstvo se ostvaruje: krvnom vezom, vezom po mlijeku i ženidbom. Po krvnom srodstvu rodbina može biti bliža, dalja i daleka. Najbližiji smo s našim roditeljima, djedovima i nanama u istoj obitelji. U najbližu obitelj, dakle, spadaju još braća i sestre sa svojim potomcima. Poslije njih, u bliži rod se ubrajaju amidže, dajdže, tetke, a potom i njihova djeca. Rodbinstvo po mlijeku ostvaruje se tako što su svi oni koji doje istu dojilju međusobno braća i sestre, a dojilja im je druga majka. Sjećamo se, djeco, da je i Muhammed (a.s.) imao pomajku Halimu i sestru po mlijeku Seimu. On se prema Halimi i Seimi cijelog svog života odnosio poput sina i brata. I ženidbom se krug rodbine proširuje. I s jedne i s druge strane, roditelji, braća i sestre muža i žene postaju bližim srodnici.

ZAPAMTIMO

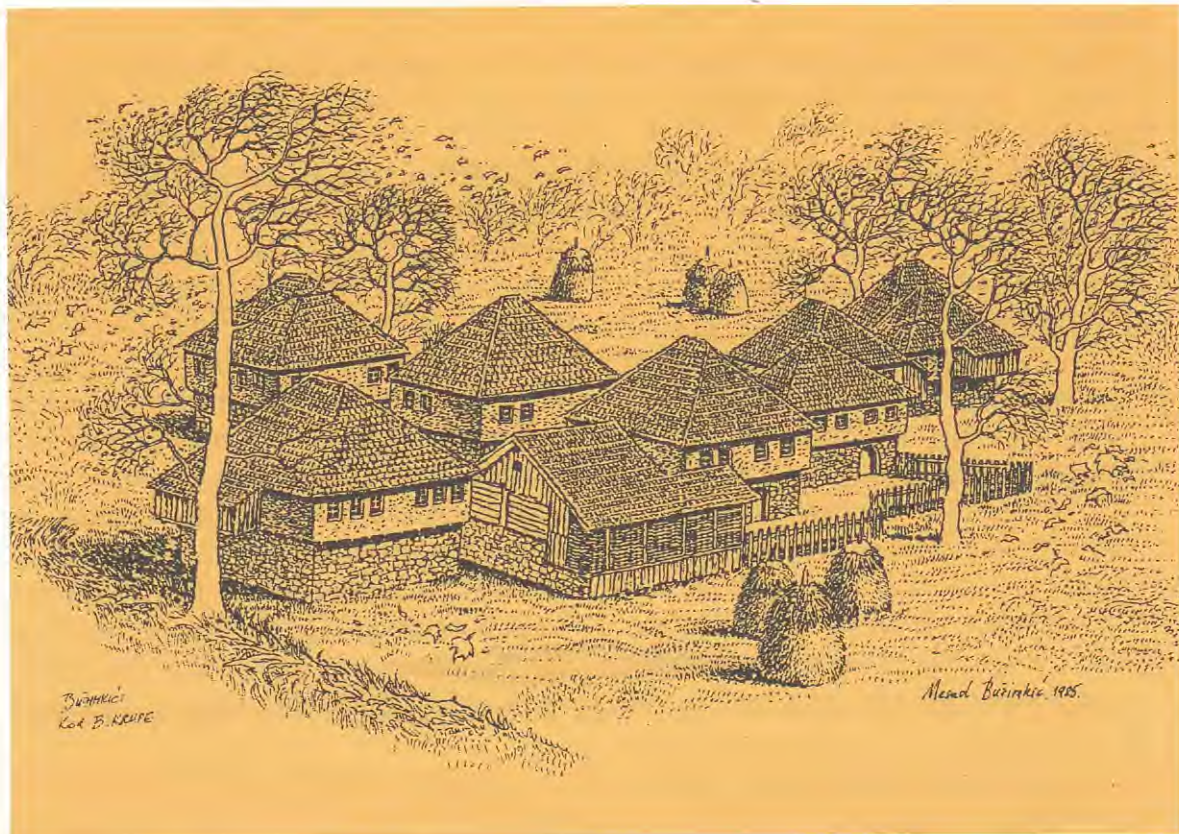
- Prema bližoj i daljnjoj rodbini dužni smo biti pažljivi. Dužni smo pomagati i posjećivati rodbinu.
- Posebnu pažnju svojoj rodbini trebamo pokloniti u slučaju bolesti ili starosti nekog od rođaka.
- S rodbinom trebamo podijeliti i sretne trenutke života, posebno vjerske blagdane.
- Lijepo je, prema vlastitim mogućnostima, darivati rođake kao znak pažnje, u prigodnim danima.
- U znak poštovanja i ljubavi prema svojoj rodbini, dužni smo klanjati dženazu kada netko od naših rođaka umre. Zbog toga trebamo naučiti i dženazu - namaz.
- Dženaza- namaz ima samo jedno stajanje (kijam), bez pregibanja (ruku) i sedžde.
- Klanja se za imamom, u džematu.
- Na kijamu ima četiri tekbira koja moramo izgovoriti:
 1. na početku namaza, iza nijjeta;
 2. poslije subhaneke;
 3. poslije salavata;
 4. poslije proučene dove;

PITANJA I ZADACI

- 1) Nakon Allaha (dž.š.) i Poslanika, kome smo još dužni iskazivati poštovanje i poslušnost?
- 2) S kime smo sve u rodbinskim vezama?
- 3) Kako dijelimo, prema stupnju srodstva, našu rodbinu?
- 4) Navedite tko čini vašu bližu, a tko daljnju rodbinu?
- 5) Da li su nam, djeco, majka, brat i sestra po mlijeku jednako bliski kao i majka, brat i sestra po krvi? Sjetite se iz naših priča jednog takvog primjera!
- 6) U životu naše rodbine, izmjenjuju se sretni i tužni trenuci. Kako ih mi sa svojom rodbinom dijelimo? Što smo dužni činiti ako je netko od naših najbližih u nevolji?
- 7) Kada umre netko od naše braće ili sestara muslimana, muški su članovi familije dužni klanjati dženazu namaz, posebno ako ta osoba čini dio rodbine. Opišite kako se klanja dženaza namaz?
- 8) Nemojte zaboraviti posjetiti svoga prijatelja kojem je umro otac, majka, brat ili sestra. Njemu je tada najpotrebnija vaša nježnost i razumijevanje. On je od vas očekuje!

AKŠAM NAMAZ

namo, draga djeco, da sve ima početak i kraj, osim našeg Stvoritelja koji je i odredio smjenu dana i noći, svjetla i tame. Tako je dan određen za rad i igru, a noć za odmor i počinak. I vrijeme je znak Allahovog postojanja. U vremenu sve nastaje i nestaje.

Allah (dž.š.) ističe važnost vremena i često nas podsjeća na našu prolaznost na ovome svijetu i neminovnost odlaska na drugi svijet. Tako se i naš život na zemlji izmjenjuje poput ljeta i zime, proljeća i jeseni, krećući se od mladosti do poznih staračkih dana u kojima ćemo se, poput naših nena i djedova, prisjećati svih svojih djela u toku našeg kratkog života. A vrijednost ćemo svog života određivati dobrim djelima koja smo činili, namazima koje nismo propuštali i trenucima kada smo pomagali onima kojima je naša pomoć bila toliko potrebna.

Požurimo zato, djeco, na akšam namaz! Završimo tako na najljepši način naš današnji dan kroz susret s Allahom. Sunce je zašlo. Nad zemljom se nadvila noć. Mi se pripremamo za namaz na kojem ćemo se još jednom iznova preispitati za sve što smo u toku dana činili i zamoliti Svevišnjeg da nam oprost i za počinjene greške. Jer, Allah najviše voli praštati onima koji su se u namazu iskreno pokajali. Učinimo to i kroz akšam namaz! Akšam namaz ima pet rekata: tri rekata farza i dva rekata sunneta. Za razliku od ostalih namaza, kod akšam, namaza

se prvo klanjaju farzi, a potom sunneti!

Farze akšam namaza zanijetit ćemo ovako:

NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE'ĀLĀ SALĀTE FARDIL- MAGRIBI, ALLĀHU EKBER.

(Odlučih klanjati farze akšam namaza u ime Allaha).

Na prvom rekatu farza učimo : subhaneke, euzu, bismille, fatihu i jedno sure.

Na drugom rekatu učimo: bismille, fatihu, sure.

Na prvom sjedenju učimo: ettehijjatu.

Na trećem rekatu učimo: bismille, fatihu.

Na drugom sjedenju učimo: ettehijjatu, salavate, dovu i selam.

Sunnete akšam namaza zanijetit ćemo na slijedeći način:

NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE'ĀLĀ SALĀTE SUNNETIL-MAGRIBI, ALLĀHU EKBER.

(Odlučih klanjati sunnete akšam namaza u ime Allaha).

Sunnete akšam namaza klanjat ćemo isto kao i sunnete sabah namaza ili kao sun-sunnete podne namaza. Draga djeco, moramo znati da akšam namaz ne smijemo klanjati u trenutku kad zalazi sunce, isto kao što ni sabah namaz ne smijemo klanjati u vrijeme izlaska sunca.

ZAPAMTIMO

- Namaz će nam pokvariti slijedeće radnje:

1. u namazu progovoriti;
2. u namazu nazvati ili primiti selam;
3. u namazu se nasmijati (ako se glasno nasmijemo tako da nas i drugi mogu čuti bit će nam pokvaren i abdest);
4. u namazu jauknuti, uzdahnuti;
5. u namazu zaplakati, osim ako je to iz pobožnosti;
6. klanjati sa tejemmumom, a znamo da bi abdest ili gusul mogli vodom uzeti;
7. ako muška i ženska osoba usporedno klanjaju.

PITANJA I ZADACI

- 1) Po zalasku sunca, prestaje dan i nastupa noć. Muslimani svoj dan privode kraju, klanjajući akšam namaz. Koje je točno vrijeme klanjanja ovog namaza?
- 2) Koliko akšam namaz ima rekata?
- 3) Kako zanijetimo farze, a kako sunnete?
- 4) Usporedite akšam namaz sa ostalim namazima o kojima smo do sada govorili! Što primjećujete, kojim redom klanjamo sunnete i farze?
- 5) Postoji još jedna razlika između farza podne, ikindije i akšam namaza! Dok farzi podne i ikindije namaza imaju četiri rekata, koliko rekata imaju farzi akšam namaza?
- 6) Sunneti akšam namaza klanjaju se kao i sunneti sabah namaza i sun-sunneti podne namaza. Postoji samo jedna razlika. Koja?
- 7) Pažljivo pročitajte nakon priče dio pod naslovom "Zapamtimo".
- 8) Naučite napamet što sve kvari namaz!

MUSLIMANSKA IMENA

ema veće radosti u porodici od rođenja djeteta. Radost roditelja je neizmjerena. Oni u djetetu vide nasljednika njihovih najboljih osobina. Po rođenju djeteta nastaju i velike promjene u svakodnevnom životu. Prije svega, roditelji su u potpuno novoj situaciji, pred velikom odgovornošću. Odmah po rođenju, djetetu treba dati prikladno ime. Koliko se tu ponekad griješi, ne treba posebno ni spominjati. Djeci se daju imena koja im kasnije stvaraju neugodnosti ili ih se jednostavno stide. Kada su jednoć upitali Muhammeda (a.s.) kakva bi zapravo valjalo imena davati novorođenoj djeci, on je odgovorio: "Dajte svojoj djeci lijepa imena, jer će ih Bog (dž.š.) na Dan suda prozivati po njihovim imenima i imenima vas, roditelja." Tada će se roditelji stidjeti imena koja su nadjeli svojoj djeci, a stidjet će se i sama djeca, ako imena nisu imala muslimansko obilježje. Sedam dana nakon rođenja djeteta, prvo se zakolje kurban u ime Boga (dž.š.), a u znak radosti dolaska na svijet. Potom se pristupi nadijevanju imena. Najstariji u kući uzme dijete u naručje i prouči mu ezan na desno uho, a na lijevo ikamet. I onda ga glasno prvi put pozove njegovim imenom. Može se djetetu dati ime i istoga dana kada se rodi, bez straha da ćemo pogriješiti. Kurban koji koljemo u ime Allaha (dž.š.), a u znak radosti rođenja, zove se akika.

- Sve što se rodi i postane djelo je Allaha(dž.š.).
- Čovjek se rađa s dušom. Ona dolazi na ovaj svijet čista.
- Kada se dijete rodi, treba, ako smo u mogućnosti, zaklati kurban i podijeliti ga.
- Trebamo odabrati lijepo muslimansko ime i naditi ga djetetu.
- Uzimamo dijete u naručje, okrećemo prema Kibli i tihim glasom na desno uho proučimo ezan, a na lijevo ikamet.
- Ikamet muškarci uče prije početka svakog farza u namazu, a on glasi:

ALLĀHU EKBER, ALLĀHU EKBER
 ALLĀHU EKBER, ALLĀHU EKBER
 EŠHEDU EN LĀ ILĀHE ILLALLĀH
 EŠHEDU EN LĀ ILĀHE ILLALLĀH
 EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN-RESULULLĀH
 EŠHEDE ENNE MUHAMMEDEN-RESULULLĀH
 HAJJE' ALESSALĀH
 HAJJE' ALESSALĀH
 HAJJE' ALEL- FELĀH
 HAJJE' ALEL-FELĀH
 KAD KAMETIS-SALĀTU
 KAD KAMETIS-SALĀH
 ALLĀHU EKBER
 ALLĀHU EKBER
 LĀ ILĀHE ILLELLĀH

PITANJA I ZADACI

- 1) Kada se dijete rodi, kakvo mu ime roditelji trebaju nadjenuti?
- 2) Šta je Poslanik preporučio kod nadijevanja imena novorođenoj djeci?
- 3) Kako se naziva islamski običaj koji vršimo prilikom nadijevanja muslimanskih imena?
 Ako smo u mogućnosti da u znak radosti i materijalno nešto žrtvujemo, na koji to način činimo?
- 4) Prilikom nadijevanja imena, okrećući se prema Kibli, u desno se djetetovo uho prouči ezan, a što se onda prouči u lijevo djetetovo uho?
- 5) Ako se nekome od vas nedavno rodio brat ili sestra, zamolite majku da u znak radosti i zahvalnosti Svevišnjem ,što je dijete rođeno živo i zdravo, pripremi za vas i vaše prijatelje kolače kako bi zajedno obilježili početak novog života. Lijepo je sastajati se i posjećivati prilikom rođenja novog člana obitelji, vjenčanja, uspješnog završenja školovanja.

JACIJA NAMAZ

rijeme je za jaciju namaz. Trebamo je klanjati prije spavanja. Ovaj dan je u potpunosti završen. Naradili smo se. Išli smo u školu, učili i igrali se. Treba se odmoriti. Sjetimo se Allaha, (dž.s.)! On nam je sve darovao: i oči kojima smo danas promatrali svijet oko sebe, i ruke kojima smo bacali loptu i držali olovku u školi i noge kojima smo trčali sa svojim drugovima po školskom dvorištu. U jaciji namazu zamolit ćemo Allaha, (dž.š.) da nam ne uskrati ove blagodati dok budemo spavali. Zamolit ćemo ga da nam podari lijep i miran san kako bismo odmorni i svježi dočekali novi dan. Jacija namaz sastoji se od trinaest rekata: četiri rekata sunneta, četiri rekata farza, dva rekata sun-sunneta i tri rekata vitra. Kako smo svi do sada zajedno naučili klanjati već četiri namaza, lahko ćemo sada naučiti i posljednji, dnevni namaz.

Sunnete jacija namaza zanijetit ćemo ovako:

“NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE‘ĀLĀ SALĀTE SUNNETIL-IŠĀI, ALLĀHU EKBER.”

(Odlučih klanjati sunnete jacije namaza u ime Allaha).

Sunnete ćemo, djeco, klanjati na isti način kao i sunnete ikindije namaza. Farze ćemo zanijetiti ovako:

“NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE‘ĀLĀ SALĀTE FARDIL-IŠĀI, ALLĀHU EKBER.”

(Odlučih klanjati farze jacije namaza u ime Allaha).

Farze ćemo klanjati isto kao i farze podne i ikindije namaza. Sun-sunnete ćemo zanijetiti na slijedeći način:

“NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE‘ĀLĀ SALĀTE SUN-SUNNETIL-IŠĀI, ALLĀHU EKBER.”

(Odlučih klanjati sun-sunnete jacije namaza u ime Allaha).

Sun-sunnete ćemo, draga djeco, klanjati na isti način kao i sun-sunnete podne namaza. Vitr namaz je poseban namaz čije vrijeme klanjanja pada iza pola noći. No, ako nismo sigurni da ćemo ustati i klanjati i ovaj namaz, možemo ga onda klanjati nakon sun-sunneta jacije namaza.

Vitr namaz sastoji se od tri rekata koje ćemo zanijetiti ovako:

“NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE‘ĀLĀ SALĀTEL-VITRI, ALLĀHU EKBER.”

(Odlučih klanjati vitr namaz u ime Allaha).

Klanjat ćemo ih isto kao tri rekata akšamskih farza, ali ćemo na trećem rekatu nakon fatihe proučiti sure i KUNUT DOVU ili neku drugu dovu! Bože dragi, Tebi hvala! Naučili smo klanjati svih pet dnevnih namaza. Stalno ćemo misliti na Tebe kad klanjamo. Kada klanjamo, tad smo Ti najbliži. Hvala Ti, Bože, što si nas naučio kako da jačamo i usavršavamo našu ličnost. Redovno ćemo, ako Bog da, klanjati. Samo ćemo Tebe slušati i Tebi se moliti. Samo ćemo Tebi spuštati naše čelo na tle. Samo Tebe veličati.

KUNUT - DOVA

“ALLĀHUMME INNĀ NESTE-ĪNUKE, VE NESTAG-FIRUKE VE NES-TEHDĪKE, VE NU'MINU BIKE, VE NETŪBU ILEJKE, VE NETEVEKKELŪ 'ALEJKE, VE NUSNI ALEJKEL-HAJRE KULLEHU. NEŠKURUKE, VE-LĀ NEKFURUKE. VE NAHLE'U, VE NETRUKU MEN JEF-DŽURUKE. ALLĀHUMME IJJĀKE NA'BUDU VE LEKE NUSALLĪ VE NESDŽUDU VE ILEJKE NES'Ā VE NAHFIDU. NERDŽŪ RAHMETEKE VE NAH-ŠĀ 'AZĀBEKE. INNE 'AZĀBEKE BIL-KUFFĀRI MULHIKK.

(Milostivi Bože, Od tebe pomoć tražimo, za oprost Te molimo i Tvoju uputu želimo. Tebe vjerujemo i Tebi se pokajanjem obraćamo. U Tebe se uzdamo i na svim dobrima Ti zahvaljujemo jer su sva dobra samo od Tebe. Napuštamo i ostavljamo one koji griješe prema Tebi. Uzvišeni Bože, samo Tebe obožavamo, samo se Tebi molimo i samo pred Tvojim veličanstvom na sedždu padamo. Tebi hrlimo i u Tvoju se milost uzdamo i samo od Tvoje kazne strahujemo. Tvoja će kazna sigurno stići nevjernika).

PITANJA I ZADACI

- 1) Naučili smo da svaki namaz treba klanjati u točno određeno vrijeme. Kada, djeco, klanjamo jaciju namaz?
- 2) Koliko jacija namaz ima rekata i po kojem ih redu klanjamo?
- 3) Naučite nijete svih dijelova jacije namaza.
- 4) Ako usporedimo sunnete podne, ikindije i jacije namaza što primjećujemo? Koji se od ova tri sunneta klanjaju na isti način?
- 5) Usporedite farze podne, ikindije i jacije namaza. Da li postoje razlike? Ako postoje, koje su one?
- 6) Usporedite sunnete sabah i akšam namaza i sun-sunnete podne i jacije namaza. Koju razliku među njima primjećujete?
- 7) Vitr namaz se klanja na isti način kao i farzi akšam namaza. Osim razlike u nijetu, postoji još samo jedna razlika na trećem rekatu. Koja je to razlika?
- 8) Naučimo napamet Kunut-dovu, jer njome na najljepši način, ovim posljednjim namazom, završavamo još jedan dan i odajemo svoju zahvalnost Stvoritelju!

ALLAH SVE VIDI

Hasan je imao tri sina: Faruka, Abdullaha i Kasima. Jako ih je volio. Želio ih je odgojiti da budu dobri muslimani. Jer, sam je Hasan bio veliki musliman. Slijedio je sve upute Svevišnjeg Allaha.

Jednog je dana Hasan odlučio provjeriti koliko su njegovi sinovi shvatili suštinu namaza nakon što ih je naučio klanjati pet puta dnevno. Svakom je od svojih sinova dao nekoliko slatkiša i rekao im: "Pojedite te slatkiše na mjestu gdje vas nitko ne može vidjeti, a kad to učinite tad mi se javite."

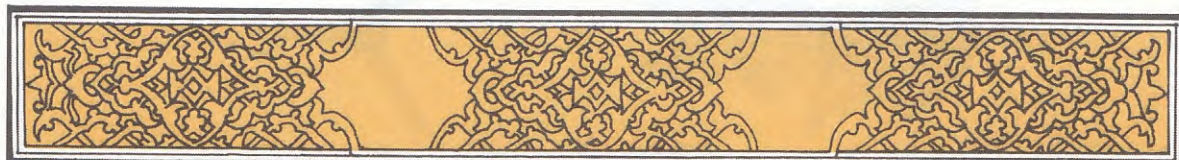
Faruk je uzeo slatkiše i otišao u svoju sobu. Zaključao je vrata i pojeo slatkiše, vjerujući da ga nitko nije mogao vidjeti u osami njegove sobe. Abdullah se sakrio u potkrovlju kuće i bio siguran da je tamo potpuno sam. Pojeo je tako svoje slatkiše uvjeren da je bio sakriven u tami potkrovlja. Kasim je dugo razmišljao gdje bi mogao pojesti slatkiše, a da ga baš nitko ne vidi. Nije se nikako mogao domisliti koje bi to mjesto bilo. Svaki put kad bi pomislio na neko mjesto u svojoj kući, sjetio bi se da ga tamo Allah (dž.š.) može vidjeti iako na tom mjestu nema nikoga od ljudi. I tako Kasim nije pojeo svoje slatkiše. Faruk i Abdullah vratili su se do oca i ispričali mu što su oni uradili. Potom je došao i Kasim i vratio ocu slatkiše, rekavši: "Nema toga mjesta koje je tajnovito Allahu. Zato ja, oče, nisam pojeo svoje slatkiše." Hasan je bio ponosan na Kasima. Rekao je Faruku i Abdullahu da bi se trebali ugledati na svoga brata i izvući pouku iz njegova primjera. Na kraju im svoj trojici otac blago reče: "Dragi moji sinovi, uvijek mislite na to da Allah (dž.š.) sve zna i da On sve vidi. On je s nama svo vrijeme. Zato ne smijemo činiti loša djela ni onda kad vjerujemo da smo posve sami."

BOŽJA SVOJSTVA (SIFATI)

- 1) Bog ima i postoji = VUDŽŪD
- 2) Bog je jedan = VAHDĀNIJJET
- 3) Bog je oduvijek jer nije postojao = KIDEM
- 4) Bog je zauvijek jer Ga neće nestati = BEKĀ
- 5) Bog nije ničem sličan = MUHĀLEFETUN LIL-HAVĀDISI
- 6) Bog sam o sebi opstoji = KIJĀMUN BI-NEFSIHĪ
- 7) Bog živi svojim vječnim životom = HAJĀT
- 8) Bog sve zna = 'ILM
- 9) Bog sve čuje = SEM'
- 10) Bog sve vidi = BESAR
- 11) Bog sve svojom voljom čini = IRĀDET
- 12) Bog je Svemoćan = KUDRET
- 13) Bog govori svojim božanskim govorom = KELĀM
- 14) Bog sve stvara, održava i rastvara = TEKŪN

PITANJA I ZADACI

- 1) Pročitajte pažljivo priču i zapamtite njene glavne junake!
- 2) Ispričajte što je učinio svaki od junaka priče!
- 3) Znamo, djeco, da glavni junaci u svakoj lijepoj i poučnoj priči dugo ostaju u našem sjećanju. Po čemu ćete se vi sjećati dječaka Kasima? Po čemu se Kasim razlikovao od svoje braće?
- 4) Svi roditelji vole svoje kćeri i sinove, no na neku su od svoje djece posebno ponosni. Zašto je Hasan bio toliko ponosan na svog sina Kasima?
- 5) Što je Hasan na kraju ove priče poručio svojim sinovima?
- 6) Ispričajte to svojim drugovima, roditeljima i vjeroučitelju!
- 7) I naš Stvoritelj Allah (dž.š.) ponosan je na neke dječake i djevojčice. Da bismo stekli Allahovu milost moramo uz redovito izvršavanje svih islamskih dužnosti, naučiti i Božja svojstva (sifate).
- 8) Pročitajte pažljivo pod naslovom "Zapamtimo" Božja svojstva i prepisite ih u svoje bilježnice.
- 9) Naučite ih napamet i nemojte ih nikada zaboraviti.

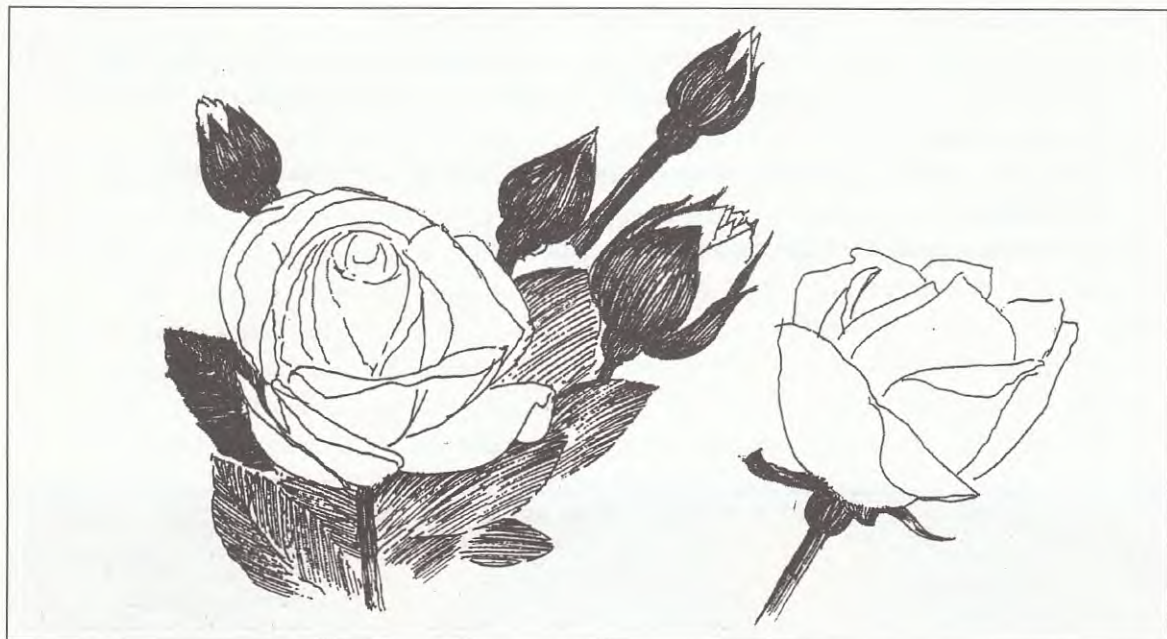
MUHAMMED (a.s.) I DJECA

Božji poslanik je volio djecu. Prvi je u islamu ukazao da su djeca svjetlo islamske budućnosti. I Muhammed (a.s.) je imao djecu i obasipao ih je ljubavlju. Kad mu je umro prvorodeni sin Ibrahim, prvi je put pred ljudima zaplakao, na njegovu mezaru. Ako bi se našao na nekoj gozbi, davana mu je čast da prvi započne s jelom. Ali, ako bi Poslanik vidio u blizini dijete, pozvao bi ga i njemu dao prvi zalogaj. Na putovanjima često bi susretao djecu, i prvi bi mu selam bio njima upućen. Imao je uvijek bar nekoliko

trenutaka vremena da s njima popriča i pomiluje ih po kosi.

Jednom je zgodom Muhammed (a.s.) na putovanju ožednio, pa su mu drugovi prinijeli zdjelu s vodom. U tom je hipu dotrčao neki dječak i sam žedan. Kad ga je spazio, Muhammed (a.s.) ga upita: "Dopuštaš li da napojim najstarijeg, pa onda tebe?" Dječak zanijeka glavom, pa Muhammed (a.s.) odustade i prvo ponudi dječaka. Božji je poslanik često znao ukoriti roditelje koji svojoj djeci nisu posvećivali trenutke nježnosti. Evo jednog takvog primjera. U nekom društvu, u kojem se nalazio njegov sugrađanin Akra, Muhammed (a.s.) je poljubio svoju dvojicu unuka. Akra se nasmije i reče da i on ima unuke, ali da ih nikada nije ni pomilovao, a kamo li poljubio. Muhammed (a.s.) ga je dugo gledao strogim pogledom, pa najposlije reče: "Tko ne voli, ne može ni očekivati da ga vole." Jednom je, opet, zgodom neki beduin rekao Muhammedu (a.s.): "Vidim da ljubite djecu?! Mi to nikada ne činimo." Poslanik ga je gledao, gledao, pa ovako kazao: "Očito je da u tvom srcu nema milosti." Evo još jedne zgode! Jednog je dana Muhammed (a.s.) klanjao u Medini zajedno s džematom. Baš kad je bio na sedždi, dotrči unuk mu Husejn i objesi se djedu o vrat. Muhammed (a.s.) se nije htio dići sa sedžde sve dok Husejn nije sišao s njegovih leđa. Poslanikovi su ashabi kasnije pričali da se ta sedžda toliko oduljila, da su svi pomislili kako se Muhammed (a.s.) zbunio u namazu.

- Čim predamo posljednji selam u jednom namazu, taj smo namaz završili. Ali, Muhammed (a.s.) nam je preporučio da svaki namaz poslije selama ukasimo učenjem zikra.
- U okviru zikra učimo salavat, ajteul-kursija i tesbih.

SALAVAT

ALĀ RESŪLINA SALAVĀT.

ALLĀHUMME SALLI'ALĀ MUHAMMEDIN VE'ALĀ ĀLI MUHAMMED
SUB-HANALLĀHI VEL-HAMDU LILLĀHI VE LĀ ILĀHE ILLELLĀHU VALLĀHU
EKBER

VE-LĀ HAVLE VE LĀ KUVVETE ILLĀ BILLĀ HIL-ALIJJIL-AZĪM.

(Milostivi Bože, Blagoslovi Muhameda i rod Muhammedov. Slava Allahu i Njemu zahvaljujem. Samo je Allah Bog, Allah je najveći! Nema stanja, kretanja niti snage bez Allahove pomoći!)

AJETUL - KURSIJA

BISMILLAHIR RAHMANIR RAHIM

ALLĀHU LĀ-ILĀHE ILLĀ-HU. EL-HAJJUL-KAJJŪM.

LA TE'HUZUHŪ SINETUN VE-LĀ NEUM.

LEHŪ MĀ FISSEMĀVĀTI VE MĀ FIL - ERD.

MEN ZELLEŽI JEŠFE -U 'INDEHŪ ILLĀ BI IZNIH.

J'ALEMU MA BEJNE EJDĪHIM VE MĀ HALFEHUM.

VE LĀ JUHĪTŪNE BI ŠEJ-IN MIN 'ILMIHĪ ILLĀ BI-MĀ ŠĀE.

VESI'A KURSIJU - HUSSEMĀVĀTI VEL-ERD, VE-LĀ JE ŪDUHŪ HIF - ZUHUMĀ,
VE HUVEL - 'ALIJJUL - 'AZĪM.

(U ime Boga, Sveopćeg Dobročinitelja Milostivog! Samo je Allah Bog. Nema drugog Boga osim Allaha. On je živi i sve što postoji On održava. Njega ne obuzima drijemež niti san. Njegovo je sve što je na nebesima i Zemlji. Niko ne može kod Njega posredovati bez Njegove dozvole. On zna sve što je pred ljudima i što je iza njih. Ljudi ne znaju osim što im je on dao da spoznaju. Njegova vlast obuhvaća nebesa i zemlju. Održavanje nebesa i zemlje On vrši bez truda i zamora. On je Uzvišeni i Velik”).

TESBIH

JĀ RABBI ZEL DŽELĀLI SUB-HĀNALLĀH

(Uzvišeni Gospodaru, iskazujemo Ti poštovanje i klanjamo se pred Tvojim savršenstvom)
(SUB-HĀNALLĀH - 33 puta učiti)

SUB-HĀNALLĀHI DĀ-IME-NIL-HAMDU-LILLĀH

(Neprestano Ti na Tvojim darovima zahvaljujemo)
(EL-HAMDU-LILLĀH - 33 puta učiti)

RABBIL-ĀLEMĪNE TE-ĀLĀ ŠE'NUHŪ ALLĀHU EKBER

(Tvoju moć, veličinu i milost ističemo)
(ALLĀHU EKBER - 33 puta učiti)

KEBĪREN 'AZĪMEN LĀ - ILĀHE ILLALLĀHU VAHDEHŪ LĀ ŠERĪKE LEH,
LEHUL-MULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE 'ALĀ KULLI ŠEJ-IN KADĪR. VE
MĀ ERSELNĀKE ILLĀ RAHMETEN LIL-ĀLEMĪN.

(Samo je Jedan Bog, Allah. On je Jedan i nema druga. Samo Njemu pripada sva vlast i moć. Samo je On dostojan da se hvali i veliča. On je Svemoćan. Mi smo te poslali kao milost prema svim svjetovima).

PITANJA I ZADACI

- 1) Djeca su najljepša i najiskrenija stvorenja. Zato ih je Muhammed (a.s.) posebno volio i s njima se igrao, kad je god za to imao vremena. Pronađite što je na početku ove priče Muhammed (a.s.) rekao za djecu?
- 2) Znamo djeco, da je Muhammed (a.s.) sve teške trenutke u svome životu hrabro podnosio. Ali, jedan ga je događaj silno potresao i tada je prvi put zaplako. Kada je to bilo?
- 3) Još jednom pažljivo pročitajte priču. Ispišite u svoje bilježnice sve primjere u kojima je Poslanik bio posebno nježan prema djeci!
- 4) Muhammed (a.s.) najviše je volio djecu koja u Allaha, (dž.š.) iskreno vjeruju i koja mu zikr čine. A Allah (dž.š.) najviše voli djecu koja uče salavate na Božjeg poslanika. Naučite zato, djeco, zikr i salavate kako bi i vi stekli posebnu Allahovu milost!
- 5) Zikr i salavate trebate činiti poslije svakog namaza!

raga djeco, vidjeli smo da je jedna od temeljnih dužnosti svakog muslimana i muslimanke redovito namaz obavljati. Tako smo kroz namaz povezani sa našim Stvoriteljem u toku cijeloga dana, moleći Ga za zdravlje i život nas i naših najbližih, pomoć u našem radu i oprost za počinjene grijehe. No, da bi naša veza sa Allahom (dž.š.) bila što jača i trajnija postoje uz NAMAZ i KELIMEI-ŠEHADET još tri obavezne islamske dužnosti koje vršimo u određenim periodima godine i kojima potvrđujemo svoju pripadnost islamu, a to su : POST, ZEKAT I HADŽDŽ. Znamo da tih pet osnovnih islamskih dužnosti nazivamo - ISLAMSKI ŠARTI.

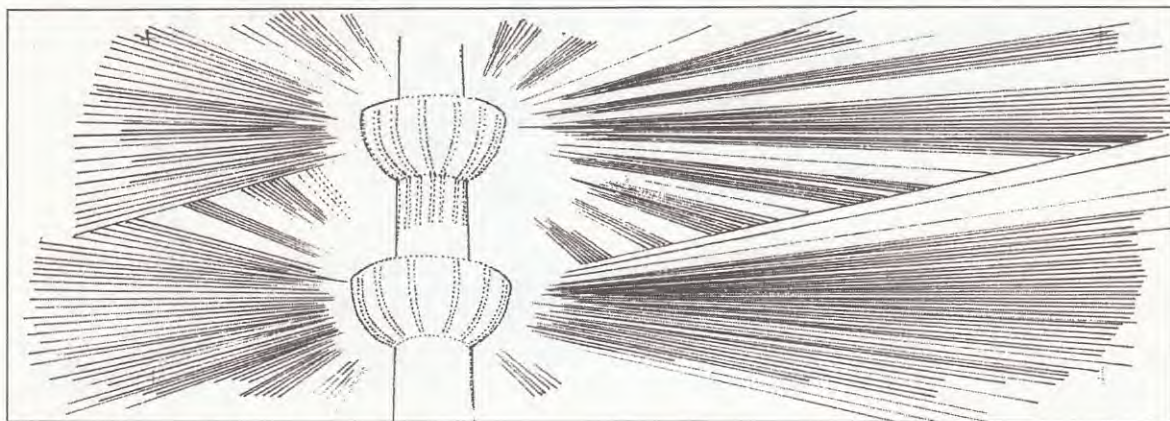
Post znači uzdržavanje od jela i pića, kao i drugih, inače dopuštenih, tjelesnih uživanja u toku mjeseca ramazana. U Kur'anu Allah (dž.š.) kaže da je post bio propisan i u ranijim objavama. U Tevratu i Indžilu spominje se post, pa je poznato da je Musa (a.s.) postio četrdeset dana svake godine.

Muslimanima je u Kur'anu ramazanski post propisan kao treći islamski šart. Punoljetan, tjelesno i duševno zdrav i slobodan musliman i muslimanka dužni su postiti u mjesecu Ramazanu.

Postiti znači ništa ne jesti i ne piti od zore (imsaka) pa do zalaska sunca (akšama). Znamo djeco, da bismo se zaštitili od nabujale rijeke koja se u vrijeme jakih kiša izliva iz svog korita i plavi okolna naselja, da gradimo brane. Isto tako, ako želimo snagu vode iskoristiti za

mljevenje žita, za natapanje polja ili dobivanje energije, podižemo brane. I nama tako treba “brana” da bismo zaustavili neke strasti i porive u nama samima. Zato je Allah (dž.š.) u Kur‘anu propisao post kao treći stup islama, a Muhammed (a.s.) je rekao:” Essijamu džunnetun!”=(Post je brana i štit).

Postać ne može biti svatko. Potrebno je zato jaka volja i stroga disciplina koju postač nalazi u snazi svoje vjere, imana, i ljubavi prema Allahu. Zato postaču post nije težak. On mu je, naprotiv, velika radost i zadovoljstvo. Postač se u mjesecu ramazanu posebice trudi da čini dobra djela, kloneći se besposlice i ljenosti. On zna da je mjesec ramazan mjesec uzdizanja njegove duše, mjesec u kojem osjeća najveću povezanost sa svojim Stvoriteljem. Zato u tom mjesecu, on redovito uči Kur‘an, odlazi u džamiju na namaz i na mukabelu, poslušan je i pažljiv prema roditeljima i svojim najbližima, odličan đak u školi, odan drug. Nikada ne misli na zlo. Dok prolazi gradom, u njemu raste ponos što je doista iskren musliman. Promatra s negodovanjem pijane i drogirane, neuredne i razgoličene ljude oko sebe. Filmski plakati koji mame na posjet filmovima tjelesne ljubavi i nasilja bude u njemu gnušanje i odbojnost.

Njega tada vodi misao islama koja mu govori da je post borba između strasti i duha. Samo postač zna što su najdublji užici duše i srca. On se istinski osjeća ponosnim i dostojanstvenim Allahovim namjesnikom na zemlji - čovjekom.

Draga djeco, kroz naše samoodricanje postom mi se kajemo za grijehе koje smo počinili i molimo Uzvišenog Allaha za oprost. Postom se mu‘min približava melekima. Jer, meleki niti jedu niti piju. Oni se samo Allahu zahvaljuju i poslušno izvršavaju Njegove naredbe. Post je, zato djeco, najveći ibadet i moramo ga činiti samo u ime Allaha. Ako netko posti kako bi udovoljio svojim roditeljima, stekao ugled među pobožnim ljudima, došao do vitke linije i tako izgubio suvišne kilograme - taj postač ne čini ibadet, već ugađa svome tijelu i okolini. Nikada, djeco, ne smijemo zaboraviti da je Allah (dž.š.) rekao: “Post je moj i samo Ja postača za post nagrađujem!”

ZAPAMTIMO

- Post je jedna od pet osnovnih islamskih dužnosti.
- Kod ramazanskog posta razlikujemo slijedeća vremena:
 - a) SEHUR = vrijeme prije početka posta, kada se obično ruča, vrijeme sehura ističe prije zore.
 - b) IMSĀK = posljednji trenutak kada se treba zapostiti, nešto prije zore. Prije nego zapostimo trebamo zanijetiti: “Odlučih da postim sutra ramazanski post, u ime Allaha (dž.š.)
 - c) IFTĀR = čas kada se prekida post, kada se omrsimo (odmah po zalasku sunca). Prije nego li se omrsimo, trebamo proučiti bismille i dovu:

"Bože milostivi, postio sam u Tvoje ime, u Tebe vjerujem, na Tebe se oslanjam i Tvojom se hranom mrsim."

- Post će pokvariti: - jedenje, pijenje, pušenje, spolni odnos.
Ako iz zaborava nešto pojedemo ili popijemo post neće biti pokvaren, pod uvjetom da nastavimo postiti, odnosno prekinemo s jedenjem i pijenjem čim se sjetimo da postimo;
- Postoje osobe koje su pod određenim uvjetima privremeno oslobođene posta:
 - a) putnici koji se udaljuju najmanje 80 kilometara od kuće;
 - b) bolesnici i starije osobe kojima bi post mogao štetiti zdravlju;
 - c) radnici na teškim fizičkim poslovima;
 - d) trudnice i dojilje ako bi post mogao naštetiti njihovom ili djetetovom zdravlju;
 - e) žena kada ima hajz ili nifas.
- Sve osobe koje su privremeno oslobođene posta dužne su post napostiti i to dan za dan.
- Bolesnici za koje nema nade u ozdravljenje i starije osobe koje su tjelesno onemoćale, nisu dužne napostiti. One će, ako imaju sredstava, za svaki dan izostavljenog posta nahraniti siromaha sa barem dva obroka (FIDJA), odnosno dati mu odgovarajuću nadoknadu u novcu.
- Tko namjerno ne posti jedan dan, dužan je postiti šezdeset dana (KEFĀRET).
- Kroz ramazanski post postižemo:
 - a) odanost Stvoritelju;
 - b) jačanje volje i strpljenja;
 - c) savladavanje loših sklonosti i strasti;
 - d) razvijanje plemenitih težnji i navika;
 - e) razvijanje samilosti i darežljivosti prema siromašnima;
 - f) jačanje izdržljivosti;
 - g) uvježbavanje da lakše izdržimo glad i žeđ u stanjima kada ih moramo podnositi;
 - h) uzdizanje duhovnih vrijednosti; dublju i stalnu povezanost sa Allahom džellašahu;
 - i jačanje zajedništva među muslimanima.

PITANJA I ZADACI

- 1) Kako se naziva mjesec u kojem su muslimani dužni postiti?
- 2) Što znači postiti?
- 3) Koja sve vremena razlikujemo u toku samog posta?
- 4) Tko je sve dužan postiti?
- 5) Nabrojite osobe koje su privremeno oslobođene dužnosti posta!
- 6) Što su te osobe dužne naknadno učiniti?
- 7) Tko nije dužan napostiti? Što te osobe trebaju u zamjenu učiniti?
- 8) Što je dužan učiniti zdrav i punoljetan musliman koji namjerno nije postio jedan dan?
- 9) Ramazan je, draga djeco, mjesec duhovnog i tjelesnog snaženja. To je mjesec i velikog jačanja naše volje i moralne snage. Pročitajte pažljivo važnosti i koristi ramazanskog posta. Izaberite jednu od nabrojenih i napišite u svoje bilježnice što mislite zašto je upravo ta korist naglašena!

BEDR - RAMAZANSKA POBJEDA

odina dana je protekla od preseljenja Muhammeda (a.s.) i njegovih ASBAHA iz Mekke u Medinu. Osvanuo je 15. dan mjeseca ramazana. Jutarnje sunce grijalo je kao u sred podneva. Prvi je ramazan koji Muhammed (a.s.) i prvi muslimani poste izvršavajući Allahovu (dž.š.) naredbu.

S obzorja hita čovjek! Dolazi u Medinu i javlja da se mekkanska vojska približava Bedru. Poslanik poziva predstavnike muhađira i ensarija na dogovor. Pred svima je govorio jasno i odrešito: "Opasnost je pred nama i mi nećemo čekati. Poći ćemo neprijatelju ususret." I muhađiri i ensarije su istog časa izrazili svoju čvrstu podršku Muhammedu (a.s.). Prvo su govorili muhađiri: "O, Allahov Poslaniče, idi, jer te Bog čuva, a mi ćemo uvijek biti uz tebe..." "Ensarije su dodali: "Tako nam onoga koji te poslao, ako nam narediš da idemo preko mora, ići ćemo s tobom i ni jedan od nas neće odustati..."

Muslimanski borci krenuli su prema Bedru. Njih 313. Većinom su bili mladi i bez ratnog iskustva. Nitko od njih nije bio dobro naoružan. Išli su u sukob s vojskom od 1000 boraca, dobro naoružanih mekkanskih pagana. Osjećali su da su još jači zato što poste. Snagu im je davalo uvjerenje da će u bici koja se približava braniti Allahovu vjeru islam i svoje islamsko dostojanstvo.

Cijelu noć uoči bitke Muhammed (a.s.) proveo je obraćajući se Allahu (dž.š.). Svoju je dovu završio riječima: "O, Bože, pagani su došli sa svojim prijateljima da napadnu Tvog poslanika. Trebamo tvoju pomoć, o Bože, pomoć koju si nam obećao. Ako ova mala grupa bude uništena, niko neće ostati da samo Tebe obožava!" Bitka je počela borbom u dvoboju trojice muslimanskih boraca protiv trojice mekkanskih pagana. Trojica muslimanskih boraca bili su pobjednici: HAMZA, ALIJA, UBEJD IBN HARIS.

Odmah zatim poletjele su prve strijele. Jurnule su vojske jedna prema drugoj. U prvom napadu poginulo je 11 mekkanskih vođa, a među njima i Ebu Džehel, najveći neprijatelj islama. Među paganima zavlada panika. Počeše bježati. Iako malobrojni, boreći se za istinu, neustrašivi i nepokolebljivi, muslimani odnesoše pobjedu.

ZAPAMTIMO

- Bitka na Bedru dogodila se 17. ramazana, 2. godine po hidžri.
- U bici na Bedru muslimani su izvojevali pobjedu nad mekkanskim paganima.
- Bila je to velika pobjeda, jedna od najznačajnijih u povijesti islama.
- U mjesecu ramazanu ima još jedna odabrana noć. To je 27. noć mjeseca ramazana, u kojoj je počela objava Kur'ana. Ta se noć naziva "LEJLETUL-KADR, što znači "noć moći"
- LEJLETUK-KADR je najodabranija, mubarek noć. O toj noći Allah (dž.š.) govori u suri "KADR".

KADR

INNĀ ENZELNĀHU FĪ LEJLETIL-KADR.
VE MĀ EDRĀKE MĀ LEJLETUL-KADR.
LEJLETUL-KADRI HAJRUN MIN ELFI ŠEHR.
TENEZZELUL-MELĀIKETU VER-RŪHU FĪHA BI IZNI RABBIHIM
MIN KULLI EMR.
SELĀMUN HIJE HATTĀ MATLE'IL - FEDŽR

BITKA NA UHUDU I HENDEKU

idjeli smo, djeco, kako su u bici na Bedru muslimani, mada posteći i uz velike napore, izvojevali pobjedu nad tri puta brojnijim i bolje naoružanim neprijateljem. Porastao je tako njihov značaj čak i u očima neprijatelja čija je jedina misao, po povratku u Mekku bila osveta. Od velikog broja neprijatelja koje su zarobili nakon svoje pobjede na Bedru, muslimani su pustili one najbogatije nakon što su njihove obitelji platile za njihovo puštanje, a svaki školovani zarobljenik bio bi pušten ako bi naučio čitati i pisati desetoricu muslimana. Želja za osvetom bila je toliko jaka da su se mekanski pogani ovog puta posebno pripremali za slijedeći napad. Bit će to bitka na Uhudu. Kako je i ovaj puta neprijatelj bio mnogo brojniji i jače naoružan, Muhammed (a.s.) izabrao je odlično mjesto za svoje snage, gdje su uskim, prirodnim tjesnacem bili zaštićeni s leđne strane. Na to je mjesto Poslanik postavio svojih 50 najboljih strijelaca, naredivši im da te položaje ne napuštaju sve dok on to ne naredi. U toku te bitke poginuo je jedan od najboljih muslimanskih boraca HAMZA čiju je smrt osobito priželjkivala kćerka nevjernika kojeg je Hamza ubio u toku borbe na Bedru. I ovu su bitku muslimani pretvorili u pobjedu, ne gubeći snagu ni u trenutku smrti jednog od svojih najboljih boraca. Vidjevši paniku neprijatelja i njihov bijeg, onih 50 strijelaca smještenih na najvažnijem položaju potrčali su prema borbenom polju zaboravivši na riječi Poslanika. No, to je bilo kobno! Vidjevši da su sada s leđa nezaštićeni, neprijatelji su zauzeli taj prolaz i započeli napad s leđa. Zbog toga je život izgubio velik broj muslimana. Ovaj događaj koji je prvotni uspjeh na kraju, iz neopreza, pretvorio u poraz bio je lekcija muslimanima da nikada ne smiju napuštati svoje položaje i da moraju slijediti upute vrhovnog vojskovođe.

Nakon povratka u Medinu većina muslimana znala je da bi na Uhudu izvojevali pobjedu da su slijedili naredbu Poslanika. No, bilo je i onih koji su počeli sumnjati u vlastite snage i potajno se sastajali sa Mekkanlijama. Muhammed (a.s.) je znao za ove tajne sastanke te postavljao svoje ljude da rade na polju kako bi ujedno služili kao izvidnica. Dogodila su se u međuvremenu i dva slučaja u kojima je zbog mučke podvale neprijatelja život izgubilo prvo

četvero, a potom četrdeset muslimana. Tražila su, naime, neka plemena od Poslanika da im pošalje svoje najbolje poznavaoce islama kako bi i njih podučili. A kad su muslimani krenuli na put, oni su ih podlo dočekali u zasjedi i ubili. U mržnji je možda najviše prednjačio EBU SUFJAN koji se pripremao za završnu borbu s muslimanima i za napad na grad Medinu. Na sjednici Savjeta Medine odlučeno je da se oko grada prokopa dubok jarak kako bi se zaštitili od prodora neprijatelja. Bilo je to prvi put da se koristi ta ratna tehnika u borbi, pa su stoga Mekkanlije bile preneražene kad su u jurišu njihovi konji počeli propadati u jarak. I ovog su se puta Medinlije Allahovom milošću i vlastitom mudrošću uspjeli obraniti od daleko nadmoćnijeg neprijatelja. Ova se poznata bitka zove bitka na Hendeku.

EL-KEVSER

“INNĀ E'ATAJNĀ KEL-KEVSER
FE-SALLI LI-RABBIKE VENHAR,
INNE ŠĀNI-EKE HUVEL-EBTER.”

(Mi smo Ti dali svako dobro.

Pa zato se klanjaj svome Gospodaru i kolji kurban,
Zaista, onaj koji tebe mrzi bit će uništen i ostat će bez spomena).

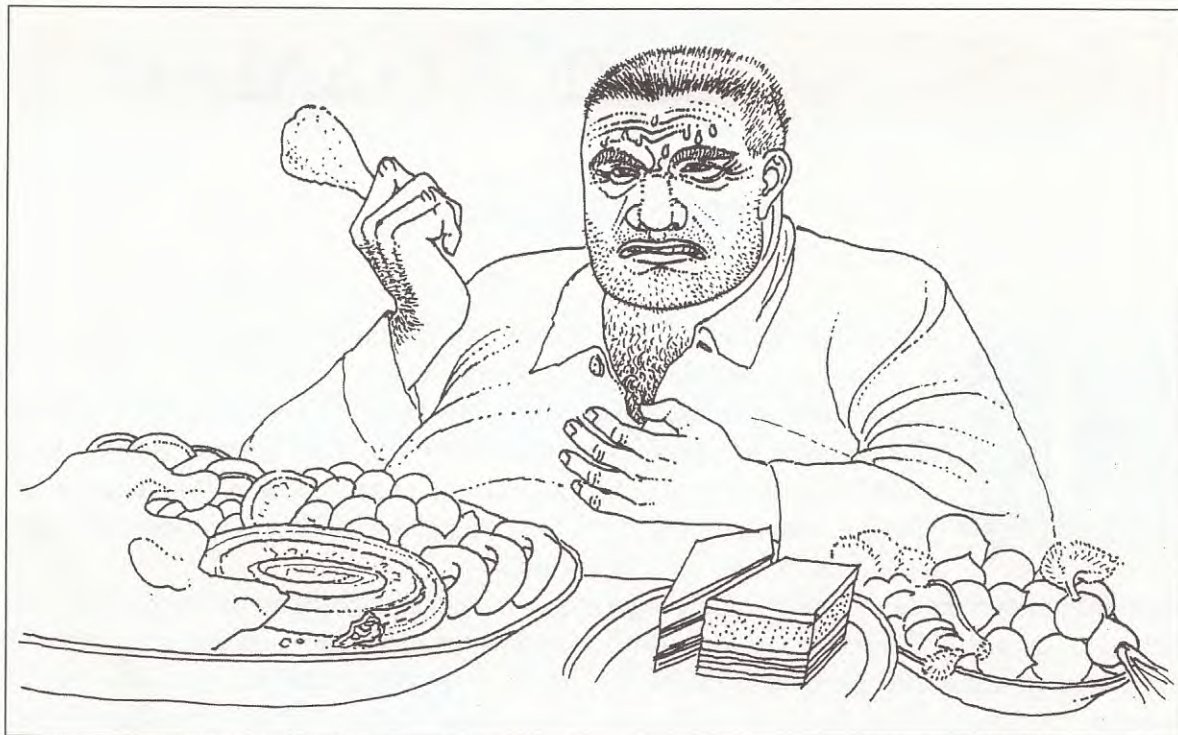
- 1) Bitka na Bedru nije bila bitka u kojoj su prvi muslimani mučili svoje neprijatelje. Oni su samo težili obrani svog prava na vjeru u Jednog Jedinog Boga, prava na svoje živote i slobodu. To potvrđuje i odnos muslimana prema zarobljenicima. Nabrojite iz priče primjere Poslanikova humanog odnosa prema zarobljenicima!
- 2) Nakon poraza na Bedru, Mekkanlije su se pripremale za osvetu. Uslijedit će ubrzo nova bitka. Koja je to bitka?
- 3) Opišite kako je ta bitka tekla.
- 4) Koju su veliku grešku u toku te bitke muslimani učinili, a koja im je nanijela velike gubitke?
- 5) Koju su pouku iz toga izvukli?
- 6) Kako se zove veliki muslimanski borac koji je izgubio život u toku te bitke?
- 7) U bici na Hendeku, Poslanik je pokazao veliku ratničku mudrost. Kako je u ovoj bici uspio zaštititi grad Medinu od neprijatelja?
- 8) Zamolite svog vjeroučitelja da vam pokaže video-film “Pod zastavom Muhammeda (a.s.)”u kojem su opisane ove bitke. Razgovarajte zajedno o svojim dojmovima nakon gledanja filma.

ednog dana, nakon što je se završila nastava u školi, mali je Mensur krenuo svom prijatelju Vedadu. Na putu do Vedadove kuće ugleda starca kako moli za milostinju. Sav novac koji je imao, Mensur izvadi i udijeli nemoćnom starcu.

Slika starca na ulici dječaka se silno dojmila. Bio je utučen i žalostan. Idući prijateljevoj kući, razmišljao je o starcu i njegovoj nevolji. Došavši u Vedadovu kuću, opazi da je Vedadov otac bolestan i da se hvata za trbuh. Upita svog prijatelja što je njegovu ocu. "Prejeo se za ručkom" - reče Vedad. Čuvši objašnjenje, Mensur se uhvati za glavu od čuda. Kada ga Vedad upita što mu je čudno, on odgovori : "Sada sam na ulici vidio ubogog starca kako se hvata za trbuh, ali od gladi." Kad se Mensur vratio kući, sjede pored oca koji mu je, tješeći ga, govorio; "Još davno, moj sine, prije četrnaest vjekova, islam je poveo računa da ne bude onih koji će gladovati, ali niti onih koji će se razmetati svojim bogatstvom. Obaveza je tako svakog muslimana da dio svojih dobara izdvaja svake godine u poseban fond. Zadatak tog fonda je borba protiv siromaštva i pomaganje općekorisnih poslova u zajednici. To je obaveza zekata i sadekatul-fitra.

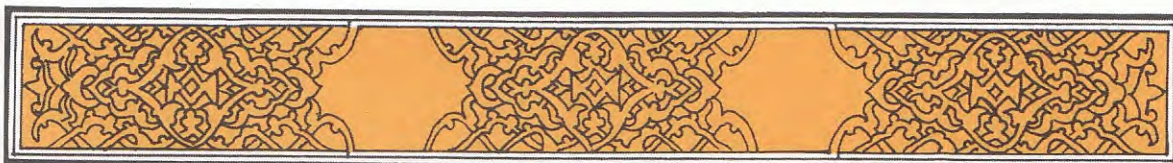

ZAPAMTIMO

- Zekat je četvrta od pet islamskih dužnosti.
- Svaki je musliman dužan izračunati svoje materijalno stanje i prema njemu izračunati i uplatiti zekat.
- Prema kur'anskoj odredbi, točno su određene osobe kojima se može dati zekat, a to su:
 - a) sirotinja koja nema ništa od imovine (mesakin);
 - b) siromašne osobe koje imaju nešto imovine, ali im to nije dovoljno za izdržavanje (fukara);
 - c) djeca bez roditelja;
 - d) zadužena lica koja su se iz nevolje zadužila i ne mogu sama isplatiti svoj dug;
 - e) putnici koji nemaju sredstava za povratak svojim kućama;
 - f) stradalnici u prirodnim nepogodama (kao što su potres, poplave, požar...);
 - g) borci na Božjem putu i njihove obitelji;
 - h) islamska zajednica i vjerske škole;
 - i) sakupljači zekata.

PITANJA I ZADACI

- 1) Da li ste i vi, djeco, ikada vidjeli poput dječaka Mensura nekog gladnog, promrzlog beskućnika u vašoj sredini? Da li ste mu poželjeli pomoći?
- 2) Što mislite, djeco, zašto je Allah (dž.š.) propisao zekat?
- 3) Što mislite zašto muslimani upravo u toku mjeseca ramazana daju zekat?

PRIČA O SALEBI

oš malo pa će sabah. U kućama oko medinske džamije, tu i tamo, u ponekom prozoru bljesne prvo ušgano svjetlo.

A u džamiji, uz mihrab, sjedi Muhammed (a.s.). Uskoro će i ezan. U blizini džamije čuju se i prvi koraci ljudi. Prvi koji ulazi zove se Saleba. Kad spazi Poslanika pored mihraba, priđe mu i nazove selam. Potom mu reče: “Božji Poslaniče! Moli Boga (dž.š.) da i meni udijeli bogatstvo, a ja ti se kunem da ću biti darežljiv vjernik.”

Poslanik se osmjehnu i reče mu: “Saleba, nije bogatstvo za tebe. Nećeš mu se umjeti othrvati, ono će te iskvariti!” Saleba tad postideen ušuti. Ali, i dalje je on mislio o bogatstvu. Pa, kao da se ništa ranije nije desilo, ponovio je Saleba svoju molbu i sutrašnjeg sabaha i prekosutrašnjeg... I jednog mu jutra, nakon dugog razmišljanja, Muhammed (a.s.) reče: “Neka ti bude Saleba! Bože, daj mu bogatstvo...”

Nakon nekog vremena, Saleba kupi jednu kravu. Krava mu, kad je prošlo vrijeme, oteli tele, a on ga prodade i s prvom zaradom kupi još jednu kravu. I novci počеше pritjecati. Stade se Saleba bogatiti.

Jednog dana, na sabah namazu, Božji Poslanik pogleda po safovima. Ali, Salebe nije mogao vidjeti. Sutradan ponovo očima potraži Salebu, ali ga opet ne vidje. I dani su prolazili, ali Saleba se nije pojavljivao u džamiji. Pojavljivao se samo na džuma namazu.

Bio je petak, pa Poslanik na džuma namazu pozva sve muslimane da plate zekat, jer je valjalo pomoći onima kojima je jaka suša uništila svu ljetinu. Budući da među njima ne vidje Salebe, posla jednog čovjeka da ga poselami i da od njega preuzme zekat. Izaslanik tako i uradi: prenese Salebi selame Božjeg poslanika i reče mu zašto je došao. Saleba zaviče: “Reci ti svome drugu da od danas više nema zekata!”, pa ga izgura i zalupi vratima. Slijedećeg petka izaslanik koji je posjetio Salebu stade pred cijeli džemat i obrati se Muhammedu (a.s.) “Božji poslaniče, Saleba se nije udostojio ni nazvati te Božjim Poslanikom, a kamoli platiti zekat ...”

Na te se riječi Poslanik iznenadi i od silnog čuđenja udari dlanom o dlan. Kad se malo pribrao, reče: “

Eto, što bogatstvo može od čovjeka napraviti! A lijepo sam mu savjetovao da bogatstvo nije za njega, da će ga upropastiti...”

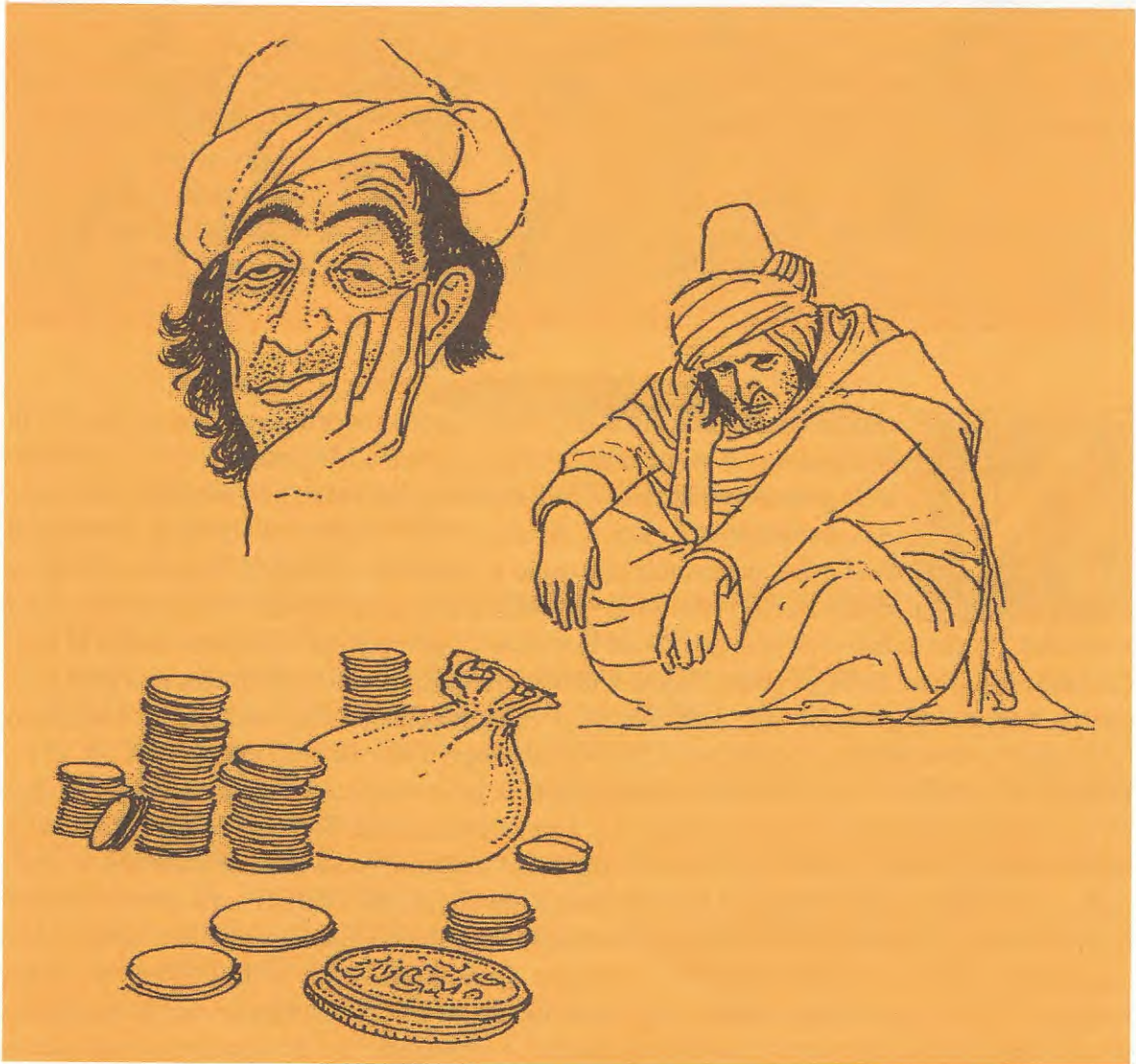
Prolazile su godine. I još je jedanput Saleba došao pred Poslanika. Negdje pred smrt Muhammeda (a.s.). Želio se s njim izmiriti i platiti zekat. Ali, tad mu je Muhammed (a.s.) rekao: “Bog (dž.š.) odbio je primiti od tebe tvoj zekat, a i ja, Njegov poslanik, također ga odbijam primiti. Ti si u Kur'anu spomenut kao prvi musliman koji je odbio platiti zekat.”

ZAPAMTIMO

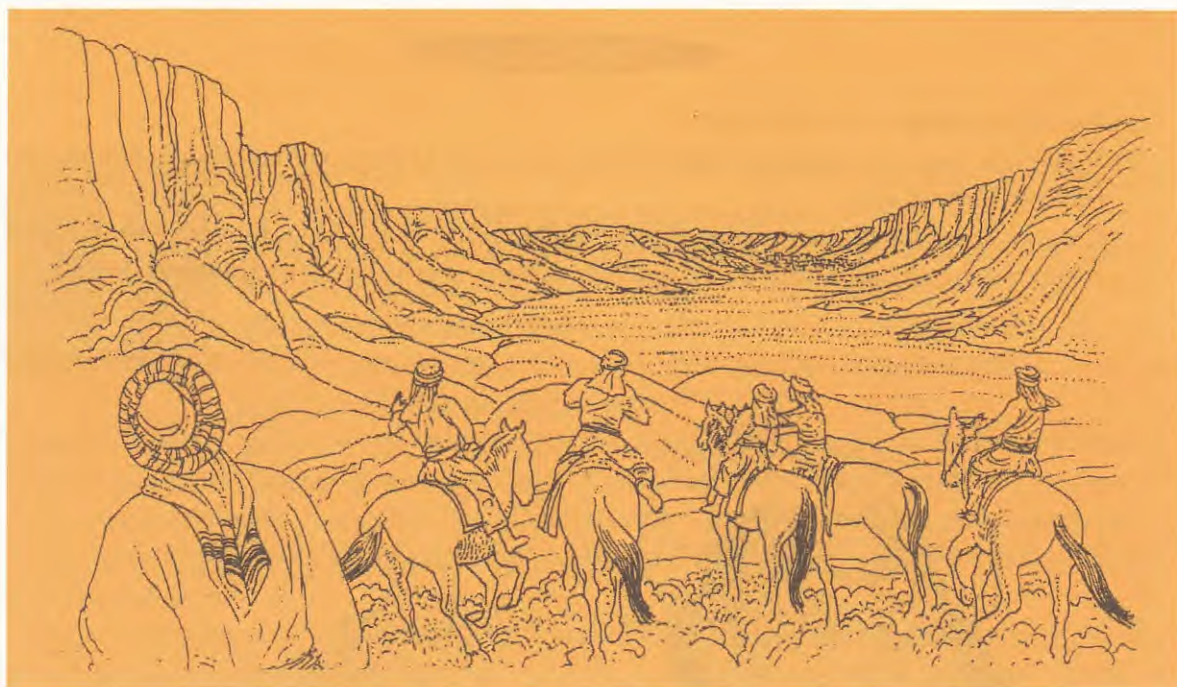
- Iz ove priče vidjeli smo kolika je važnost četvrte islamske obaveze - zekata.
- Zekat nije dobrovoljna obaveza. To je farz. Svatko tko posjeduje materijalna dobra dužan ga je platiti.

PITANJA I ZADACI

- 1) Pročitajte pažljivo priču o Salebi.
- 2) Naučite iz njegovog primjera kako neobuzdana želja za bogatstvom odvlači čovjeka od iskrene i prave vjere.
- 3) Kada bi se svi muslimani vladali poput Salebe, tad ne bismo bili u mogućnosti zekatom pomoći onima kojima smo to dužni činiti. Nabrojite kome smo dužni davati zekat!

OSLOBOĐENJE MEKKE

nekoliko bitaka o kojima smo vam, djeco, govorili dogodile su se u prvih šest godina od Muhammedova preseljenja u Medinu. Cilj ovih bitaka bio je da potpuno unište islam i tako onemoguće svako njegovo daljnje širenje. Ali, zahvaljujući vjeri u Allaha, žrtvi brojnih muslimana i mudrosti Poslanika, neprijatelj nije uspio pokolebati veliku želju muslimana da se vrate u svoj rodni kraj - Mekku u kojoj su ostavili svoje rodne kuće i zemljišta. Prošlo je tako već šest godina od Poslanikova preseljenja u Medinu. Jedne je noći Poslanik usnio san kako je obišao Kabu i izvršio HADŽ. Tako u njem sazrije odluka da posjeti svoj rodni grad. Krenuo je Poslanik s hiljadu četiri stotine muslimana i velikom karavanom prema Mekki, vodeći i velik broj kamila koje su namjeravali zaklati za KURBAN. Poslanik je naredio svojim sljedbenicima da sa sobom nose samo sablje, nikakvo drugo oružje, jer je u Mekku želio ući bez proljevanja krvi i započinjanja rata. Kako su stanovnici Mekke bili skloni prevarama, mislili su da je ovo samo Poslanikova varka kako bi lake ušli u grad. Njihova je vojska slijedila muslimane i presrela ih na mjestu HUDEJBIJA, na graničnoj zoni između Mekke i Medine, odlučivši da muslimanima ne dozvoli ulazak u Mekku. Mnogi su se muslimani, toliko ispunjeni čežnjom za rodnim domom od kojeg su bili odvojeni, teško susprezali da ne upotrijebe sablje. Ali, Poslanik im to nije dozvoljavao već je pristupio potpisivanju jednog ugovora sa Mekkanlijama koji bi muslimanima omogućavao da slijedeće godine posjete Kabu i tamo ostanu tri dana. Ovog su se ugovora pridržavali oko dvije godine, a on je podrazumijevao da jedni druge ne napadaju deset godina. Međutim, jedne večeri Mekkanlije su prekršile ugovor ubivši dvadeset ljudi iz jednog plemena koje nije bilo na njihovoj strani. Muhammed (a.s.) je u Mekku poslao ultimatum da novcem moraju platiti prolivenu krv i da izjave da neće štiti počinioce ovog zločina. Smatralo se da, ako Mekkanlije

ovo ne prihvate, ugovor na Hudejbiji je prekršen. Pagani iz Mekke nisu ovaj ultimatum prihvatili i tako je ugovor bio poništen. Ali, ubrzo su se pokajali jer su uvidjeli da su napravili veliku grešku. Pokušavali su preko Ebu Sufjana izgladiti taj spor i obnoviti ugovor s Muhammedom (a.s.), no on ih je odbio primiti. Poslanik je pozvao muslimane da se pripreme za pohod u Mekku. I desetog dana mjeseca Ramazana osme godine po Hidžri, krenuše u Mekku. Kada su bili blizu Mekke, Poslanik je naredio svakoj grupi da zapali logorsku vatru kako bi izgledalo da je muslimanska vojska mnogo moćnija, a stanovništvo Mekke obavijestio je da želi ući u Mekku bez prolijevanja krvi.

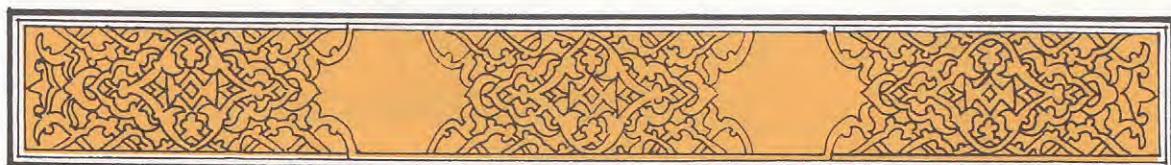
Obećao je da svako onaj tko ostane u svojoj kući ili u dvorištu Kabe neće imati nikakvih neugodnosti. Ebu Sufjan i njegove pristalice bili su svjesni da ne mogu spriječiti njihov ulazak. Ušavši u Kabu, Muhammed (a.s.) prvo je polomio sve kipove i očistio kabu od idola. Čineći to izgovarao je: "Istina je došla, laž je nestala!"

Klanjao je dva rekata u Kabi očišćenoj od idola, zahvaljujući Allahu (dž.š.) na pobjedi. Kako se odvijala Poslanikova sudbina! Prije osam godina napustio je Mekku po najvećoj tami, samo sa jednim sljedbenikom, krijući se. A sada se ponovo vraća u svoj grad, usred dana sa deset hiljada ljudi spremnih da svoje živote žrtvuju za islam. Stanovnici Mekke bili su u strahu od izricanja kazne za sve ono što su uradili prije osam godina. No, Poslanik je, iako moćan da kazni, dostojanstveno saopćio: "Od ovoga dana nema na vama ljage. Idite svojim kućama jer ste svi slobodni."

Zadivljeni ovim riječima, Mekkanlije uvidješe sve svoje greške i zablude i zadiviše se plemenitosti i ljepoti islamske vjere. Mnogi požuriše da prihvate islam.

PITANJA I ZADACI

- 1) Ispričajte zašto je Poslanik morao napustiti Mekku.
- 2) Gdje je potom našao utočište?
- 3) Kako je tamo bio primljen?
- 4) Da li su Poslanik i njegovi ashabi patili za svojim rodnim gradom?
- 5) Kako je izgledao Poslanikov povratak u Mekku?
- 6) Zašto je Poslanik zabranio svojim sljedbenicima da nose oružje?
- 7) Kako su se prema njima ponašali stanovnici Mekke?
- 8) Što je značio ugovor na mjestu Hudejbija?
- 9) Sjetite se, djeco, na koji je način Poslanik obranio grad Medinu! U čemu se tu dokazala njegova velika mudrost?
- 10) Kako je ovog puta Poslanik uspio prevariti neprijatelja da ima mnogo brojniju vojsku?
- 11) Kako se Poslanik ponašao prema idolopoklonicima prilikom ulaska u Mekku?
- 12) Sjetite se kako se Poslanik ponašao prema ratnim zarobljenicima. Zašto su tada mnoge Mekkanlije prešle na islam?

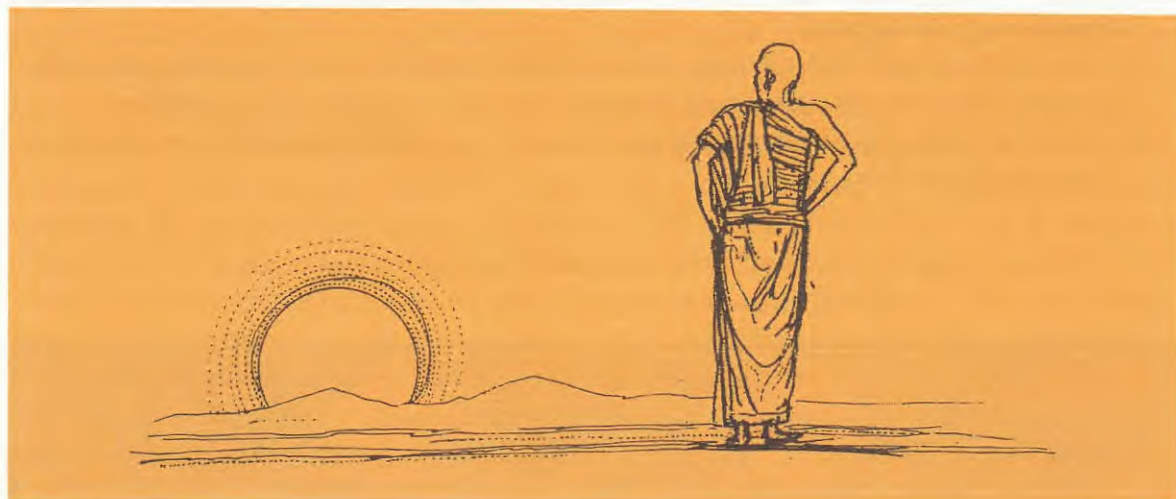
ODLAZAK NA HADŽ

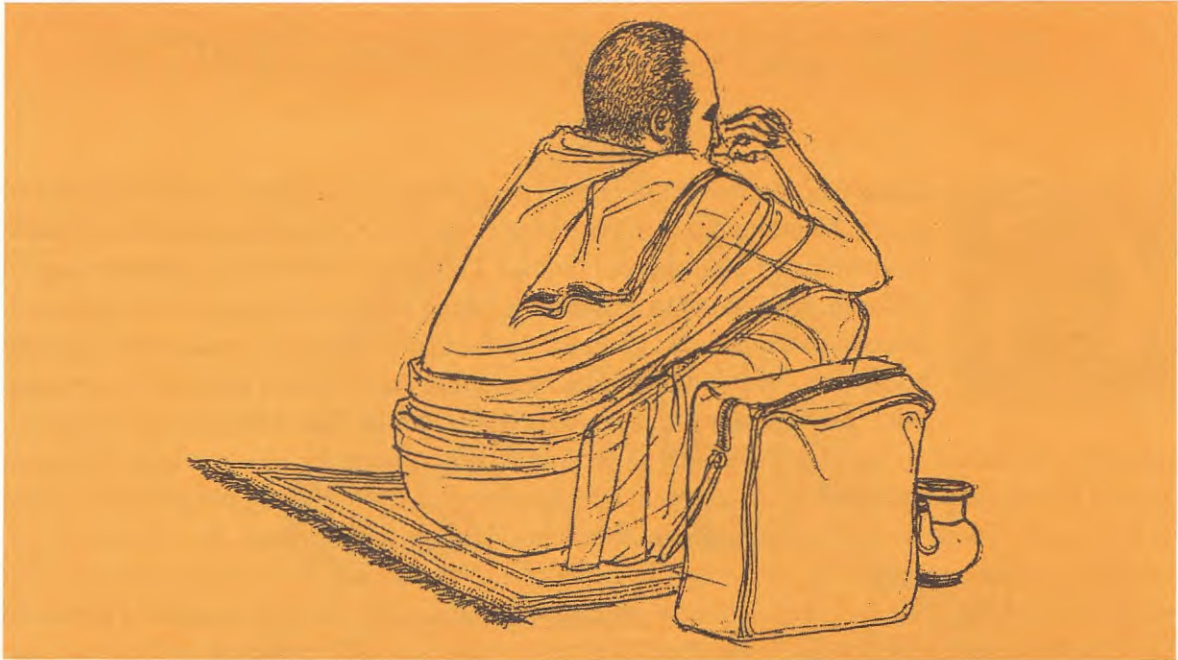

ednog dana, po povratku iz Mekke u Medinu Muhammed (a.s.) poziva, muslimane da posjete Mekku. Radost je primjetna na mnogim licima. Mnogi se vraćaju u svoj rodni grad. I u grudima Muhammeda (a.s.) je toplo, duša se širi od radosti. Tamo, u Mekki, rodnom gradu, proveo je djetinjstvo i mladost. Poznao je svaki predio, svaku uličicu, svaku kuću u gradu svojih predaka. Ali se još više radovao što će sada, kao Božji Poslanik, prvi put obaviti hadždž - hodočastiti Kabu.

Sa svih strana pristižu vijesti o želji muslimana da krenu na hadždž. I jednog proljetnog dana kolona kreće na put dug oko šest stotina kilometara. Ima ih koji putuju pješice. Svi hitaju obaviti svoju petu islamsku obavezu. Koloni se pridružuju i druge. Kako dani promiču u putu, kolona raste. U nedogled. Muhammed (a.s.) na čelu kolone, često se osvrne, i kad vidi beskrajnu kolonu, sve je radosniji što je dočeka dan da vidi kako rijeka ljudi prilazi u islamsku vjeru. Pred Mekkom broj muslimana i muslimanki koji hoće obaviti hadždž doseže 114.000 duša! To je zadnji povratak Muhammeda (a.s.) u rodni grad. Kao da je to predosjećao, pa nije mogao izdržati navalu radosti što je njegova misija uspjela. Na Arafetu se penje na brdo s kojeg govori okupljenima. “

O braćo moja i sestre moje! Zaklinjem vas, nikada se više ne povratite u nevjerstvo da jedni drugima glave siječete! Ovo vam se ja obraćam, Muhammed Ibni Abdullah, Božji rob i Njegov poslanik. Možda vam se više nikada neću obratiti s ovog časnog mjesta, u ovom časnom danu i s ovog časnog skupa...” Potom su potekli savjeti i oporuke Božjeg poslanika. Nagovještaj zadnjeg Poslanikova susreta s muslimanima, djelovao je na ljude. Neki su naglas plakali. Božji poslanik ih savjetovao kako da žive, da rade, da se jedni prema drugom odnose, kako da paze svoje žene, kako da štite siročad. Nakon sto bi izrekao jednu misao, obratio bi se riječima: “Bože, jesam li pravo prenio poruku?” A iz stotine hiljada grla čulo bi se odobravanje. I vi ćete, draga djeco, kada stigne vrijeme, tražiti i moliti Boga (dž.š.) da vam usliši molbu i da se nađete na hadždžu gdje su prije vas bile stotine milijuna drugih. Da koračate stazama Allahova poslanika Muhammeda (a.s.) i prvih muslimana, da se u časnoj Mekki i Medini nađete zajedno s stotinama hiljada svoje braće muslimana i muslimanki iz svih krajeva svijeta.

ZAPAMTIMO

- Što je hadžija dužan prije hadždža izvršiti?
 - a) Obezbijediti svoju porodicu odgovarajućim životnim potrebama do svog povratka s Hadždža.
 - b) Izmiriti svoje dugove.
 - c) Pokajati se za svoje grijehе i po povratku sa hadždža još više voditi računa o svojim obavezama prema Allahu (dž.š.) i zajednici.
- Na hadždžu je potrebno:
 - a) da hodočnici izvrše propisane vjerske obrede na određenim svetim mjestima,
 - b) da se kod Kabe, na Arefatu, kod mezarā Muhammeda (a.s.) u Medini i na drugim svetim mjestima obrate Allahu (dž. š.) za svoju sreću i sreću i napredak svoje zajednice.
 - c) da hodočnici sastanak na hadždžu u Mekki koriste kao sveislamski skup, svake godine, na kojem bi trebalo da se rješavaju vjerska, prosvjetna i druga pitanja islamskog svijeta.

PITANJA I ZADACI

- 1) Nabrojite pet temeljnih islamskih dužnosti. Kako ih nazivamo zajedničkim imenom?
- 2) Pronađite u ovoj priči one rečenice koje opisuju kako su se osjećali Poslanik i prvi muslimani prilikom putovanja do Kabe.
- 3) Što je Poslanik predosjećao ulazeći u Mekku?
- 4) Kako se zbog toga osjećao dok je držao govor na brdu Arefat?
- 5) Pročitajte naglas te Poslanikove riječi.
- 6) Što je tom prilikom Poslanik savjetovao muslimanima?
- 7) Zamolite svog vjeroučitelja da vam pusti snimak ilahije "Moj Ummete".

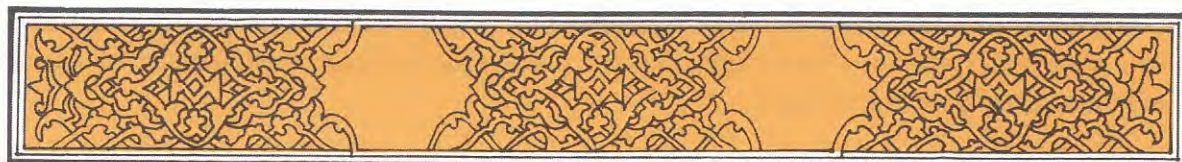
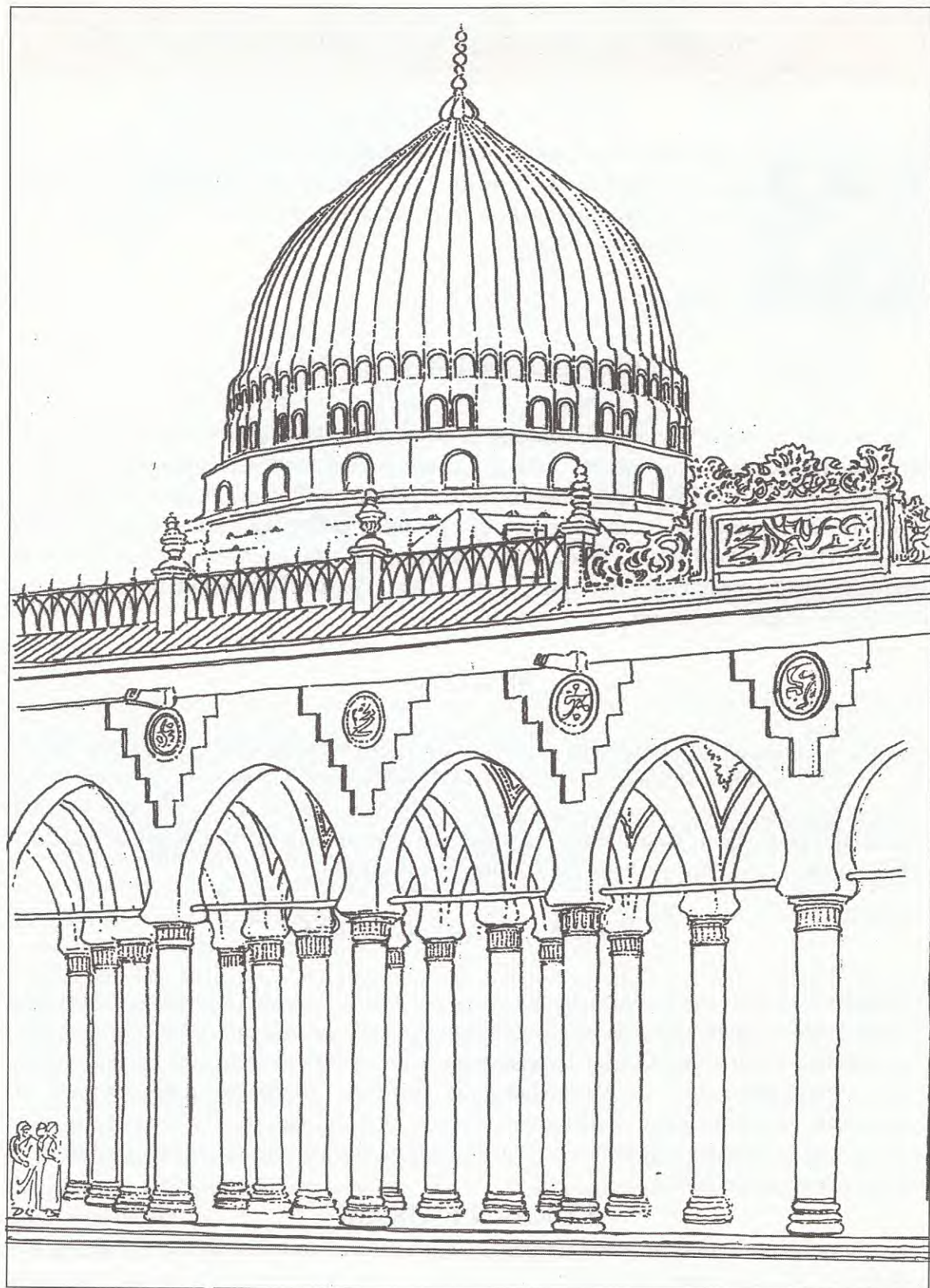
NA KRAJU OVOZEMNOG ŽIVOTA

odine 632, nakon što je obavio svoj posljednj hadždž i održao oproštajni govor, Muhammed (a.s.) vratio se u Medinu. Odmah po povratku ukazaše se na njegovu licu znakovi bolesti. Tresla ga je groznica, gubio je snagu i mršavio. Iako bolestan, Poslanik je i dalje nastavio obavljati svoje dužnosti. Između ostalog, svaki bi dan redovno išao u džamiju i predvodio vjernike u namazu. Vremenom, bolest je učinila da Poslanik jednom nije mogao otići obaviti namaz te je poslao svog prijatelja Ebu Bekra da ga zamijeni u mihrabu. Prolazili su dani, a Poslanikovo je zdravstveno stanje bivalo sve teže. Njegova kćerka Fatima je posjećivala svaki dan oca, a Muhammed (a.s.) bi je svaki put poljubio. Tako je Fatimu uvijek darivao čak i u najtežim trenucima. Dok je tako jednom sjedila pored oca, on joj je nešto prošaputao u uho i ona je zaplakala. Nakon toga, Poslanik je svojoj kćeri prošaputao nešto u drugo uho, a ona je prestala plakati i tužno se osmjehnula. Fatima će poslije pričati kako joj je tada Poslanik prvi put rekao da se on neće oporaviti od bolesti i ona je zato zaplakala. Drugi put joj je Poslanik rekao da će ona biti prva iz familije koja će mu se pridružiti nakon njegove smrti. I ona se tada osmjehnula. I tako će se i dogoditi. Fatima će šest mjeseci poslije Poslanikove smrti preseliti na Ahiret. Poslanik je sve više osjećao da mu se približava dan smrti. Jednom je tako sakupio snagu, podigao zavjese sa prozora koji je bio okrenut džamiji i sa divljenjem ugledao svoje sljedbenike kako sa njegovim prijateljom Ebu Bekrom obavljaju namaz. Srce mu se ispunjalo radošću. Gledajući ljude kako se mole Jednom Bogu, odlučio da, iako bolestan, ode u džamiju. Muslimani su bili presretni sto vide među sobom Muhammeda (a.s.) i ponadaše se da je on ozdravio. Priča se da ga u životu nikada nisu vidjeli ljepšeg i uzvišenijeg kao u tom času. I tako, dok su muslimani prenosili radosnu vijest da je Poslanik ozdravio, u ponedjeljak, 12. rebiul-evvela (8.juna, 632. godine) malaksao od bolesti, šaputao je Poslanik, tiho moleći: "O Bože, pomози mi u smrtnom času!" Njegovi najbliži, u suzama, čuli su njegove posljednje isprekidane riječi: "Mom Prijatelju, Najmoćnijem..." "Mom Prijatelju, Najvećem..." Više nije bilo sumnje da je časni Poslanik preselio na Ahiret, kao i svi poslanici prije njega. Plakali su njegovi prijatelji. Ali, imali su jednu utjehu: znali su da će, držeći se Kur'ana - Allahove upute i Sunneta - Poslanikovog puta, susret s Poslanikom na budućem svijetu, u džennetu, brzo doći. I jedino je ta misao mogla ublažiti njihovu tugu i bol za voljenim Poslanikom.

PITANJA I ZADACI

- 1) Pronadite u priči rečenice koje opisuju kako se Poslanik osjećao nakon povratka u Medinu.
- 2) Tko je bio uz njega svo to vrijeme?
- 3) Da li su zbog Poslanikove bolesti muslimani gubili snagu vjere?
- 4) Pročitajte naglas poslanikove posljednje riječi.
- 5) Kome je bilo posebno teško nakon Poslanikove smrti?
- 6) Gdje se nalazi Poslanikov mezar?
- 7) Ponovite kako se klanja dženaza-namaz.

vi narodi svijeta obilježavaju blagdane kao dane sjećanja na znamenite ljude i događaje iz prošlosti. Tako i muslimani obilježavaju prigodnim svečanostima najvažnije trenutke svoje povijesti, a među njima su najznačajniji:

NOVA HIDŽRETSKA GODINA

Za početak računanja vremena odnosno za uspostavu kalendara svi narodi izabrali su najvažniji događaj u svojoj povijesti. Tako se kod muslimana povijest računa od dana Hidžre, preseljenja Poslanika i prvih muslimana iz Mekke u Medinu. Prema kršćanskom kalendaru to se zbilo 622. godine (po rođenju Isa a.s.). Muslimanska hidžretska godina računa se prema kretanju Mjeseca oko Zemlje i ima 354 ili 355 dana, odnosno dvanaest mjeseci. Uz Novu hidžretsku godinu muslimani širom svijeta u džamijama, vjerskim školama i svojim domovima priređuju prigodne svečanosti.

MEVLUD

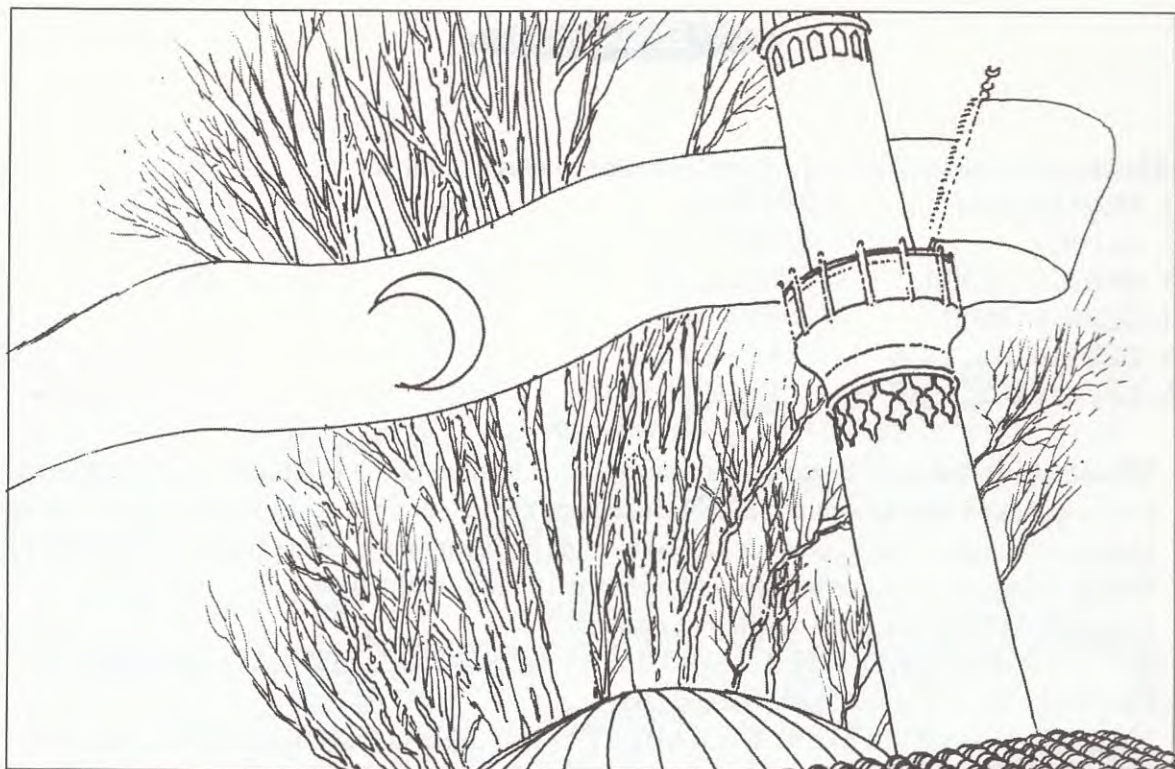
Ovim se danom obilježava rođenje Allahovog poslanika Muhammeda (a.s.). I sama arapska riječ "mevlud" u prijevodu znači "rođenje". To je bilo dvanaestog dana mjeseca rebiul-evvela 571. godine. Taj se dan ne obilježava samo u džamijama već se danas prigodni mevludi pripremaju i pri useljenu u novu kuću, polaganje završnog ispita na vjerskoj pouci, uz vjenčanje i slično u znak zahvalnosti Allahu (dž.š.) i Božjem Poslaniku.

RAMAZANSKI BAJRAM

Blagdan koji muslimani obilježavaju po isteku ramazanskog posta i koji traje tri dana zove se Ramazanski bajram. Ovim se blagdanom zahvaljujemo Svevišnjem Allahu što smo živi i zdravi izvršili svoju treću islamsku dužnost - post, redovito odlazili u džamiju, klanjali teravih-namaz i činili dobra djela na Allahovom putu. Muslimani (muškarci) dužni su ujutro na Ramazanski bajram klanjati bajram-namaz. Lijepo je za ovoga praznika posjećivati svoju rodbinu, posvetiti pažnju lijepom oblačenju i izgledu, posjećivati mezare svojih bliznjih i učiti za oprost njihovih duša.

KURBAN BAJRAM

Kurban bajram traje četiri dana u mjesecu zul-hidždžetu (od desetog do trinaestog zul-hidždžeta). Na taj se dan kolje kurban, nakon klanjanja Bajram-namaza kojim muslimani potvrđuju svoju nesebičnost i odanost Allahu (dž.š.) Od tog se kurbanskog mesa jedna trećina mesa podijeli siromašnim muslimanima, jedna trećina prijateljima, a jedna trećina ostavlja za svoju porodicu. Tako, kao i dajući sadakatul-fitr, pomažemo našoj siromašnoj braći i sestrama i učimo se darežljivosti i milosrđu.

Ovaj se praznik naziva i Hadži-bajram jer se tada obavljaju obredi na hadžu. Uz ovaj praznik muslimani izražavaju svoju veliku zahvalnost Allahu (dž.š) učeći TEKBIRE:

ALLĀHU EKBER, ALLĀHU EKBER LĀ ILĀHE ILLELLĀHU VALLĀHU EKBER
ALLĀHU EKBER VE LILLĀHIL - HAMD!

Ovi tekbiri se uče nakon svakog farz-namaza i to od sabah-namaza uoči Kurban-bajrama pa sve do ikindije namaza četvrtog dana Kurban-bajrama.

Uz ove najznačajnije blagdane u muslimanskom kalendaru svojom se važnošću i ljepotom ističu i četiri posebno odabrane noći (mubarek noći) uz koje se također vežu neki važni događaji iz islamske povijesti, a to su:

LEJLEI - REGAIB = noć u kojoj je hazreti Amina osjetila da je zaniжела dijete, budućeg Božjeg Poslanika Muhammeda (a.s.). Bilo je to u sedmom mjesecu 570.godine (po Isa (a.s.)), ili uoči prvog petka u mjesecu redžepu (prema islamskom kalendaru). To je "Noć želja" u kojoj je lijepo obratiti se Allahu (dž.š.) svojim iskrenim željama.

LEJLEI - MIRADŽ = odabrana noć u kojoj je Poslanik najjače osjetio blizinu Allaha dž.š. i postao svjedokom čudesnih stvari. Te je noći Poslanik prešao granicu "Sidretul-munteha" koja dijeli materijalne od viših, duhovnih svjetova. Te je noći Poslanik i dobio uputu o obavljanju pet dnevnih namaza. Dogodilo se to dvadeset i sedme noći mjeseca redžeba, godinu dana prije hidžre.

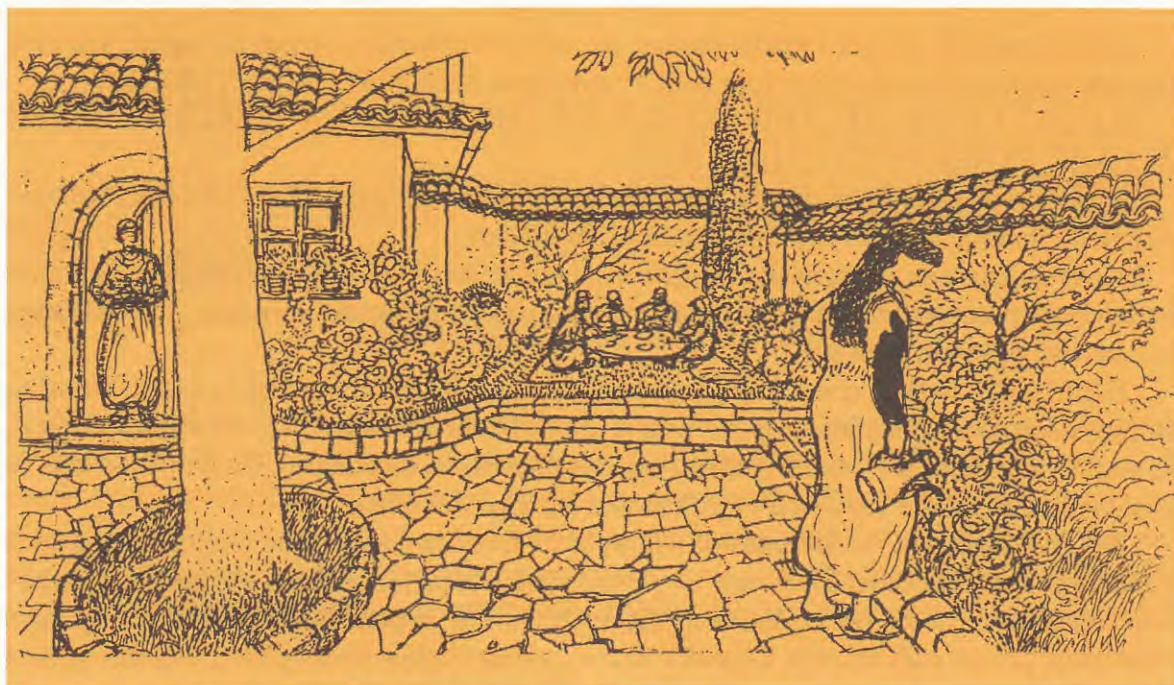
LEJLEI - BERAT = petnaesta noć mjeseca šabana koja je neposredna najava mjeseca ramazana.

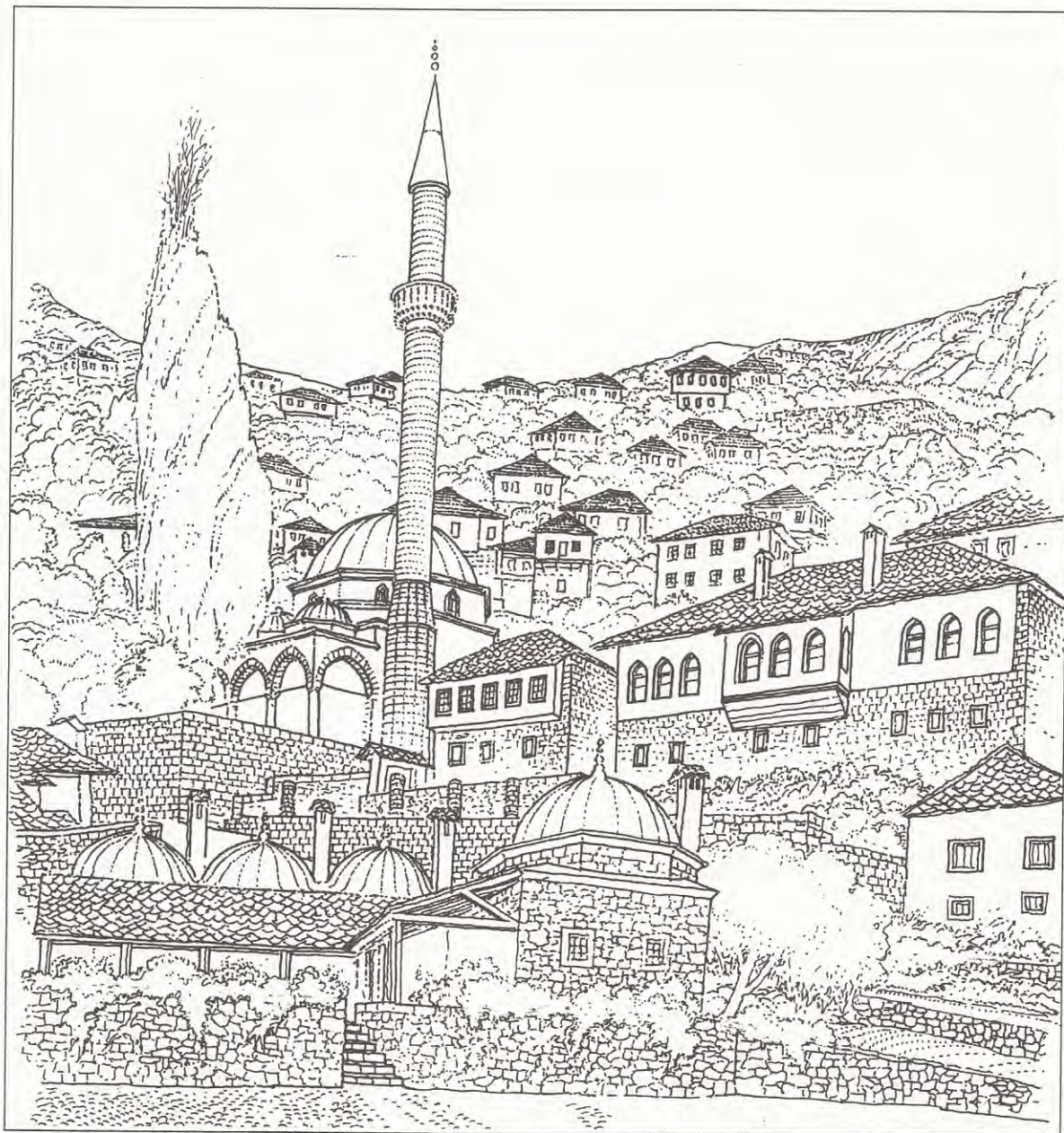
LEJLEI - KADR = dvadeset i sedma noć mjeseca ramazana u kojoj je počela objava Kur'ana posljednjem Božjem Poslaniku preko meleka Džebraila.

Muslimanska hidžretska godina ima dvanaest mjeseci, a oni su:

1. MUHARREM	7. REDŽEB
2. SAFFER	8. ŠABAN
3. REBIUL-EVVEL	9. RAMAZAN
4. REBIUL-AHIR	10. ŠEVVAL
5. DŽUMADEL-ULA	11. ZUL-KA'DE
6. DŽUMADEL-UHRA	12. ZUL-HIDŽDDŽE

- Muslimani (muškarci) dužni su na ramazanski i kurban-bajram okupiti se u džamijama, pola sata nakon izlaska sunca, kako bi u džematu klanjali dva rekata bajram-namaza. Oni se klanjaju kao farzi džume-namaza samo što se na početku prvog rekata (nakon subhaneke) i na kraju drugog rekata prouče tri tekbira, dižući ruke spram ušiju.
- Ramazanski bajram-namaz zanijeti se ovako:
"NEVEJTU EN USALLIJE LILLAHI TE'ĀLĀ SALĀTE ĪDIL-FITRI, ALLĀHU EKBER!"
- Kurbandski bajram-namaz zanijeti se ovako:
"NEVEJTU EN USALLIJE LILLĀHI TE'ĀLĀ SALĀTE 'IDIL-ADHĀ, ALLĀHU EKBER!"

PITANJA I ZADACI

- 1) Nabrojite najznačajnije muslimanske praznike.
- 2) Prema kojem važnom događaju računamo početak islamskog kalendara?
- 3) Što znači riječ "mevlud"?
- 4) Kojim sve prilikama muslimani priređuju mevlude?
- 5) Koja dva bajrama razlikujemo?
- 6) Kada se slavi svaki od njih?
- 7) Kako se i kada klanjaju bajram-namazi?
- 8) Uz glavne muslimanske praznike razlikujemo i četiri odabrane noći. Koje su to mubarek noći?
- 9) Što se u njima dogodilo?
- 10) Koja je od tih noći najodabranija? Zašto?
- 11) Da li se sjećaš kako je u tvom džematu obilježena ta noć? Napiši o tome kratku priču.

Sadržaj

ESSELAMU ALEJKUM	4
HAMZA	6
HVALA TI, BOŽE, NA LJEPOTI KOJU STVARAŠ	8
PRVI LJUDI NA ZEMLJI	10
KABA	12
SUMEJJA	14
DOBRI LJUDI	16
ROĐENJE MUHAMMEDA (A.S)	18
DJETINJSTVO MUHAMMEDA (A.S.)	20
NA MEZARU VOLJENOG DJEDA	22
OSJEĆAM DA ĆE BITI VELIKI ČOVJEK	24
MUHAMMEDOVA(a.s.) MLADOST	26
PRVA OBJAVA	28
PRVI VJERNICI	30
PROGONI PRVIH MUSLIMANA	32
MIRADŽ	34
HIDŽRA	37
NAMAZ	40
MUHAMMED (A. S.) O NAMAZU	42
SABAH NAMAZ	44
PODNE NAMAZ	47
DRUGARSTVO I PRIJATELJSTVO	54
IKINDIJA NAMAZ	56
RODBINA	58
AKŠAM NAMAZ	60
MUSLIMANSKA IMENA	62
JACIJA NAMAZ	64
ALLAH SVE VIDI	66
MUHAMMED (a.s.) I DJECA	68
POST	71
BEDR - RAMAZANSKA POBJEDA	74
BITKA NA UHUDU I HENDEKU	76
ZEKAT	78
PRIČA O SALEBI	80
OSLOBOĐENJE MEKKE	82
ODLAZAK NA HADŽ	84
NA KRAJU OVOZEMNOG ŽIVOTA	86
ISLAMSKI BLAGDANI I MUBAREK NOĆI	88